

ఆంధ్రమిత్ర

31/1/27

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14

నంపుటము ౧౪

చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ మే నెల 25-వ తేది మంగళవారము

శ్రీ అక్షయనామసంవత్సర శైశాఖమాస శుద్ధ త్రయోదశి ౧౩.

No 46

నంచిక ౪౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారితో వలకు వలు యోగ్యతావ్రతులు వాందియ్యునది వంశభాష చీటి మాచి కొనిన మోనముగలుగదు

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల జాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు జారదోలును, పోట్లబోగొట్టును.
బెంబిళుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే బెంబిట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

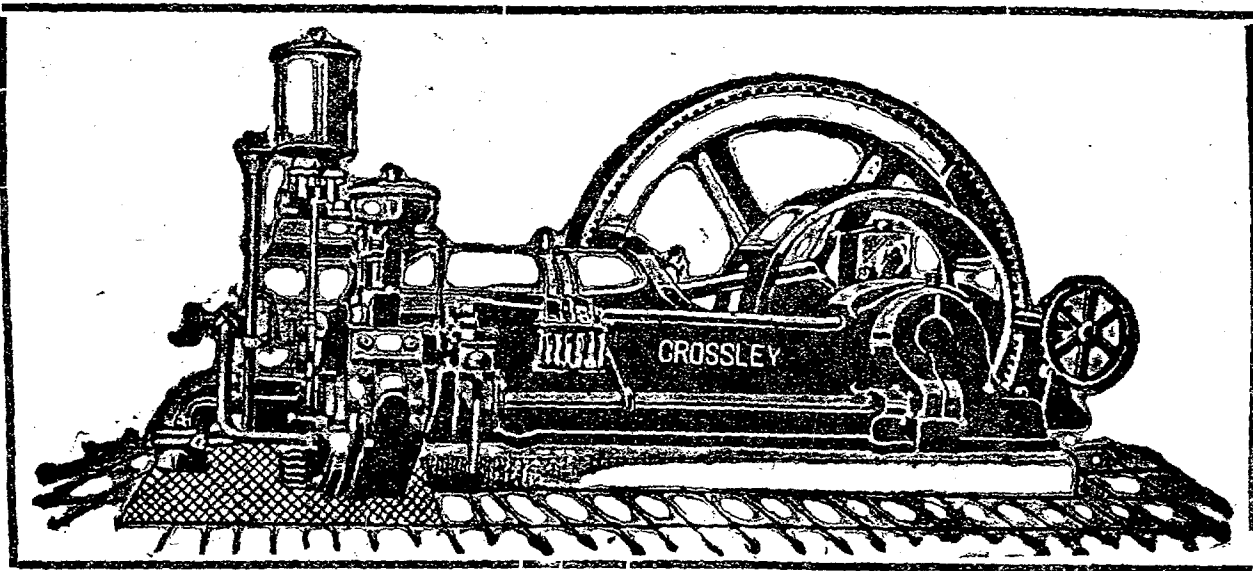
క్రొనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డబ్బన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

క్రాస్టిగాను అండ్ ఆయిలు ఎంజినుల

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి, మితవ్యయముగలది.

మిక్కిల శ్రేష్ఠ
మైనరకము ఇం
టర్నల్ కంబస్ట
న్ ఎంజినులు త
యారు చేయుట
యందు 50 సంవ
త్సరముల అను
భవము గలదు.

నూతన ఎంజిన్
రింగు శాస్త్రము
నందు తెలుపబడి
న ప్రకారము సరి
యైన ప్రైము
మూవరు మొన
ల గు వాటి తొ
గలదు.

అనుభవము జాస్తిగానుండనవసరములేదు. మిక్కిలి సరసమైననూ నెనుపోయ్యికి ఉపయోగించ వచ్చును. మిక్కిలి మితవ్యయముగలది.

ఎంజినిర్లు, రైసుమిల్లు స్వంత దారులు, వ్యవసాయదారులు, యంత్రులు మాకు వ్రాయుకోరెదము.

క్రాస్టిబ్రదర్సు, (లిమిటెడ్) 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

Crossley Bros, (Limited) 14, Broadway, Madras.

1546

వనోపధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలకలయొక్క వివిధ భాషలు వాడుకలో నున్న తెలుగు పేర్లు వ్రాయబడినవి. 85000 శబ్దములకు అర్థములు కలవు ఇది ఉన్నచో వ్రాసినట్లు నేండు, సర్వశబ్దసంబోధిని మున్నగు గ్రంథములు అక్కఱలేదు. క్యాబికోలేందు వెల 3-4-0 లు. అను భవిష్యపురాణము ఇందు పదు ధ్వనిజములు కుడిచేతి భస్మములు చేయు యా నాని అయ్యుచ్చేదవిధానములు గలవు. తు 1 కి గు. 500 కిముతుగల భస్మములు కూడ గలవు. క్యాబికోలేందు వెల రు. 2-0-0

2454 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

మీ జీవితరహస్యము జీవితరహస్యము మీ భవిష్యజీవితరహస్యము

అంజనాలయము

లోనే తెలిసికొని ఆయత్తపడుడు! అనందించుడు. కష్టములు, భోగ్యశ్రమములు, విద్యాబుద్ధులు, జయపజయములు వేయేల మీ జీవితరహస్యమంతయు అంజనములనుగఁ గన్పలకుఁ గట్టిపట్టు ప్రదర్శింపఁబడును. వ్రాసిపంపఁబడును. జాతకములున్నవారు, జాతకములు వ్రాసిపంపవలెను లేనివారు తొమ్మిది అక్షరములు వ్రాసి పంపినఁజాలును. జీవిత రహస్యకోధన ప్రశ్నకు రు. 1-0-0 ముందుగా మణియార్చు చేయవలెను తక్కిన వివరములు వ్రాసిన తెలుపుదుము

వి. యస్. యస్. శర్మ, అంజనాలయము, రాజమండ్రి.

మా త్రకోశ వ్యాధులు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యూరిసోల్)

అను ఔషధమును వాడుటచే తప్పక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 కాప్సూలు ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని చుండల పాపులందు, యితర దుకాణములందు విక్రయమునకు దొరకును.

ప్రాప్తికై కావలసినవారు ఈ దిగువ వివరమునకు వ్రాయవలెను.

C. F. Hart & Co. 46, Singarachari Street, Trichinopoly, Madras

ఎవరు దేశభక్తులు?

స్వదేశవృత్తులను పరదేశీయుల పోటీనుండి రక్షించువారే.

మద్రాసు వెన్నిల్ ప్యాకరీ

తపాలావెట్టె రై, మదరాసు.

నాలుగుభాషలనిఘంటువు

ఇందు కుమారు (5000) అయిదువేల తెలుగుమాటలు అకారాదిగా వ్రాసి వానికెదురుగా హిందుస్తాని, ఇంగ్లీషు, అరబు పదములు చేర్చబడినవి; ఏదదము కావలసినను వెంటనే గ్రహింపవచ్చును. ఇదివరలో ఇట్టిగ్రంథము వెలువడి యుండలేదు, ఇది చదివినచో గురుజహాద్లు ముక్తరేకుండ పైభావలు మాటలాడు శక్తికలుగును. ఇది స్కూలుమాస్టర్లకు, విద్యార్థులకు, లాక్షర్లకు, గుమాస్తాలకు, పర్షియన్లకు, ప్రయాణికులకు, పండితులకు, పాపకులకు సమస్త జనులకు, మిక్కిలి యుపయోగించును. వెల 8 అణాలు స్కూలుగాని కిరీ యాపాయలకు మించిన సహాయ మొసరింపఁగలదని నిరాఘాటుముగఁ జెప్పవచ్చును.

వేద్యాసహవాసఫలితము

(పద్యకావ్యము) వెల 4 అణాలు

ఇది బెంగళూరులో జరిగినకథ. ఒక లుబ్ధుడత్యంత లాభ్యమున నమిగిలి త్రుణుఁగూడఁ దెట్టుటయు నాతని కుమారుడు వేద్యాలోలుఁడై, తిద్వి త్రుణులము వేద్యకర్మించి తుదకు దానిచే వెదలిగొట్టబడి యడవుల పాలైపోవుటయు, మిక్కిలి చక్క వ్రాయబడినది. లుబ్ధుడను, వేద్యామాతృవర్ణనము జదువుచో నవ్వు పుట్టకమానదు. ఇందలి నీతిశృంగార పద్యములు చదివి శీరవలయును. ఇది చదువ మొదలిడుచో పూర్తియగువఱకు విడువ బుద్ధివోడదును.

చిగునామా:— దాసరి లక్ష్మణస్వామి పితాపురం, (గోదావరిజిల్లా)

పంజాబునందు ఎన్నిక సన్నాహములు

కాంగ్రెసు ఖిలాఫత్తు ప్రయత్నములు

మాలానా జాఫరాల్ గారి అభిప్రాయములు

లాహోరు, మే 22:—కాంగ్రెసు ఖిలాఫత్తు సంబంధ ములను, రాబోవు ఎన్నికలందు ముసల్మానులు కాంగ్రెసు న్నాయకులతో గలసి కాంగ్రెసు పక్షమున మహమ్మదీయుల అసంఖ్య, పంజాబు శాసనసభలకు నిల్పుటకు అవకాశములుగలవాయని ఆసాసియేటెడు ప్రెసు ప్రతినిధి ప్రశ్నింప, ఏ పక్షపు మహమ్మదీయులను కాంగ్రెసు పక్షమున అసంఖ్యికిగాని శాసనసభకు గాని అభ్యర్థిగ నిల్పుటకు సాధ్యముకాదని మాలానా జాఫరాల్ గారు వదించిరి. హిందూ మహాసభ ప్రముఖుల అభిప్రాయ ముల పాటింపక కాంగ్రెసు వ్యక్తిత్వమును నిల్పుకొనునంతలో కక్షిని జూపినయెడల, అధమము ఖిలాఫత్తువాదులందుండి కాంగ్రెసు పక్షమున మహమ్మదీయుల ఎన్నికలందు యుటకు నిల్పుటకు సాధ్యమునని మాలానా నెట్టెను. మహాసభ చర్యను నిరసింపక కాంగ్రెసు మహాసభతోక యెడ మహమ్మదీయులు కాంగ్రెసు పక్షమున నిలుచుట కరింపరు.

సరిహద్దు రాష్ట్ర సంస్కరణములు

సరిహద్దు రాష్ట్ర సంస్కరణమునకు పూర్వము కాంగ్రెసు పక్షమున శాసనసభలకు నహమ్మదీయులు పోటీకేయు కాశములందెను. కాని ఈసమస్యయెడ స్వరాజ్యపక్షము జూపిన వైఖరి మహమ్మదీయసంఘ దృక్పథమును సంపూర్ణ మార్చెను. కులాభిమానులై జాతీయవాదమును బుర్రాను లించుకొనినవారితే యిష్టముచేసినట్లు నడుపబడుచున్న గ్రెసు హస్తమందు వారి తేనుములు రక్షింపబడజాలనని మహాదీయులు నమ్ముచున్నారు. మహమ్మదీయు లింకను మహాతగాంధీగారియెడ అధికముగ విశ్వాసమును జూపుచున్నారు. పాప మెవ్వరును ఆయనమాట వినరైరి. పండిత సెహూగారి యెడ మహమ్మదీయులకు కొంతగౌరవముగలదు. పండితమాల వ్యాగారి మహమ్మదీయ కోపప్రవాహమునందు నెఱుపండి తుడుగూడ కొట్టుకొనిపోయెను.

అనుమానమునకు పేతువులేదు

హిందూమహమ్మదీయ వైషమ్యములు దురదృష్టవశాత్తు విస్తరించుచున్నవి. కేంద్రఖిలాఫత్తుకమిటి హిందువులవరమశ్రేతు వని పత్రికలందు నడుపబడుచున్న ప్రచారము మిక్కిలి సంకట ముల గలిగించుచున్నది. డిల్లీయందు జరిగిన నెలటలు ఖిలాఫత్తు కమిటి ప్రత్యేక సమావేశమందు గావింపబడిన తీర్మానము కయ్యమునకు పూర్వము హిందువులకంపిన తుదిసంవేశమని దానుమాత్రము దలంచుటలేదని మాలానా జాఫరాల్ గారు తెల్పిరి. ఆసమావేశమందు చేయబడిన ప్రసంగములలోరటి హిందువులకు కోప కారణముగనుండవచ్చును. కాని ప్రసంగములలోని సందర్భకృద్ధి లేని కొన్ని వాక్యములనై విమర్శించుటచే మహమ్మదీయసంఘము యావత్తును హిందువులపై వైరమునుబానిసదని దలంచుట బాగుగనుండదు.

సోదరభావము జూపవలయు

“హిందువులపై నాకు సోదరభావముగలదు. వారు మహమ్మదీయులతోబాటు భారతమాతపుత్రులే. వారి సహకారము లేనిది మహమ్మదీయులు పురోభివృద్ధినిొందుట సుకరముగాదు. హిందూమహాసభా, తత్పూర్ణానిర్వాహములు మామైత్రి నిరసించినచో, మాంతటమేము వ్యక్త క్షిప్తై భావ్యభివృద్ధికొరకు తంటాలు పడక తప్పదు. అనతికాలములో కష్టదశ అంతరించి మంచిదశ సప్రాప్తమునైనములు వచ్చుచున్నవి” అని మాలానా జాఫరాల్ గారు తెల్పిరి.

వస్తుగుణ దీపిక

అయిదవ కూర్పు నూతనాంశములం జేర్చి ముద్రించితిమి

ఇందు సమస్త వస్తువులు మూలకలు, కాయకూరలల ఫలములు అహార పదార్థములు మొదలగు నానియొక్క గుణగుణ దుర్గుణములు జక్కగ వివరింపబడినవి. దీని సహాయమువలన ఆరోగ్యమును బడయగలరు. ప్రతి గృహముందును నీగంధ ముంచదగినది వెల రు 5-0-0 పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

యర్రా జగ్గరావుబ్రదర్సు, రాజమండ్రి.

కాంగ్రెసువారి బహిరంగ సభ

మూలవ్యా వాదఖండనము

సత్యపాలు సరాజుద్దీనుల సత్యభాషణము

బలాబలులకు సహకారమెట్లు? అసంభవముగాదా?

లాహోరు, మే 25:—లాహోరు నగర కాంగ్రెసు సంఘమువారి యజమాన్యమున, బ్రాడ్వా హాల్ లోని పండిత మదనమోహన మూలవ్యాగారి వాదమును ఖండించుటకుగాను యథోచిత సహకారమును నిరసించుటకును బహిరంగసభ సమావేశమయ్యెను. శ్రీసరారు శార్దూల సింగుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. పంజాబు రాష్ట్ర కాంగ్రెసుకార్యదర్శి సత్యపాలు గారును మేకు సరాజుద్దీనుగారును ప్రధాన ఉపన్యాసకులు.

సత్యపాలుగారు

గౌరవప్రదమైన సహకారము బలాబలులకు అసంభవము. రాజ్యముచేయుచు వున్న చిరకాలము బానిసలుగా కలచి నేపాభావలేతము కనుపరుపని బలవంతులై నిక్కి వారికిని మనకును యథోచిత సహకారము యథోచిత గౌరవాదుల సహకారము అసంభవము అనుగ నిది- ఆహ్వానము వెగటు దోరును. మంత్రిపదవులు శక్తిలేనివి. దీనికి సలు చింతామణి జగత్పూరాయణులే. కావుననే మంత్రి పదవుల సంగీకరింపరాదు. పారికివనులూలుగారు కూడ సాక్షి యే. వారును ముడిమను ఉప సంఘ పుటెరుట నిట్లే చెప్పిరి. కాంగ్రెసు కాసన సభా బహిరంగమును తీసివేయుటకు గల కారణము ప్రపంచమునకు వాటినిరర్థకతను, నమ్మించి ద్రోహముచేయునగుమును వెల్లడిచెయుటకే ప్రస్తుతపరిస్థితులలో రెండేవత్తును బుండవలెను. ప్రజలపక్షము ప్రభుత్వపక్షము మధ్యపక్షములన్నియు అసంభవములే. కాంగ్రెసు అన్ని పక్షములవారును సహాయముచేయవలసిన సహాయమిదే. ఏకముఖులుగా ప్రభుత్వముతో పోరాడుట కిదియేతరుణము. భారతదేశమునకు స్వరాజ్యమే పరమావధి. కాంగ్రెసు ఒకజాతియొక్క హక్కులను మరయొకజాతి సుఖముకొరకు లోబరచినవిషయ మొకటియైనను సూచించి చూపింప ధీరుడైనాడెవర? యని సవాలుచేసెదను. ఏసంఘటనైనను మూడువంతులకు ఇష్టములేని సమస్య పాక్షికసమస్యగాను ర్తింపబడినట్లు కాంగ్రెసువారు తీర్మానింపనున్నారు. కాంగ్రెసు చేతులలో అన్ని పక్ష ఆశయములును రక్షింపబడగలవు. కాసన సభలకు కాంగ్రెసు అధ్యక్షులనే పంపుదు. అధిక సంఖ్యాకులుగ పంపుదు అని హెచ్చరించి ముగించిరి.

మేకు సరాజుద్దీనుగారు కాంగ్రెసుయొక్క నిష్పక్ష పాతలబ్ధి ఏకీభావమును గూర్చియుచెప్పి కాంగ్రెసువారుల కీసమృతులనిచ్చి కాసనసభలన్నియు కాంగ్రెసువారి చేతులలో నిడుదు. స్వరాజ్యము రాకతీరదు. (అ. ప్రె.)

స్వరాజ్యపక్ష జయము

కాసనసభకు ఎన్నిక

మహమ్మదు మీర్జాసాహేబుగారు ఎన్నుకొనబడిరి

(స్వకీయవిలేఖరి)

తిరుచినాపల్లి, మే 24:—మద్రాసు కాసనసభాసభ్యత్వము ఒకటి కాశీయైనందున తిరిగి ఎన్నికలు జరిగినవి. అందులో శ్రీమహమ్మదు మీర్జాసాహేబుగారు స్వరాజ్యవాదియు, గులాముద ప్రగీరుగారు స్వతంత్రవాదిగను అభ్యర్థులుగనిలిచిరి. ఉభయ అభ్యర్థుల ఏడెట్లు చక్కగ, అన్ని విధముల కాన్యాకు చేసిరి. మొన్న బాలులు కాగితములను లెక్కపెట్టి పి. సి. దత్తు ఐ. సి. యస్. కలెక్టరుగారు స్వరాజ్యపక్షమువారికి 702 ను స్వతంత్రులకు 322 ను సమృతులువచ్చినందున స్వరాజ్యవాది మే నెగ్గెనని ప్రకటించిరి.

కలకత్తా, మే 24:—పాలీకు సార్జెంట్ల సారేదులో లాల్బాగులో ఈఉదయమున కమిషనరు ఆర్డ్రమ్మంగుగారు కలకత్తాలో పాలీకువారు చేసిన పనికి వారిని హెచ్చరించెను. కమిషనరుగారు వారి కందరికిని కరస్పర్సను మిచ్చి వారికి కృతజ్ఞత తెలిపెను. (అ. ప్రె.)

కృష్ణగారు కాన్ఫరెన్సు

అధ్యక్షుడు సమావేశమునుండి లేచిపోవుట

నేనుగుప్తాగారి స్టేటుమెంటు

(అసాసియేటెడు ప్రెసు కంటి)

కలకత్తా, మే 24:—క్రిష్ణగారునందు సమావేశమైన వంగ రాష్ట్రీయ కాన్ఫరెన్సు అధ్యక్షులగు బి. ఎస్. శస్త్రిగారు రెండువందల డెలిగేటులతో నిన్నరాత్రి సభనుండి వెడలిపోయెను. వారి అధ్యక్షోపన్యాసమునందలి కొన్ని భాగములు కొందరు డెలిగేటులకు రుచింపనందున అధ్యక్షస్థానమును రెండుసార్లు ఖాళీచేసి తుదకు సభనుండి శస్త్రిగారు వెడలిపోయిరి. తదనంతరము 500 డెలిగేటులు జె. ఛౌధురీగారిని అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనిరి. చౌధురీగారి అధ్యక్షత క్రింద హిందూమహమ్మదీయ ఒడంబడికను రద్దుచేయును సభ తీర్మానమును గావించెను.

కాన్ఫరెన్సునడుమ జరిగిన చిత్రము

క్రిష్ణగారులో జరిగిన బెంగాలురాష్ట్రీయ కాన్ఫరెన్సు అధ్యక్షులగు బి. ఎస్. శస్త్రిగారి ప్రారంభోపన్యాసముందు అరాచకోద్యమ భీతినిగరించి డెలిపినవిషయముల పేర్కొని నపుడు విచిత్రముగ జరిగెను. ఆ రాచకోద్యమ మూలమునకు రహస్య కుట్రలవలనను, దౌర్జన్యము వలనను భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము బడచుబాలని శస్త్రిగారి అభిప్రాయము. టెలిగ్రేటుల క్లిష్టములేనియెడల ఆరాగముల జరువనని శస్త్రిగారు డెలిపినప్పటికిని, అన్నిప్రక్కలనుండి డెలిగేటులు అధ్యక్షుని మిక్కిలి చిరాకుపరుచుటచే ఆయన అధ్యక్షస్థానమునుండి సమావేశమునుండి వెడలిపోవలసినచెప్పెను. అయినప్పటికిని శ్రీమతి సరోజినీదేవి వాదము తుదకు సభ్యుల శాంతిపరచెను. సభియు శస్త్రిగారిని తిరిగి ఆహ్వానించిరి. నిన్నను విషయనిర్ధారణసంఘమును తిరిగి కష్టములు బయలుదేరెను. అప్పడొక డెలిగేటు అధ్యక్షుడు అరాచకోద్యమము అరాచకుల పద్ధతులగురించిన దౌర్జన్యపరమస్థైర్య గావించిన ప్రసంగము నందలి మరికొన్ని అంశముల నిరసించెను. అధ్యక్షుని రిమార్కుల నిరసించుచు చర్చజరుగుచుండ, తనయందు విశ్వాసమున్నట్లు స్పష్టముగచెప్పెదని చెప్పి, తనస్థానే మరియొకరిని ఎన్నుకొని కార్యక్రమమును సాగించుకొనవలసినదని శస్త్రిగారు అధ్యక్షపదవికి రాజీయిచ్చి సభనుండి వెడలిపోయెను.

వంగరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుకమిటి అధ్యక్షుని

స్టేటుమెంటు

క్రిష్ణగారునందు జరిగిన వంగరాష్ట్రీయ కాన్ఫరెన్సును గురించి వంగరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటి అధ్యక్షులగు నేనుగుప్తాగారు ఒక స్టేటుమెంటు ప్రకటించిరి. ఏసందర్భములందు తుదకు బి. ఎస్. శస్త్రిగారు వంగరాష్ట్రీయ కాన్ఫరెన్సు అధ్యక్షతకు రాజీనామిచ్చి వివరించి, అధ్యక్షత లేకుండి బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాన్ఫరెన్సు సమావేశముల జరపుటకు వీలులేనందున తన అధ్యక్షత క్రింద ఆదివారము మధ్యాహ్నమున డెలిగేటుల సభ జరిగెనని నేనుగుప్తాగారు డెల్పిరి. అప్పటి పరిస్థితులందు కర్తవ్యమును యోచించుటకు డెలిగేటులసభ జరుపబడెను. బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాన్ఫరెన్సు ఫలానప్పటివరకు ఆది పేర్కొనకుండ నిల్చి వేయవలసినదని ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానము ఓడిపోయిన విషయ, సరియగునట్టి ప్రకమాచా ప్రకారముగ అధ్యక్షుని యజమాన్యమున సమావేశమును జరుపుటకు డెలిగేటులసభ యోచించెను. ఈ విషయముగురించి ఆలోచనలు జరుగుచుండ సభయందు బయలుదేరిన గొడవ గంధ్రగోళముల ఆఘాట రుస్యాధ్యమని దోమటచేతను, భావోద్రేకము మితిమీరలుచేతను, ఎన్నిసార్లు సభ్యులు నిగ్రహము జూపవలసినదని గోరినను ఫలితములేకపోవుటవలనను డెలిగేటు సభాధ్యక్షుడు సభచాలింపక గత్యంతరము లేకపోయెను. అప్పుడెవ్వరును నేనుగుప్తాగారి చర్యనుగురించి శంకింపరైరి. డెలిగేటులసభ చాలింపబడినతరువాత కొంతసేపునకును, చాలుమంది డెలిగేటులు యిండ్లకు ప్రయాణమై వెడలిపోయినవిషయ జె. చౌధురీగారి అధ్యక్షత క్రింద ఒక సభజరిగెనని తనకుచెయుచున్నదని నేనుగుప్తాగారు డెల్పిరి. బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాన్ఫరెన్సునకును యీసభకును యేమియు సంబంధములేదు. ఈ సభయందు గావించబడిన తీర్మానములలో వంగరాష్ట్రీయ కాన్ఫరెన్సున కంతకంటె ప్రసక్తిలేదు. ఆతిథియందరసందర్భముల వలన, అధ్యక్షుని రాజీనామి బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాన్ఫరెన్సు

అధ్యక్షపదవి ఖాళీఅయినప్పుడు నిబంధనప్రకారముగ విషయము తక్షణమే బెంగాలురాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటికి డెలచుపలయును. కాంగ్రెసుకమిటి తీర్పువై అఖిలులేదు. “ఇటీవల కృష్ణగారు ఖననముజేయబడిన బెంగాలు ఒడంబడిక” అని గొన్ని ప్రతికయం దు వ్రాయబడుటచేత, ఒడంబడిక రద్దజేయవలసినదను విషయము విషయనిర్ధారణసంఘము ఎదుట శనివారమున బెట్టబడెననియు, దిగువ ప్రకటించిన తీర్మానము గావించబడెననియు నేనుగుప్తాగారు వ్రాయుచున్నాడు:—“ప్రకృతమం దుభయసంఘములకుధ్యగల భావములబట్టి హిందువులు మహమ్మదీయులు సిర్జింగజనందు గావించుకొనిన ఒడంబడికపై యెట్టితీర్మానమును బహిరంగసభయందు ప్రతిపాదించరాదని” విషయనిర్ధారక సంఘము సిఫార్సుజేసెను. తాను అధ్యక్షత వహించిన డెలిగేటుల సభ చాలింపబడిన విషయ బెంగాలురాష్ట్రీయ సమావేశము కార్యక్రమము క్రిష్ణగారులో 21 మే ఆదివారము నాకు జరుపలేదనియు, డెలిగేటుల సభాసంతరము యే సమావేశమందైనను గావించబడిన తీర్మానము బెంగాలు రాష్ట్రీయ కాన్ఫరెన్సు గావించిన తీర్మానములుగ అంగీకరింపబడజాలవనియు స్పష్టముగ బెంగాలురాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటి అధ్యక్షులు నేనుగుప్తాగారు డెల్పుచున్నారు.

కలకత్తాలో తుపాను

కలకత్తా, మే 24:—తుపానుతోగూడిన గాలివాన ఈమధ్యాహ్నము కలకత్తాపైగా వ్యాపించెను. రాకపోకలకు ఆటంకముగలిగెను. పెద్దపెద్దచెట్లు సమూలముగా పడిపోయెను. కాశీపుట్టుము, కిద్దర్పూరులోను బ్రాముబండ్లు ఆగిపోయినవి. కింగుబార్నిడాకులో మాచీలడ చెట్లులరగిలెను. ఒకనికి అపాయకరమగు గాయముపడెను. మరొకములు లేపు. ఆస్తులుగూడ నాశనమైనటుల వార్తలు రాలేదు. (అ. ప్రె.)

చెక్కులపై స్టాంపుదమ్యాటి

బెంగాలు ఛేంబరు ఆఫ్ కామర్సు తీర్మానము

కలకత్తా, మే 24:—బెంగాలు వర్తకసంఘము చెక్కులపై స్టాంపుదమ్యాటిని అశానుండి తీర్మానము తగ్గించవలెనను సలహాను ఆలోచించి ఇండియాలో బాంకింగుకు ఈస్టాంపు పన్ను చాలఅడ్డముగా నున్నదని తీర్మానించిరి. (అ. ప్రె.)

ఎంపైరు డే

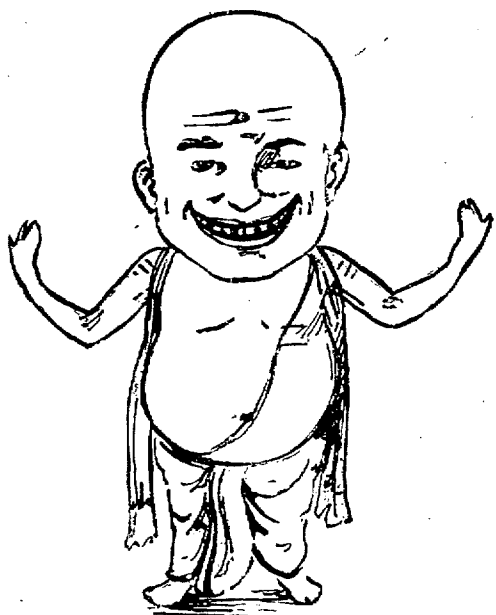
సిన్హ, మే 24:—ఎంపైరుదిన ఉత్సవములు ముఖ్యపట్టణము లన్నిటిలో జరుపబడినట్లు అచ్చటకు వార్తలువచ్చినవి. బ్రిటిషుబావుటా యూనియనుజాతు అన్ని ప్రభుత్వభవనముల మీదను కచేరీలమీదను ముఖ్యకట్టడములపైనను నెగరజేయబడెను. బాలభట సమావేశములు జరిగెను. ఈసామ్రాజ్యదినోత్సవము భారతదేశమునకు ఇతిరసామ్రాజ్య భాగములకును గల అయిక మత్సరస్నేహభావ నూచకము లని ఉపన్యాసము లీయబడెను. (అ. ప్రె.)

మరికొన్ని పూజాస్థలములను

పవిత్ర మొనర్చుట

కలకత్తా, మే 24:—హిందువుల మరియొక పూజాస్థలము పవిత్ర మొనర్చబడెనని సాఖాలోకి వార్తచేరెనది. అనగా నిప్పటికి అపవిత్రము లొనరింపబడిన పూజాస్థలముల సంఖ్య యిరువదిరెండుయినది. ఈవర్షాయము అమరపూరు అనుగ్రామములో నొక హిందువుని గృహమునుండి రాధాకృష్ణ గౌరీవిగ్రములు ఎత్తుకొనిపోబడెను. ప్రస్తుతము మాడునెలవరకు జిల్లాలోని మసీదులను దేవాలయములను రక్షించుటకొరకై 800 మంది ఎక్స్ప్రెస్ కిదారులను నియమింపవలసినదని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ప్రభుత్వము వారిసడిగినట్లు తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి, మే 24:—సామ్రాజ్య దినోత్సవ సందర్భమున యూనియనుజాతులు అన్ని ప్రభుత్వ భవనములమీదను కచేరీల, కట్టడముల మీదను ఓడలమీదను ఎగరజేయబడెను. సామ్రాజ్యమందలి అన్ని భాగములకును గల సంఘీభావము, స్నేహభావము, సౌహృద్యభావమును ఈఉత్సవములవలన చూచింపబడుచున్నదని ఒక హిందూ సభలో పలువు రుపన్యసిం చిరి. (అ. ప్రె.)

తమాషాలు

(అంధ్రవత్సర ప్రత్యేకం)

దగాబ్యాంకు

మొదటి ఖయిదీ:—నీవు ఎంతకాల మయింది యిక్కడకు వచ్చి?

రెండో ఖయిదీ:—దగా బ్యాంకులో సామ్యు ఎత్తుకు పోయినందుకు అయిదుసంవత్సరాలు శిక్ష వేసారు. నీవు ఎందుకు శిక్షపడ్డావు?

మొదటి ఖయిదీ:—దగా బ్యాంకు స్థాపించినందుకు నాకు పదిసంవత్సరాలు శిక్ష వేసారు.

రయిలు

ప్రయాణికుడు:—రయిలు ఎప్పుడు వస్తుందంటి? స్టేషనుమాస్టరు:—ఎప్పుడువడిలే అప్పుడే రావచ్చును.

మాత్రాలు

అమ్మవాడు:—ఈమాత్రాలు బలంగాలే జేస్తవి. అన్ని వ్యాధులను మరుగుస్తవి. ఇవి దగ్గరవుంటే చావు రాదు.

ఒకడు:—అయ్యో, మనపూర్వలవద్ద ఇటువంటి మాత్రలు లేకపోయినా, వారి కేసంప్రము కలుగలేదే?

అమ్మవాడు:—నీవు చెప్పినవిషయం నిజమే. అందుకనే వాండ్లందరు చనిపోయినారు. ఒకరయినా బతికారేమో చెప్పండి చూతాం.

జబ్బు

ఒకడు:—అయ్యో మీరు జంతువైద్యులూ? మరియొకడు:—అవునండి తమకు జబ్బుగా వుందా?

బుద్ధి

రయిలు రాగానే, సామాను బండిలో పెట్టమని పెద్ద మనిషి పొర్లరుతో చెప్పెను. ఇంతలో గంట కొట్టగానే ఊరికి పడి, పెద్దమనిషి రయిలేక్కెను. రయిలు కదిలినా- పొర్లరు సామాను తీసుకురా లేదు.

పెద్దమనిషి:—ఒరీ బుద్ధిహీనుడా, రయిలు పోతున్నది. సామాను తీసుకురావేమిరా!

పొర్లరు:—అయ్యో మీరు బుద్ధిహీనులయినా, సామాను కింకా బుద్ధిహీలేదంటి. తమరు ఇంకో రయిల్లో ఎక్కారండి.

ఈత

ఒకడు మునిగిపోతుండెను. వెలుపలనుండి ఇంకొకడు చూస్తుండెను.

ఇంకొకడు:—నీకు ఈత వచ్చునా!

ఒకడు:—అయ్యో, రాదంటి.

ఇంకొకడు:—అయితే, ఇప్పుడయినా నేర్చుకో.

మామూలు

స్టేషనుమాస్టరు:—మీరయిలు నాలిగింటికంటి. వర్తకుడు (మామూలు ధోరణితో):—రెండింటికయితే ఖయిదీలు చెయ్యండి.

సంగీతం

సంగీతంకాదు విద్యార్థి ఆలస్యంగా వచ్చెను.

ఉపాధ్యాయుడు:—నీవు ఆరగంట ఆలస్యంగా వస్తే ఎట్లా!

విద్యార్థి:—అయ్యో, ఆలోపలేకుండా, గబగబ పాడుతాను లేండి.

పోట్లాట

ఎల్లయ్య:—నేనూ నాభార్య ఇంతవరకు ఎప్పుడూ పోట్లాడలేదు. నీకు తెలుసునా!

పుల్లయ్య:—తెలిసిందికాని, నేను ఇంకొక కథ చెబుతాను వింటావా!

తమాషాలు

ఒకడు:—తమాషాలు చాలావచ్చగావుంటున్నవి. ఎందుచేత?

మరియొకడు:—అబద్ధం. ఈమధ్య నేను ఒకకట్ట తీసుకొని పొయిలాజేస్తే, భగ్గన మండింది.

కాలవ

రామయ్య:—ఆ కాలవమీద పోలీసువాండ్లు కాపలా కాస్తుంటారు, ఎవరికోసం?

భీమయ్య:—చేపలు ఒడ్డుకు రాకుండా భయపెట్టడానికి.

వ్యవసాయమంత్రి

రయితు:—నేను వ్యవసాయమంత్రిని చూడవలెనంటి. ఇప్పుడు వీలవుతుందా?

బంట్లోతు:—ఇప్పుడు పనిమీద వున్నారు. నీకేమి కావాలే?

రయితు:—నాతోటకురమడికి చీడ పట్టింది. ఏంచెయ్యమంటారో కనుక్కుందామని.

అదృష్టం

ఎల్లయ్య:—నాభర్త చాలా అదృష్టవంతుడు. ఒకప్పుడు గుఱుమీడినుంచి కిందపడ్డాడు. దెబ్బతగలలేదు. ఇంకోప్పుడు నీటిలో పడ్డాడు మునిగిపోలేదు. ఒకసారి కొండమీడినుంచి దొడ్లాడు దెబ్బతగలలేదు.

పుల్లయ్య:—తెండి అయి ఇరవై సంవత్సరాలయినా, ఇంకా బతికేవున్నా డంటావా!

అల్లుడు

కాబోయ్యెమామ:—నీకు నాకూతురి నియ్యమంటావా? అయితే తనఖాలేకుండా చూడుతేల రూపాయిలు నాకు నోటు మీద బదులిస్తావా?

అల్లుడు:—బదులియ్యగలను గాని, నేను మీకు ఇవ్వను. మామ:—అయితే నీవు నాకు తగిన అల్లుడవు.

నా రం

ఉపాధ్యాయుడు:—పులి మేక కథ తెలిసిందా? మేక తెలివితక్కువది కాబట్టి మేకను పులి తినివేళింది.

బాలుడు:—అయ్యో, పులి తినకబోయినా మాయింట్లో తినేవేవారేనంటి.

తాగడం

యజమాని:—తాగి ముప్పికి వస్తావేమి? బిచ్చగాడు:—ఉత్తప్పడయితే ముప్పి అడగడానికి నాకు విడియనుంది.

ఉపన్యాసం

ఉపన్యాసకుడు:—ఎవ రా గలభావేనడి? పభికులు:—అయ్యో మేమెవరం కబ్బం చెయ్యడం లేదంటి.

ఉపన్యాసకుడు:—అట్లా అయితే, ఆమూల కూర్చున్నాయన గురక పెట్టుకున్నట్టుంది. ఏమయ్యాయి, నీవు నిద్రపోలే నాకు యిబ్బంది లేదుగాని, గురక మాత్రం పెట్టి భర్తని చెయ్యవద్దు.

కొలత

ఒక చివరను ముక్కుదగ్గర పెట్టుకొని ఇంకోచివరను చేతితో పట్టుకొని, తండ్రి గడ్డను కొలుస్తుండెను.

పిల్లవాడు:—నాన్నా, ఈతాడు వాసనమాసి ఎంత పొడుగుందో చెప్పు.

ఖయిదు

జయిలు మాపరింటెండెంటు:—పొరబాటున నిన్ను ఒక వారంకోజాలు ఎక్కువగా ఖయిదులో వుంచారు.

ఖయిదు:—ఫరవాలేదంటి, ఈదఫావచ్చినప్పుడు, వారం కోజాలు తగ్గించండి.

నల్లయ్య

నల్లయ్య:—నన్ను “గారు” అని పిలవడం బాగుండలేదు. స్నేహితులు అట్లా పిలుచుకోరు.

స్నేహితుడు:—అట్లా పిలవకపోతే, నీరంగును వర్ణించానని అనుకుంటావేమో అని భయపడ్డాను.

స్వయంకృషి

బాలుడు:—అన్ని పనులూ స్వంతంగా చేసుకోమని మానాన్న అంటాడు.

మేష్టరు:—ఈతఫాఅంటే, ఎవరి తల వారు కత్తిరించుకోవడం ఎట్లా అని అడుగు.

లైసెన్సు

ఒకడు:—నా కిక్కడ లైసెన్సు దయచెయ్యండి. ఉద్యోగి:—నీవు ఇంకోజిల్లావాడివిగద. ఇక్కడ వ్యాపారం ఎందుకు?

ఒకడు:—నేను యాత్రాలోనే శిక్షపడ్డానంటి. అందుచేత ఎరిగి వున్నవాళ్లు ఇక్కడనే చాలమంది వున్నారుంటి.

గుడ్లు ఉరుముట

ఉపాధ్యాయుడు:—నన్ను జూసి నిన్నటిదినం గుడ్లుఉరి మావు, ఎందుకు? నేను భయపడుతా ననుకున్నావా?

విద్యార్థి:—లేదంటి. నేను, అదివరకే గుడ్లు ఉరిమివుంటే, మీరు ఆచారిన పోయినారండి.

ఆకాశగంగ

ఒకడు:—ఆకాశగంగలో రూపాయివేస్తే చాలా పుణ్యం ఉంటుంది.

యాత్రికుడు:—అయితే, ఒకదారం తీసుకురా. రూపాయికి కట్టుతాను.

తీర్పు

మేజిస్ట్రేటు:—నీవు ఏమయినా చెప్పుకుంటావా? ముద్దయి:—చెప్పకోటానికి ఏమీ లేదంటి.

మేజిస్ట్రేటు:—చెప్పకోడానికి ఏమీ లేకపోతే, జరిమానా ఇచ్చుకోక తప్పదు.

జరిమానా

ముద్దయి:—అయ్యో ఈదఫా కోర్టుకువచ్చినపుడు, జరిమానా చెల్లించుకుంటానంటి.

మేజిస్ట్రేటు:—ఇక మల్లి రాకుండా బుద్ధిరాలేదా? ముద్దయి:—వచ్చేవారంలో నామీద ఇంకో కేసు ఉందంటి.

పులివార

తల్లి:—ఈపులివార నీ కక్కడిది? పిల్లవాడు:—నాన్న గుల్లోకిపోయి రూపాయి దక్షిణ ఇస్తే ఈపులివార పెట్టారు.

సంబంధం

ఒకడు:—రామయ్యకు గొప్పవాండ్లతో సంబంధ మున్నది నుమండి.

ఇంకొకడు:—నాకు తెలియదే. ఎట్లా సంబంధం? ఒకడు:—తెలిపొనుద్యారా.

నాటకం

నాటకం బాగుండలేదు. వచ్చిన జనం కొద్దిమంది అయినా, అల్లరి పూర్తిగా చేస్తుండిరి. చివరకు ఒక నటుడు బయటికి వచ్చి ఇబ్బనెను.

నటుడు:—జాగ్రత్తగా ఉండండి. పోట్లాట వస్తే మాకంటే, మేము ఎక్కువమంది ఉన్నాము.

బెదిరింపు

మేజిస్ట్రేటు:—నీకేసు ఏమిటి? ఫిర్యాది:—ముద్దయి నన్ను బెదిరించాడంటి.

మేజిస్ట్రేటు:—ఏమని? ఫిర్యాది:—తన తమ్ముడు పోయిన చోటికి పంపిస్తానన్నాడంటి.

మేజిస్ట్రేటు:—అందులో బెదిరింపు ఏమింది? తమ్ముడు ఎక్కడికి పోయినాడు?

ఫిర్యాది:—చనిపోయినాడంటి.

నిద్ర

యజమాని:—నీవు ఆఫీసులో ఎందుకు నిద్ర పోతావు? గుమాస్తా:—ఆఫీసు పని అంటే నాకు చాలా శ్రద్ధంటి.

యజమాని:—ఇదేనా శ్రద్ధ? గుమాస్తా:—తెల్లవార్లు పని గురించే ఆలోచిస్తుంటానంటి. అందుచేత పగలు నిద్ర వస్తుందంటి.

కౌను థియేటరు 2253

22-5-36 శనివారమునుండి 25-5-36 మంగళవారమువరకు ప్రదర్శనము 2 ప్రదర్శనములు. సా|| 6-15 Xం, ర|| 9-30 ని||

ప్రతి శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3 Xం-15 ని ప్రత్యేక మాటినిగలదు

మ ద న్ థి యే ట ర్సు లి మి టె డ్ వా రు

మాడవవారము 7, 8, అందు 9, ఉపకథలు లేక 6 భాగములు పతీస్ అద్భుత ఇంటి వెలుపటి నీరియల్ లోని

“మా ను రా ణి” ని ప్రదర్శింతురు

రాణిహూత్ రోలండు ప్రధాన కథా నాయక రాలు

ఇది పతీస్ శిరియలునందు చాలగొప్పది అనేక ఇతర ఫిల్ములు కూడ చూపబడును

కర్నాటక రాష్ట్రీయ మహాసభ

బళ్లారిలో సమావేశమగుట

శ్రీమాన్ ఎస్. త్రినివాసయ్యం గారి ఆధ్వర్యోపన్యాసము

బళ్లారిలో 20 వ తేదీన సమావేశమైన చతుర్థ కర్నాటక రాష్ట్రీయ మహాసభ కార్యక్రమవహించిన శ్రీమాన్ ఎస్. త్రినివాసయ్యంగారు తమ యుపన్యాసమును ఆశువుగ జెప్పిరి. సభ్యులందరూనూ తేజోవంతిగా వినిరి.

ఆయుపన్యాస సారాంశము స్వీకృత ప్రచురించుచున్నాము.

ఈసంవత్సర మనక కారణములచేత చాలకష్టమైనదని చెప్పవలయును. ప్రభుత్వమున ఉత్తరహిందూస్థానమున ఈనూత్ని హిందూసామ్యుద్ధియ విద్యోమముల మూల కేంద్రపరిసియున్నది. రెండవవిషయమువల్ల పాశ్చాత్య భారతదేశములందు అభివృద్ధి ప్రతికూలబలము పోచుచున్నది. ఉద్యమమునందు మున్ముందుకువచ్చుచు రందరను బురాక్రసీమాదికాక కాంగ్రెసుమీదికి పొట్టుటకువచ్చుట విచారకరము. ఆయనను వారు తమ విషయము సాలోచించుకొని కాంగ్రెసుతో కేరుటకు కాలము మించిపోలేదు. మాడవదిస్వరాజ్యం, కాంగ్రెసు పక్షములు దేశమునందు అనూయము ప్రజ్వలిల్ల జేయుచున్నవి. ఈపక్షము ప్రజలవృద్ధి నాకర్చించిన దని విజ్ఞాన చాలమంది తలంచుచున్నారు. బురాక్రసీతో పొట్టుడతోపుటకు నుండు తనమను దేశమునకును సరిపడకుండుటకు జూడ యెవరికివారికే విగ్గనమందును. 1920, 1921 లో తమకును దేశమునకును యెర్పడిన సంబంధములే యెన్నికలపుడుగూడ మారకుండునని నమ్మెదము. నాల్గవ విషయ మేమనగా ఇంగ్లాండులో కన్నర్యేటిపువ్వము, లిబరలు లేబరుపక్షములపై విషయముగాంచి అధికారోన్మత్తక జెంది ట్రిటిఫు రాజకీయములందు అభివృద్ధి ప్రతికూలముగ నుండువారికి బలము నొసంగెను. కాబట్టి మనము బురాక్రసీతో గట్టిగ పొట్టుడవలయును. ఇది ఐరకు సంవత్సరములలో జరిగిన పరిపెద్దులు. ఆమలించిన తొల్రెములెప్పుడు విషయము గాంచునని తలంచుట పోరబాటు. కుతొల్రెములలో మనము పాశ్చాత్యులతో తాళబాలము. కాని నిర్మాణ దేశహిత కార్యాచరణమునందు మనము వారికన్న ముందున్నాము.

స్వరాజ్యపక్షము

నేనిచట స్వరాజ్యపక్షము జేసిన మహాకార్యములన్నిటిని జెప్పనక్కరలేదు. అనెంట్లోను జెంగాలు మధ్య రాష్ట్రముల కాననసభలందును ముద్రానులో గూడను, ఇతర రాష్ట్రములందును తన చాకచక్యమును జూపెను. ఢిల్లీ సమాధాన మాలస్యమునుటచేత రాష్ట్రీయ కాననసభలందును, అనెంట్లోను స్వరాజ్యపక్షమువారు కొద్దిమందియే వచ్చిరి. వీరు అసహాయవారులగు నుండి వైదొలగి యుండిరి. కాని దేశసంబంధమును పండితమోతీలాలు నెహ్రూ నాయకత్వమున సభించినవారు చాలబాగాపనిజేసి పాశ్చాత్యుల యొక్కయు, బురాక్రసీయుక్కయు, వైస్రాయి, భారతముల యొక్కయు సున్నవలకుగూడ పాత్రులైరి. ప్రభుత్వము పాక్షిక లాక్డౌన్లపై ధుపద్రవకరములుగ నుండును కాని పార్టీని విమర్శించుచుండుటమాత్రము భద్రమైనది. కాంగ్రెసు కానన సభలను బహిష్కరింపుమన్నపుడు ప్రభుత్వమువారు మనలను కాననసభలలోనికి భావలసినదనిరి. తరువాత జరిగినదేమో భారత దేశ చారిత్రమునందు పెద్దతరములతో లిఖింపబడి యేయున్నది. మన దేశసంబంధములేవో స్పష్టముగ చెల్లవలసియే యున్నవి. కాని ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వరములందు కాలాకోరి జేసిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారి కోర్కెలను గమనింపజరె. ఈ కోర్కెకుగూడ, రెస్పాన్సు రాజులసేయెయ్యును. ప్రభువుల సభలో బర్నిసు హౌడు ప్రభువు జేసినత్రకటనముతో మేము తృప్తిపొందలేము. గౌరవము గ నహాకారము జేయుటకు వ్యర్థము లింకను రెరువబడి యేయున్నది. రెస్పాన్సు సహకారమును వదలు బహులమ్యముగ నున్నది. దానితోనే దేశముందు విభేదములుగల్గి పెద్దదుమారము బయలుదేరినది. సహకారము మాత్రము జేయవలెనందున, రెస్పాన్సు మాత్రము ఇకముందు వచ్చును. అల్లోచనపరులకును

కార్యకూటకులకును గల భేదమును కాంగ్రెసు గమనించియే కాన్సుయ్యలో మంచి కార్యక్రమమును వీధించెను. ఐక్యమన్నపుడు యెవరియ్యము వచ్చినట్లు వారుచేయుటకు నిలుపజేయె. నూర్జాదర్శ విభాసములం దేశత్వము తనన్నయెడ ఆదర్శ మొక్కటియైన నేనులాభిముండనుగి స్వరాజ్యము కావలెనన్న ఉద్యోగము లంగీకరింపవలెనని కోరవలసియె. ప్రభుత్వమువారు తమవిధానమును మార్చుకొని తగిన రెస్పాన్సు సేవలనుగూడ ఉద్యోగముల సం గీకరించుట లేదని మేమందుము. ఈరెండుమతములనూడెను వీతో కోన్సిజురతులయిన ఉద్యోగముల సం గీకరించుటకు యేర్పాటు జేసినదప్పక లేవనూటెను. ఇందుకుని యే పండితమోతీలాలు ప్రయత్నముజేసెను. అందు ఈకోన్సిజురతులను కలియకపోవుటవలన భగ్నమయ్యెను. ద్వంద్వవిధానము ఆచరణయోగ్యముగాదు. అంగీకారార్థ మునుగాదు. కాబట్టి ప్రభుత్వమువారు మృదయము నందు మార్పుజూపువరకును మేమావిధానము జేయనసరించెదము. ఈపక్షముగానే దేశసంబంధమును ఘోరుపూర్వోన్ముదించెను. ఆయన అప్రదుమహాకారము జేయుటకుతరతులకరైను. ఇయ్యవి సకారణముగను మితముగనుండెను. ఉద్యోగముల సం గీకరింపవలెననువారందరను మరల సాలోచించుకొని ప్రభుత్వము కాంగ్రెసు తమసరించు విధానమే భద్రమైనదని తేలికొనవలెను. మన స్వాతంత్ర్యోద్యమమును ప్రేమి, అమెరికను, ఇంగ్లీషు ఉద్యమములతో పోల్చినయెడల స్పష్టమైనదనియే చెప్పవలయును. కాంగ్రెసువిధానము సకారణమైనది కాదని యెటుల జెప్పగలరు? ప్రభుత్వముతో సహకారము జేయవలెనని కోరుట వారి కత్కార్య గాని విందుకొనుటయేగును. ఈవిధానము మనకెటుల సాయపడగలదు? ఉద్యోగస్వీకరణమువలన స్వరాజ్యము రొడు. సీపీ ప్రభువుకు గవర్నరుకువది విచ్చుటతో స్వరాజ్యము వర్ధమైనట్లులేదు. మంత్రివరపులవలన స్వరాజ్యమురాదు. స్వరాజ్యము వచ్చునని తలంచునెడల భ్రమలో ముగ్ధి మనకొనవలయును.

అనెంట్లో స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులకోర్కెలు నిజముగా సకారణముగనుండెను. అయేవనగా—(1) కొండు లేబిలుకాన్సులెన్న (2) రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము; దీనితోబాటు కేంద్ర ప్రభుత్వమునందు బాధ్యతయొందవలెను. (3) సంపూర్ణ అఖినివేశ స్వాతంత్ర్యము గారంటి జేయవలెను. నెంట్లోనే సంపూర్ణ అఖినివేశ స్వాతంత్ర్యము గావలెనని వారు కోరలేదు. ఈ కోర్కెలు చాల సకారణములగు నుండెను. అన్నిపక్షములవారునువారిలో నేతిభవించిరి. జయము గలుగుటకువాంఛితాదర్శములేక మనబాలు నెడల ఈ ఐక్యత్యముతో నునకు స్వరాజ్యము వచ్చియేయొందవలెననిది కాని రారేదు. మతకలహములవలన మనము కలిసి పని జేయుట లేదని ప్రభుత్వమువారు జలంచుచున్నారు ఏదేముగాని అధికారమునకు వచ్చినపిదప నెవరివద్దకుండి తమ కా యధికారముగల్గెనే వారికియిచ్చముతో మరలనిచ్చియుండలేదు. కాబట్టి మనము బురాక్రసీ నుంచి ఒత్తిడిరచ్చిపెట్టవలయును. మనకునుదోదార్పముండవలయును. అందులకువదగిన కట్టుదిట్టముల జేయవలెను. మనకుబలము చేయవలెనను అదపులలో తిరుగుట కనను సిద్ధపడియుండవలెను. ఒకసమిపము ధీరుడుగనుండి మరియొక సమిపము భీరువుగ నుండుట వలెనికరాదు. మన యుద్యమము నందు యెగుడు దిగుడు లనేకముండును. కాని మనమునన కర్మను జయించవలెను. పెద్దపెద్ద పేరుప్రతిష్ఠలవెంట జని మోసపోరాదు. రై. ఆ. కాష్ట్రీసిహ్న ప్రభువు గొప్పవారే. కాని వారిలోమొదటివారు సిహ్న ప్రభువు తప్పజేనననిచెప్పి, ఒక ఆప్టిలియ విలేఖకునిమూల నుద్ధరించెను. కానిమామూల జెప్పినది వారు చేతలలోజూపరు. బాగా గట్టిపనిజేయవలెననిచ్చినపుడు వైదొలగదరు. మనదేశభక్తి దృఢమైనదిగనుండవలెను. మనముత్యోగము వల్ల నే బలము నేర్పరచుకొని బురాక్రసీని లొంగునట్లు జేయగలము కార్మిక జాతితోను దగ్గరబండునులతోను లా ఆర్డరుపేర పొట్టుడు ప్రభుత్వముతో మనము పొట్టుడవలెను. ప్రభుత్వమువారు మనలను భ్రమ జెల్తుచున్నారు. కాని అందులోమనము పడిపోగూడదు. మనకు విదేశాధికారుల లంఘనవలన వారి సిద్ధాంతములనే యనుసరించుచుంటిమి. మనము పురాతనబలమును జేమార్చుకొని నిజమైన జాతీయనాయకత్వమునకు ప్రయత్నింపవలయును.

మత, కలహములు

మన ప్రతియొక మతకలహములు రెండేడ్లకేంద్రబంధితవు. జస్టిసుపార్టీ బ్రాహ్మదేశముల చాలమంది తోడ్పడుటలేదని కనుగొనెను. ఉద్యోగములవాసామతో చేర్చినపక్షము తప్పకనాకయగాంచును. ఈసంగతి వచ్చియెన్నికలలో ప్రవపడగలదు. జస్టిసుపక్షముసంస్కరణములను చేతననంతములుబాగాపనిజేసినని నిస్సందేహముగజెప్పవచ్చును. కానివారుచేసినతననిబట్టిగూడ సంస్కరణములు పనికిరావని స్పష్టమయ్యెను. జస్టిసుపార్టీని రెస్పాన్సువుత బ్రాహ్మణులకును గల మైత్రిబాధ వారెందులకు బూనుకొని రోడ్లకన్నులున్నది. జస్టిసుపక్షము పేరుకు

(బ్రాహ్మదేశపక్ష మైనను అందు బ్రాహ్మణులమని పేరుకెట్టుకొనినవారు గలరు. జస్టిసుపార్టీ మంత్రివరముగా విదేశ ప్రభుత్వముంత్రివర మే యనవలెను. ఇంగ్లీషువానితో యెదురుగా పరాసరి పోట్లాడగలము. కాననసభలందును యీవలెను నామిత్రులు స్థానికస్వపరిపాలనము పూర్తిగ నపజయము గాంచెనని ఒప్పుకొనిరి. స్థానికస్వపరిపాలనార్థముల విడనాడి మతకలహముల తేపెట్టుట కదితోడ్పడెను. భగవంతుని దయయున్నయెడల మనము బురాక్రసీతోను వారితో మిత్రభావముననుండి అభివృద్ధిని స్వరాజ్యమునకును ప్రతికూలముగనుండు జస్టిసుపక్షముతోను పోరాడవలసియుండును. మేమెవరమువారితోను పోట్లాడుటలేదు. అభివృద్ధి ప్రతికూలం తోమాత్రము మాకుట్టదు. ఇట్టివారిని తుడిచివేయవలసినకాలము వచ్చినదే. ఈ సంగతిమన సరపముర రాజమార్గముల నవలంబించెదము. న్యాయము, ధైర్యము, బలముల నానహించజేసికొని పనిజేవలెను. దుష్టులయెడ బాహ్యముతో నుండవలెను. మన దేశభక్తి సర్వలకును స్వక్రమము నుండవలెను. ఉద్యోగముల సం గీకరించు దేశభక్తి నాకు స్వక్రమముగాదు. ఉద్యోగముల సం గీకరింపరాదని యుద్యమమును బయలుదేరదీసి యిప్పుడు ఉద్యోగము లంగీకరించిననే స్వరాజ్యమువచ్చునని తలంచుట దుర్మత్యమనవలయును. మనమీకొనినది రాసపుడు మాగ్లోపాయము మార్చుకొనుట మానవ ప్రకృతియే యున్నది. కాని మనము మార్గములను మార్చునపుడు దేశపరిస్థితులను గమనించవలయును. మనము విజయముగాంచనంతమాత్రమునే వెనుకమువరలి, బాగుగా పరీక్షించునంతనే ఆకార్యక్రమమును వదలివేయుట న్యాయముగాదు. స్వరాజ్యపక్ష మేమిచేసెను? అనెంట్లోను రాష్ట్రీయ కాననసభలందును మార్పువాదావరణమును గలుగజేసెను. స్వరాజ్యపక్షము బురాక్రసీతో సమాములుగ దలంచుటబాధెను. స్వరాజ్యపక్షము కానన సభలలో ప్రవేశింపకముండును తేరువాతను జరుగుచున్న చర్చల సంబంధమును జూచినయెడల యీవిషయము వ్యక్తి ముగా గలదు. ఒక ప్రమాణమును మేము పెట్టుకొంటిమి. ఎవరును అంతకు తక్కువకు బోరాదు. ఇట్టి ధ్రువంలో బడమని రుజువుజేసితిమి. బురాక్రసీ తెరచిదిసి వారితో సరిసమానముగ పనిజేయగలమని చూపితిమి. అన్నితరగతులలోను మాపక్షమే న్యాయసమానత్వముల వాద్యముగ గొనిపనిజేసెనని చూపితిమి.

మతకలహములగూర్చి ఒక్కముక్క జెప్పెదము. ఈ కలహములు పోవుటకొక మార్గముగలదు. బురాక్రసీకన్న నెమ్మించ న్యాయముగనుండును. నిత్యసభసమునందు అవసరమార్పులను జేసికొనుచుండుము. అసహాయోద్యమమువలన మనలోదానియున్న బలము ప్రకటితమయ్యెను. సంస్కరణములలో వోట్లుఉద్యోగములు వచ్చెను. ఈ రెంటికల్లను మతకలహము లంగీకరించెను. కాని యిందువలన అభివృద్ధి ప్రాతికూల్యము అంతరించుచున్నదని యా జాతీయ భావము అంతరించుచున్నదనియు స్పష్టమగుచున్నది. మతభావముతో బాటు జాతీయ భావము గూడ గాఢమై బలపడుచున్నది. ఈ కోర్కెన హిందువులకును మహమ్మదీయులకును గలసంబంధములు తృప్తికరముగ లేనిమాట నిజమేకాని వాకు నిరాశ గల్గుటలేదు. హిందూమహమ్మదీయుల లాక్కంటి గాగలరని వాకు నమ్మకము గలదు. ఏమతమైనను అతికోపోవుటవలన ఖండవార్త గునుచున్నది. జొంబాయి మిత్రులు ఆంగ్లదేశము నందును, తమిళ నాడులోను జేయుచున్న పనులను జూడ గోరెదను. జొంబాయికర్నాటక మిత్రులు మమ్ములను కొలిపాకము నేర్పుకొన గోరెదను. స్వరాజ్యమువచ్చినపుడు మతకలహములన్నియు నదృశ్యమైపోవును. బ్రాహ్మహిందూస్వరాజ్య మనిగాని, బ్రాహ్మదేశోద్యోగస్వరాజ్యమనిగాని, హిందూస్వరాజ్యమనిగాని, మహమ్మదీయ స్వరాజ్యమనిగాని యుండజాలదు. విశాలదేవవృద్ధి యున్నయెడల యీమతకలహము లన్నిటిని మనము దాటి పోగలము. మద్రాసులోను బొంబాయిలోనున్న బ్రాహ్మ్యబ్రాహ్మదేశోద్యోగ మిత్రులు యేకమగుటకు సాధ్యమగునో కాదో ఆలోచింప గోరెదను. ఒకరి అభిప్రాయము లొకరు దావరకములేమండ తెలుగుకొన గోరెదను.

కాంగ్రెసు క్రిడు

ఇకను నేను కాంగ్రెసునెడల చెప్పిన ఆక్షేపంలకు అన్నింటికిని ప్రత్యుత్తర మియవలసియున్నది. అహమ్మదాబాదులో జేవనలిస్టుపక్షము కాంగ్రెసు క్రిడికను ఆక్షేపణార్థము గనుండెననిచెప్పెను. కాంగ్రెసు క్రిడుచాల సకారణముగనున్నదిని జేవనయచ్చును. ప్రభుత్వము క్రిడుతరకారము స్వరాజ్యము సామ్రాజ్యం తగ్గలేదనియున్నది. బహుశా సామ్రాజ్యం తగ్గలేదనియున్నది. అట్టితరీ సేవనలిస్టులకును

పార్టీయన్ను కాంగ్రెసులో చేరుటకు సంకల్పించినా? కాంగ్రెసు అన్ని పార్టీలకును సహాయము చేసినది నిర్ణయించి యెవరియిష్టముననుసరించి వారు పనిచేయుటకు పార్టీలన్నియు నిశ్చయించినవి. కాబట్టి కాంగ్రెసులో చేరుటకు వారు సహాయముగా నిలిచినారు. కాంగ్రెసునే చేరుకొనుటకు అనుసరించిరి.

భద్రులధారణము

ఇకను భద్రులధారణోద్దేశమున గూర్చి చెప్పెదను. భద్రులధారణవలననే కాంగ్రెసు గావించిన తీర్మానము సకారణముగను నిరాశ్చర్యమునకును నున్నది. భద్రుల ధరింపరాదనియెడి ఆ కాంగ్రెసు గావించిన తీర్మానము చాల విచిత్రమయ్యెను. గాంధీజీజీవితమునందు సరిగ్గా భావించి చేసినచో తప్పుకొనక భద్రులధారణమే యున్నది ప్రభుత్వమునందు భరించుటగాని, దేవాలయములందును, పెండ్లిండ్లు వంటగలవలయు మనగాని ఒక విధమైన భద్రుల ధరింపకుట ఆశ్చర్యముగా నున్నది. కాంగ్రెసు కొన్ని సమయములందు భద్రుల ధరింపవలెనని నిర్ణయించినపుడు దానిని అనుసరించినది. ప్రజల విదేశీ ప్రభుత్వమునకు బాగానే యిష్టపడియున్నది గాని తమవారే తమను పోషించుటకు. ఇదిచాలా అవ్యక్తముగ నున్నది. భీమవరము భాగ్యవంతులకును అందరకును గల విషయము, భద్రుల యున్నది. అయ్యది స్వచ్ఛందము, అందర కట్టుబాటుకును చిహ్నమై యున్నది.

శాసనోల్లంఘనము

అవ్యవస్థాత్మకముగా నున్నది గూడ యీ సిద్ధాంతము సంగీకరించెను. కాంగ్రెసు శాసనోల్లంఘనమును గావించలేదు. అదియేవలన కిక్కడ కిక్కడ సంబంధించినది కాని కాంగ్రెసు విధానముగాదు. దేశము శాసనోల్లంఘనమునకు సిద్ధముగా లేదని కాంగ్రెసు బహిరంగముగ ప్రకటించెను. అట్టితరీ శాసనోల్లంఘనకార్యక్రమము ముండుటవలన కాంగ్రెసులో చేరుటలేదని యేల చెప్పవలెను? ఇకనుభవము గావలెనను వారందరును అందుకు తగిన పని చేయుటకు యెడల వికనుత్వము కావలెనని అరచి లాభము లేదని నామిత్రులను దేశములను దెలిసికొనవలెను.

స్వరాజ్యము లాభమునకై కాంగ్రెసు యెన్ని కలను నడుపుచున్నది? కొందరు విమర్శకు లనెదరు. స్వరాజ్యము కోరు లాభముననే చేసినదిగదా. దీనివలన కావలెనని కోరుచుండెనా? లేదు. ఉద్యోగములు భాగ్యము కావలెనని కోరుచుండెనా? ఏమత్రమును గాదు.

భవిష్యత్కార్యము

అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘము కాంగ్రెసు కార్య విధానముల గూర్చి వివరించెను. ఎవరికి వారు రాష్ట్రములందు కార్యక్రమము నిర్ణయించుకొనుటకు వ్యవధి దాటి పోయినది. అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘము నిర్ణయించిన కార్య విధానము నెటుల ఆచరణ చేయుట యో మాత్రములోచింపవలయును. కాంగ్రెసు ప్రయోజనములకుగాను కర్నాటక రాష్ట్రమును నిర్మించుట ను గూర్చి యీ సభ ఆలోచించుట ప్రధానాంశమై యున్నది. దేశమునందు కట్టుబాటు చేసి ప్రజలకు కాంగ్రెసుపై ప్రేమగలుగుటల చేయుటయే ముఖ్యమగు పని. 1920, 21 లోవలె కాంగ్రెసు సంఘములను స్థాపించవలయును. ఇది లేకున్న మనము నాశనమయ్యెదము. కొంతకాలము క్రింద కాంగ్రెసు చెప్పినదనగానే మారుమూలతలకు విధేయతతోనుండెడివారు. గాంధీజీజీ తుడు స్వరాజ్య మొక్కసంవత్సరములో వచ్చుననెను. ఆసంవత్సరముకాగానే అదివచ్చేనేమో నాకు తెలియదు. కాని ఆ సంవత్సరమువలన మాత్రము మేల్పొందునరాజు బహిష్కారమును పూర్తిగా సాగించియు, అసహాయమునువలన స్వరాజ్యముండేనేమని చెప్పవలయును.

స్థానిక సంస్థ కార్యము

ఇకను యెను కాంగ్రెసు క్రిందికి చేరియును. నిజమైన పాస్టమెంటుకావలెనన్న స్థానిక సంస్థలందన్ని స్థానముల నాక్రమించవలెను. జిల్లా మహమ్మద యెన్నికలలో స్థానిక సంస్థలన్నిటి నాక్రమించుచుండెను. స్వస్థానిక సంస్థలకంటె ప్రాతీనిక సంస్థలయొక్క ను మేల్పొనునామినేమనుటకే జిల్లా మహమ్మద స్వస్థానిక సంస్థలకు బలమొనెడుటగాక యెన్నికలద్వారావచ్చిన అధిక సంఖ్యకలకు బలమొనెడుటయే ఇది విచారణముగాదుగాదా? ఓ. తనిగాన లండన్లో గాను అనంతమువారిచేతనే జరిగింపబడినపుడు పానుగల్లులో గాను ఆచరణకు సులభ నామినేమద్వారమున ప్రవేశపెట్టిరి. ఇది మహా విషయముగా దా? జిల్లా మహమ్మదము అధికారము సంఘముండె నిర్మించుటయే యిట్టి ఫలితముగల్గెను. శాసనసభలను స్థానిక సం

ఘములను ఆక్రమించుటవలన మనము నుగ్రాంతి స్థానములందుండి మంత్రాంగములనుబట్టుకు వీలగును. కర్నాటక రాష్ట్రము కాంగ్రెసు సంఘ ప్రచారములు స్థానిక సంఘములను విముక్తమున ప్రత్యేకము ప్రకటించుటవలెను. లేకున్న చాల ఉపయోగకరమగు పరికరములన్నియు బ్రెటికెరావలెను. స్వరాజ్యమును అభిమానమునకును వృద్ధిబొందజాలదు. పరిస్థితులన్నియు బాగా గ్రహించి గట్టిగా పనిచేయువలయున్నది. ప్రజలలో కట్టుబట్టు ములకేయవలెను. ఇట్లు చేయుటలో అందర కష్టములుగలను నింపవలెను. ఈసంవత్సరమును భావింపుడు. జనసామాన్యమునకు రాజకీయ విషయములనేర్పడు. గ్రామముల నొక దానితో నొకటి జేర్చుడు. గ్రామియులకు వారిధర్మములను ఆదర్శములును నేర్పడు. ఇందులకు రాజకీయ ప్రచారమును బాగా చేయుట అవసరము.

నేనుముగించుటకుముందు కొన్ని మాటలు జెప్పగోరెదను. కాంగ్రెసు సంఘములను జేర్చగలవలెనని జేర్చుడు. నో-ఛేంజర్ల వైదొలగియుండవలెనని జెప్పెదను. మనము దేశభక్తిని, ధైర్యమును పోషించుట ధర్మమై యున్నది. ఇందు పరీక్ష కాగకున్నయెడల ఆమానవుండెడువలెను పనికిరాదు. వాణిజ్యముగ నున్నదిగాంచి రాజ్యాంగకలతమున మిన్నయగుదేశముతో పనిచేయునపుడు ధైర్యముండుట అవసరము. దారిద్ర్యము, నిరుద్యోగము స్వరాజ్యసంపాదనముద్వారానే పరిష్కారమగును. స్వరాజ్యములేదే ఆర్థికముగ మోక్షము గలుగజాలదు. స్వరాజ్యమురానిదే మనము పరిశ్రమలను నడుపజాలము. మన పారిశ్రామిక సంస్థలన్నియును అపజయముగాంచుటయే ఇందుకు నిదర్శనము. కాంగ్రెసు నొక్క జాతీయసంఘముగ జేసి బుర్రాక్రమీతో పోట్లాడునట్లు చేయువలయును. కర్నాటకులు వివిధరాష్ట్రములందుండుటవలన మిశ్రము కష్టము లుండవచ్చును. కాని మిశ్ర పూర్వపు సాంప్రదాయములను విడిచివేలి మిశ్రకాంగ్రెసునెడలభక్తితోనుండుటలో మరి యేరాష్ట్రమునకును లొంగిపో రని నేను నమ్మెదను.

ఉప సంహార వాక్యములు

శుక్రవారమునాడు సభను ముగించుచు శ్రీమంత్ శ్రీనివాసయ్యంగారు యీ క్రింది వాక్యముల జెప్పి ముగించిరి:-

నన్ను కర్నాటక రాష్ట్రము సభ కధ్యక్షుత్త వహించుట మన కోరి గౌరవించుటలకు మరల నింకొకసారి వందనము లర్పించుచున్నాను. ఇందు వలన కర్నాటక రాష్ట్రమునందనే భాగములతోను అనేక మందిమహాశయులతోను సంవర్కముగల్గెను. భాషావిభాగము ప్రకారము కాంగ్రెసుగావించిన విభజనమును ప్రభుత్వమువారు గూడ సంగీకరింపవచ్చును. కర్నాటకులు ప్రత్యేక రాష్ట్రమును కోరుటను యితర రాష్ట్రములు వద్దనజాలవు. స్వరాజ్యమును బడయుటకును, బుర్రాక్రమీతో పోట్లాడుటకును, ప్రజాస్వత్వముల నభివృద్ధి చేయుటకును యిట్టివిభజన మవసరమై యున్నది. భారతదేశమును భాషాప్రయుక్తముగ విభజన చేయవలయును. ఇట్టి విభజనము జాతీయాదర్శముల కనుకూలముగ నుండును. భారతీయులలో మతవిభేదములు మాత్రము గలవు. మతవిభేదములను బట్టి రాష్ట్రముల నిర్మించవలెను. విజ్ఞాన సాంప్రదాయములబట్టి విభజించిన యెడల వివిధజాతులకును వికనుత్వము గలుగగలదు. భాష ప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనమువలన జాతీయత కెక్కిరిగియు నుండజాలదు. కాని అన్ని రాష్ట్రముల నెడలను న్యాయముగ ప్రవర్తించవలెను. ఎక్కువమంది తెలుగువారుగాని అరవవారుగానియున్న జిల్లాలను కన్నడ రాష్ట్రములలో కలగించుట మనజాలర. అట్లుగోరుటవలన ఆసల ఆచర్యమునకే భంగముగల్గును.

శాసనసభ ప్రవేశము

మీరు శాసనసభ ప్రవేశమును గూర్చియు కాంగ్రెసుని రాజకార్యక్రమమునుగూర్చియు తీర్మానము చాలముఖ్యమైనది. కాంగ్రెసును శాసనసభ కార్యముకోరకును మాత్రమువయోగించుట లేదని కర్నాటకులు గట్టిగా జెప్పట భావ్యముగ నున్నది. కాంగ్రెసు తమిళనాడులోను ఆంధ్రదేశములోను విజయముగాంచువలెను సంజీవము లేదు. మీరుగూడ యెండల భయపడల యెట్టి అటకములకు గాని లొంగక విద్యేమములను నీ ఆచారములను లోనుగాక గట్టిమనస్సుతో పనిచేసెదరని నేను నమ్మెదను.

నాయకుల ధర్మము

ఒకరికిబదులు మరియొక అభ్యర్థిని బెట్టినపుడు కష్టములు వచ్చును. ఇట్టిస్వల్పకష్టములను దాటకున్నయెడల స్వరాజ్యమున కర్దులమేగాము. మనము స్వరాజ్యమును సంపాదించుగోరునెడల మనలను పోలించు ప్రభుత్వముకన్న యెక్కువ కష్టపడి పనిచేయవలెను. నాయకత్వమునువహించి పనిచేయుటకు తగిన ధైర్యము, రాజనీతి, దేశభక్తి, గుణసంపదలను, చిత్తశుద్ధిని గోధము, పటుత్వములను సంపాదించవలయును. నాయకత్వము మతమునకు సంబంధించినదిగాక విశ్వాసమునకు సంబంధించినదై యున్నది.

కాంగ్రెసుత్రిష్ట యెక్కువగ నున్నదని అందరు నొప్పుకొందురు. అందును కాంగ్రెసును సర్వతోత్తమియేమనెను సంస్థను చేయవలెను. ఒక ఖద్దరు విషయమున గాని శాసనోల్లంఘన విషయమున గాని భేదాభిప్రాయములగాంచుటవలన లాభములేదు. దేశము శాసనోల్లంఘనమునకు సిద్ధముగ లేదని అందరునును దెలియును. ఈవిభేదములవలన మనము భయపడనక్కరలేదు. ఈకోజులలో పెద్దత్యాగ మక్కరలేదు. ఆ అసహాయాత్మకమవిజృంభణపుకోజులలో వేలకొలది మంది జేసిన త్యాగము నిరుపమానమై యుండెను. అది ఒక మాయగాని కల్పనగాని గాదు. మన పూర్వీకుల రక్తమింకను మన రక్తనాళములందు ప్రవహించుచున్నది. ఆ 18 మాసములలోను మనముగాంచినపురుషత్వ మింకను మనకుజ్ఞాపకమున్నది. మనము కావలసిన విక్రాంతి గైకొంటిమి. శాసనసభలలోపలను బైటను జేయు పనులు కలసియుండునెడల ఈప్రచారము మరింత యెక్కువ దృఢముగాగలదు. మార్గ మెప్పటికిని శుభ్రముగ నుండదు. కాంగ్రెసు తనవిధానమును తరుమగమార్చుకొనుచుండునని చెప్పగా నిన్ను వాటిని దేశపరిశితులందు గల్గు మార్పుతో కాంగ్రెసుకార్యవిధానము మారగూడదనువారు మాట్లాడె యుండవలెను. ప్రభుత్వముగూడ తన విధానమును మార్చుకొనుచుండును. అవసరమువచ్చునెడల మరల విధానమును గూడ మార్చుకొనవలెను.

అందరును తమతమ నిశ్చయము లెట్లున్నను ప్రస్తుత కాంగ్రెసువిధానమునకు బద్ధులై యుండగోరెదను. మనము కార్యకూరుల పని చరిత్రవిభింపవలెను. స్థిరమును నూత్న భారత నిర్మాతలుగావలయును. మనకు భారతీయున కెంతయో క్షేత్ర సామర్థ్యములు గలవు. ఇతరులు మనపై తమ యిష్టమును జొరవీయకుండ జేయవలయును. బుద్ధివిభవమును బట్టియే స్వరాజ్య సంపాదనముగల్గును. కాంగ్రెసు జేయుపనులనుగూర్చి దురవిప్రాయముల విడనాడగోరెదను.

రెస్పాన్సివునమాకారము

పండితులవ్యాసగారు వృద్ధాప్యమున అభివృద్ధి ప్రతికూల పక్షమునకు జోహోసంగిరి. వారు రెస్పాన్సివు సహకారము మాట జెప్పెదరు. రెస్పాన్సివువాడులభావ మేమి? రెస్పాన్సివు సహకారము పేరుతో ఉద్యోగముల సంపాదించుటయే. ఇంత కన్న అంచేయులేదు. వారు ఒకవైపు స్వరాజ్యపక్షముతోను మరొకవైపు బ్రాహ్మణేతరులు మితవాదులతోను పోటీచేసి యెన్నికలలో మెజారిటీ సంపాదించజాలరు. వారు మంత్ర విద్యనునం దెటుల జేరెదరో నాకు తెలియుటలేదు. ప్రతిదానిని యావిధముగ తన్నిలాగుట నీచముగాదా? కాలము వచ్చినపుడు ఉద్యోగముల మాట ఆలోచింపవచ్చును. ఉద్యోగము లంగీకరించుటవలన ఆత్మగౌరవమునకు భంగములేకుండునట్లు ప్రభుత్వమువారు రెస్పాన్సు జూపునెడల అప్పు దామాట నాలోచింపవచ్చును. మంత్రులు తమకేమియుకే క్రితదని వేలవేసిరి. సర్ కె. వి. రెడ్డివంటివారు వ్యవసాయశాఖ ప్రజాయుత్తమైయుండ ఇరిగేషన్ ప్రభుత్వ యుత్తమైయుండెనని చెప్పినట్లుల మీకు తెలియును. ఒకదానిపై అధికారములేకుండ మరియొకదాని నభివృద్ధి చేయుటెట్లు? మంత్రులకు మంచియు ద్వేషములేయున్నను యేమియుజేయజాలరు. ప్రభుత్వమువారు బుర్రాక్రమీని వారివిధానము బలపరచుటకుమాత్ర మేర్పాటుచేసెదరు. మీరు మధ్యయుండి సహాయముజేయుటకు వీలగునట్లు కొన్ని వీళ్లను జేసెదరు. ప్రస్తుత సంస్కరణములన్నియు రాష్ట్రములందును అపజయముగాంచెను. మంత్రులులేకుండ పనిచేయుచున్న మధ్యరాష్ట్రములందు గాని బెంగాలులో గాని పరిపాలనము మంత్రులు ఉన్నప్పటికన్న తగ్గుగా నున్నదని యెవరైన జెప్పగలరా? మంత్రులు యెన్నికొనబడక ప్రభుత్వముచే నియమింపబడినపుడు ప్రభుత్వము తృప్తికరముగ నుండజాలదు. ప్రభుత్వమువారు తాము నియమించిన మంత్రులను తమ ప్రయోజనములకే యుపయోగించుకొందురు. మన కిట్టి ప్రభుత్వముండుటవలన లాభములేదు. కాబట్టి ఉద్యోగముల మాట ఆలోచింపవలదు.

ప్రస్తుతవిధానమును సంస్కరించుటలో అంతరింపజేయుటకోసం
యత్నింపవలెను. ప్రస్తుతమునకు ప్రధానమంత్రిగనుండవలెను.
మన మెక్కుడున్న మో సరిగాదలకుకొనవలెను. అప్పు
డీమన మెదుర్కొనవలసిన సమస్య దెలియగలను. ప్రతివారును
తనకుదొచ్చినవిధమున జేయుటకు స్వాతంత్ర్యము కావలెనని
కోరును.

19, 20, తేదీలలోని తీర్మానములు

బగ్గారిని ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు ఆర్థిక ఆవరణములో
నుంచినందులకు ఈసభవారు మద్రాసు శాసనసభవర్యును నిరసిం
చుచున్నారు. కలయిక నభివృద్ధిజేయు అభ్యుత్థానకు వోటర్లు వో
ట్లవేయవలయుననియు, మద్రాసు, బొంబాయి శాసనసభలయం
దును, సామ్రాజ్యశాసనసభలయందును, స్టేటుకౌన్సిలందును,
స్థానికసంఘములందునుగల కర్నాటకసభ్యులు కర్నాటక కల
యికకు తోడ్పడవలయుననియు,

బొంబాయి మద్రాసు సభల కర్నాటకేతరసభ్యులు
వీరికి కలయికలయందు తోడ్పడవలయుననియు,

కర్నాటకమునందలి స్థానిక సంఘములు మొ
దలయినవి కర్నాటకకలయికను కోరు తీర్మానములను అంగీక
రింపవలయుననియు,

పి. జి. హల్కెట్టిగారు, కె. సంపత్తిగారు, డి.
కె. భరద్వాజగారు వీరినికనిపి ఒకకమిటీనేర్పరచి చుట్టుపట్ల
నల్లలయందు తిరిగి కన్నడిగలను కర్నాటకకలయికకు మరల్చు
జిట్టు చేయవలయుననియు,

కర్నాటక విశ్వవిద్యాలయ సమావేశమువారు కర్నాట
కము కంటెటికిని ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము నేర్పరచుట
చేయవలయుననియు.

రాబోవు సంవత్సరమున ప్రతిజిల్లానుండి 500 మంది
సభ్యులయిన ఛేర్మన్లు చేయవలెననియు.

కలయిక సంఘపు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు రాసంవ
త్సరమున 5000 రూపాయలను ఛేర్మన్ ప్రముఖుల నొనర్చవ
లెననియు, సభవారితో నియమింపబడిన సంస్థ 1928 అక్టోబరు
1 తేదీనుండి ఆచరణలోనికి వచ్చుననియు అంతలోపల ప్రతి
జిల్లాయందును జిల్లా కమిటీల నేర్పరచి నెంట్ల కమిటీసభ్యుల
నెన్నుకొని సెప్టెంబరు 15 తేదీలోపల వారిచేర్లను వంపవ
లయుననియు ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

మోసలు సమస్య

సంధికుదురుట

మోసలు విషయమై బ్రిటిషువారికిని టర్కీవారికిని సంధి
కుదిరినదనియు సంధిపత్రమునందు త్వరలో సంతకములు చేయ
బడుననియు తెలియచున్నది. సంధియందలి ముఖ్యాంశములు
ఈదిగువ వివరింపబడినవి.

1. మోసలుగరము టర్కీకి చేరకున్నను కొన్నిప్రత్యేక
సౌకర్యములను టర్కీవారి కిచ్చును సరిహద్దులసమస్య పరిష్క
రింపబడినది.
2. ఒకరితో ఒకరు పోరాటమునకు గడంగకూడదని
(గేట్లు, బిటను, టర్కీ, ఇవాను, పర్షియావారికి ఒడంబడిక
వీర్యదినది.
3. మోసలు జిల్లా అధికసంపదలో ఒకభాగము పొందు
టకు టర్కీకి సౌకర్యము వివ్వబడినది.
4. టర్కీ నానాజాతి సమితియందు శేర్మకొనబడును.

పానిపట్టు యుద్ధ భూమికి

కయ్యమునకు రమ్మనుట

అంజుమాన్ మొహాఫజల్ సంఘ కార్యక్రమము

పాట్నా, మే 24:— అంజుమాన్ మొహాఫజల్ స్థాపిం
చుటకు సమావేశమైన బీహారు ఉత్తరప్రదేశ్ మహమ్మదీయుల కాన్ఫ
రెన్సు నిన్న సాయంత్రమునకు పూర్తి అయ్యెను. మహమ్మదీయు
అభిప్రాయముల సుస్పష్టముజేయుటకు ప్రతిగామునునుండి
ప్రతినిధులు సభికువచ్చిరి. మహమ్మదీయేతరులగు దేశీయులతో
మైత్రి అభివృద్ధినిొందింపుటకు సలుపవలసిన ప్రయత్నములగు
రించి చర్చించుచున్నప్పుడు సభ్యులలో గొందరు ఏకగ్రీవముగ ప్రతి
ఘటించిరి. ఖండనమండనములుగల ప్రసంగములు జరిగెను. ఖడ్గ
ధారులై పానిపట్టుయుద్ధభూమికి రమ్మనునది ఒకసభ్యుడు హిం
దువుల ఆహ్వానించెను. అయినప్పటికిని బాధ్యతవహించు సర్
యూము అలిమెతులగు సరకులు హిందువులతో సోదరభావ
ముగ వర్తించుటకు గల అవశ్యకతను వివరింప సభ్యులు యొకగీవ
ముగ తీర్మానమును అంగీకరించిరి. (అ. ప్రె.)

నా సత్యాన్వేషణము

మహాత్ముని స్వీయచరిత్ర

రెండవ భాగము

మొదటి ప్రకరణము

రాయచందు భాయి

ఆంగ్ల దేశమునుండి బయలుదేరిన స్త్రీమరు బొంబాయికి
వచ్చుసరికి సముద్రము వడి దుడుకుగా నుండెనని క్రిందటి ప్రక
రణమున తెలిపియుంటిని. జాను జూలై నెలలలో అరేబియా
సముద్రము వడిదుడుకుగానే యుండును. ఏడెను మొదలు సము
ద్రము కల్లోలముగానే యుండెను. ప్రయాణికులందరును అస్వ
స్థులైరి. నేను మాత్రము ఆరోగ్యస్థితిలో పైతెట్టుమీదనే
యుండి తుపానుకరగలనురుగు సౌందర్యమును తిలకించుచుంటిని.
తరగలు పైకెగిరి చినుకులు పైతెట్టుపైగూడ జల్లువలై పడుచుండె
ను. ప్రాద్దుటి భోజనసమయముననాతోపాటు మరియొక రిద్దరు
మాత్రమే పల్లెములను ఒడిలో పదిలముగనుంచుకొని వోటుపిండి
అంబలిని (పారిట్టి) త్రాచుచుండిరి కొంచె మజాగ్రత్తగానుండి
నహా అంబలియే వడిలి పడిపావును. ఓడకదలిక అంత మెచ్చు
గా నుండెను.

బురుటితుపాను లోపలి తుపానుకు చిహ్నమునియే నా
అభిప్రాయము. బయటి తుపానుకే నేను చలింపలేదనినపుడు
లోపలి తుపానుకుగూడ చలింపలేదని వేరుగా చెప్పుటనవస
రము బొంబాయిలో దిగి యింటికివెళ్లగనే వర్షములు బహిష్క
రించుగొడవ యొకటి కలుగవై యున్నది. న్యాయవాదివృత్తిని
ప్రారంభించుటకు నేను చాల అవసరముగనుంటినినిదివరకే
వ్రాసియున్నాను. నేను సంఘసంస్కర్త నగుటచే మరెవరిని
సంస్కరణములను ప్రారంభించుటనుగూర్చి క్రద్ధగా నాలోచిం
చుచుంటినిగాని నేనుహింసపజాలని విషయములు కొన్ని నా
కొరకు సిద్ధపరుపబడెను.

నన్ను కలిసికొనుటకు మాపెద్దన్నయ్య బొంబాయిలో
స్త్రీమరుచేవుకు వచ్చెను. డాక్టరు మెహతాగారితోను మెహతా
గారి అన్నగారితోను మాపెద్దన్నయ్య కదివరకే పరిచయ ముం
డెను. డాక్టరు మెహతాగారు పట్టుపట్టినందున మేమందరమును
వారియింటికే వెళ్లి యుంటిమి. అందువలన ఆంగ్ల దేశమున నారంభ
మైన పరిచయము క్రమముగా వృద్ధియైనది. భారతదేశమునకు
వచ్చినపిమ్మటగూడ వారికుటుంబమునకును మాకుటుంబమున
కును మైత్రి గాఢమైనది.

మాఅమ్మను ఎన్నడుమాతానా? అని నేను చాల ఆతుర
తతోనుంటిని. ఆమె యీలోకమును వదలిపోయిన దనువార్త
ను నాకు మాఅన్న వ్రాయలేదు. బొంబాయిలో స్త్రీమరుదిగిన
పిమ్మట చెప్పెనుగాన నేను మైలస్నానము చేసితిని. నేనాంగ్ల
దేశమునం దుండగానే ఆమె చనిపోయినదిగాని ఆసంగతి నాక
పుడువ్రాసినచో విడతములో చాల వెతజెందదనని మాఅన్న
వ్రాయలేదు. ఆమె వ్రవినగానే నా కత్యధికమగు సంతాపము
కలిగినదిగాని ఆసంతాపగాధ యిప్పుడ ప్రస్తుతము. మాతండ్రి చని
పోయినపుడు కలిగిన దుఃఖముకంటెను అధికమగు దుఃఖమే నా
కపుడు కలిగెను. నాకుగల ఆశలన్నియును విఫలమైనవి కాని
నేను దుఃఖము నంతను లోన నడచుకొని పైకి గంభీరముగానే
యుంటిని. అప్పుడు డాక్టరు మెహతాగారు చాలమందితో
నాకు పరిచయమును కలిగించెను. వారిలో మెహతాగారి సోద
రుడగు శ్రీయుత శేవా శంకరజగదీశమగారొకరు. వీరితో నపు
డుకలిగినమైత్రి యావజ్జీవగాఢమైతిగా నేర్పడెను డాక్టరు
మెహతాగారి పెద్దన్నగారి అల్లుడును, నగల వర్తకులగు శేవా
శంకర జగదీశము కంపెనీలో భాగస్వామియునగు రాయచంద్ర
లేక రాజచంద్ర కపింద్రునితోగూడ నపుడే డాక్టరు మెహతా
గారు నాకు పరిచయమును కలుగజేసిరి. ఇది విశ్కీలి గొప్ప
విషయము. కవిగారి కపుడు వయసు 25 ఏండ్లు మాత్రమేగాని
ప్రభుమండర్పనమునందే అతడు విమలవర్ణుడనియును, వి
ద్యాంనుడనియును నేను గ్రహింపగలిగితిని. ఆయన శతావధాన
మునుగూడ చేయగలిగి యుండెను. నేను నాకువచ్చిన విడతభా
వలన్నిటిలోను వాక్యములను చదివితిని. నేనే వరుసను చదివి
తితో అవరుసనే అతడు వానినన్నిటిని మరల చదివెను. ఆయన
కు చాల భాషల లిప్తులుగూడ తెలియును. ఆయన ముముక్షువు.
వేదవేదాంగవేత్త. పరిశుద్ధచరిత్రుడు. ఆయన జీవితమునంతను

మోక్షసాధనకే భారపొసెను.

“నానిత్యకృత్యము లన్నిటిలోను నే నెన్నడును వానిని
(భగవంతునిచూడ గలగుడునో) అపుడే నాజన్మ ధన్యముగను.
ముక్తానందుని జీవితమున కాదారమును నూత్ర మా జగదేకరక్ష
కుడే” అను నర్థముగల ముక్తానందుని గేయమును రాజచంద్రకవి
పిల్లప్పడు స్మరించుచుండువాడు.

ఆయన లక్షలమీద వ్యాపారముచేయుచుండెను. ముత్య
ములు నజ్రములు మున్నగు నవరత్నముల వ్యాపారమునే అత
డు చేయుచుండెను. వ్యాపారము నందతని ప్రజ్ఞ
అసామాన్యమైయున్నను అతనిదిట్లు దానివైనలేదు. భగవం
తుని అపరోక్ష సందర్శనముకొరకే అతడు ఏకాగ్రతను బూని
యుండెను. అతనివ్రాతబల్లివినవ్యాపారసంబంధములగువానితో
పాటుకొన్ని మతగ్రంథములును దినచర్యపుస్తకమునుగూడ నె
ప్పుడునుండును. వ్యాపారవిషయము ముగియగానే మతగ్రంథ
మునో దినచర్యపుస్తకమునో అతడు చూడసాగును. దినచర్య
పుస్తకమునుండియే చాలవిషయముల నతడు గ్రంథరూపమున
ప్రకటించెను. అధికమగు వ్యాపారకృషి ముగిసినవెంటనే ఆధ్యా
త్మిక రహస్యములనుగూర్చి వ్రాయగలవాడు సత్యాన్వేషియే
యగును గాని సామాన్యుడగు వర్తకుడు కాజాలడు. అతడిదితిగా
కార్యాలయములో ఆధ్యాత్మికవిషయనిమగ్నుడై యుండగా
నేను పెక్కుసార్లు చూచితిని. అత డెల్లప్పుడును ప్రశాంతచి
త్తుడుగ నేయుండెను. అతనిని నాకును విహికము నుస్సార్ప
రమునగు సంబంధమేదియును లేకబోయినను నాకాయనతో
గ ధపరిచయము మాత్రము కలిగినది. అప్పటికి నాకింకను కేసు
లు లేవు. నే నాయనదిగ్గరకు వెళ్లినపుడెల్ల అతిముఖ్యము లగు
మతవిషయములనే అతడు నాకు బోధించుచుండును. నాకప్ప
టికి మతవిషయములం దాసక్తి తక్కువగానే యుండి నను
ఆయన ఉపదేశము చాల ఆకర్షక
ముగానేయుండెను. తరువాత నేను చాలమంది మతనాయకుల
తోసంభాషించితినిగాని రాజచంద్రకవి ఉపదేశములవలె మరే
దియు నాచిత్తము నాకర్షించగలిగియుండలేదు. ఆయన ఉపదేశ
ము నూటిగా నామదిని నాటకొనెను. ఆయనపాండిత్యమునకు
విమలవర్ణమును వన్నెపెట్టుచుండుటచే ఆయనయందు నాకు
గాఢవిశ్వాసము కలిగినది. ఆయన అతిముఖ్య రహస్యభావములు
గూడ నాకెరించుచుండెను. ఆధ్యాత్మికమగు ఆందోళనము కలి
గినపుడెల్ల ఆయనయే నాకు శరణ్యుడగు చుండెను.

కాని నాకాకడే గురువని నే నాతనిని నామృతయనీను
నడిపిస్తుని చేయజాలకపోతిని. ఇంకను నేను గురువు నన్నేషించు
చునే యున్నాను.

దైవసాక్షాత్కారమునకు సద్గురూపదేశ మవసర మును
నమ్మకము నాకత్యధికముగానేయున్నది. గురువులేనిచో సన్మార్గ
మును జ్ఞానమును గోచరింపవనుట నిశ్చయము. విహికములం
దు అసమగ్రుడగు గురువు పరికించుచుగాని ఆధ్యాత్మికములం
దులల పరికిరాడు. అపరోక్షజ్ఞునియే గురుపదమున కర్హుడు.
ఆ మావ్యక్తుల ఆర్హతలను బట్టియే గురువులు లభించుచుండును.
సంపూర్ణజ్ఞానమును బడయుటకు మానవుడు నిరంతరమును కృషి
సూపుచునే యుండవలెను. అందులకు మానవునకు హక్కు
కలదు. తక్కిన దంశియును భగవదనమై యున్నది.

నేను రాజచంద్రకవిని గురువుగా వరింపకపోయినను
అనేకసార్లు లాంటిది నాకు మాగ్ధదృశ్యమగుచుండి తోడ్పడెను.
ప్రత్యక్షసందర్శనములనల రాజచంద్రకవియందును గ్రంథపకన
మువలన టాల్ స్టాయి భగవంతుని రాజ్యము నీలోనే యున్నది.
అను టాలస్టాయి గ్రంథమును చదువుటవలన రస్కిసుగారియం
దును కడవరకును అను రస్కిసుగ్రంథమును చదువుటవలన నాక
ధికమగుభక్తి కలిగినది. (మో. క. గాంధీ-వింగు యింటి. మా
20-5-26)

కలకత్తా కేసులు

కలకత్తా, మే 24:—కలకత్తా అల్లరుల సమయమున
తన భర్తయగు “టెల్లిగ్రాఫుగజేటు” బ్రెట్లోతు మహమ్మదును
పోలీసులు కొట్టుటచే చనిపోయె నని ఫిర్యా (ప్రెసిడెన్సీమేజ
స్ట్రీటుయెదుట ఫిర్యాదు దాఖలచేయుగా మేజస్ట్రీటు ఆయన
విచారించి పంపవలసినదనిశిఫార్సునారికడకు బంపెను.

“అల్లరులెందుకు జరిగిన”నను శిర్షికక్రింద వ్యాసమున్న
ప్రకటించినందులకై పీఠజుకోసు 153 ఏ సెక్షన్సక్రింద నేర
మారోపింపబడిన నానభీజముయ్య అను బెంగాలీ దినపత్రికా
సంపాదకుని కేసులో కొంతమంది సాక్షులు విచారింపబడిరి.
కేసు వాయిదా వేయబడెను. (అ. ప్రె.)

ఇయారీలీ నార్డునుగారికి వారి స్నేహితు లిరువదిగుం
డొడైకనాలుకుబోయి వారివృత్తి జూజిలీ యుత్సవసందర్భముద్ద
సన్మానపత్ర మొసంగిరి.

కాంగ్రెసు ప్రాబల్యము

శ్రీకృష్ణకృష్ణ

ప్రస్తుత దుస్థితిని విచారించ గల్గునది, కాంగ్రెసు మరల ప్రాబల్యము వహించుట దప్ప వేరు గాదు. కాంగ్రెసు తలయెత్తు కొలదియు, సంకుచిత శక్తియులు వెనుకదగ్గును. ప్రత్యేక సాంఘికమ తోడ్పడుములు తమతమ హద్దులలో నుండగలవు. రాజ్యాంగ వ్యవహారములలో నివి యనవసరముగ జోక్యము కల్పించుకొన జాలవు. దూరమాలోచించిన రాజకీయ, సాంఘిక, మతశాఖలను నవి యరస్యపరమము గాకున్నను, ఏ గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వముక్రిందనో యివి యన్నియు నేకముఖమున దిరిగెడివి. నిజమత మన్నిటికిని ముఖ్యమే. మతసారమును గ్రహింపక బాహ్యచిహ్నముల కొరకు పోరాడెడి నాయకుల ఆధిపత్యముక్రింద, రాజ్యాంగ వ్యవహారములు సంకుచిత రూపము దాల్చుట వింతగాదు. ఇట్టి నాయకులు దేశమును నడుపుచున్నపుడు, మతసంఘములను రాజకీయ సంఘములనుండి వేరుజేసి, హద్దులను నిరూపించుట యవసరము. హిందువులును మహమ్మదీయులును ఒక్క దేవునే కొలుచుచున్నారు. అట్టితరి హిందువులు భగవత్సంకీర్తనము గావించుచు మహమ్మదీయ ప్రార్థనమందరముల మీదుగ బోవుచున్నపుడు, మహమ్మదీయు లేల రోషపూరితులు గావలయునో గోచరము గానేరదు. భగవత్సంకీర్తన ఆగ్రహకారణమగుటకు మారుగ సంతనకారణము గావలయును. మహమ్మదీయు లేకారణముచే నయినను రోషచిత్తులయినను, హిందువులు సహనము జూపి మేళము నాపినచో యరస్యపరమికి కోపము రాజాలదు. స్వల్పవిషయములకొరకు కలహించి స్వరాజ్యసిద్ధి నడ్డగించుటకన్న అవివేకము వేరుండదు.

ఈ కలహము తెలులున్నను రాజకీయ వ్యవహారము లన్నియు కాంగ్రెసు పేరుతో కొనసాగుచో మతభేదములు క్రమ క్రమముగ నద్దకొనును. ఉభయసంఘములలోని విజ్ఞానులు వేదాంతములను తమ సిద్ధాంతములను మూలబెట్టి అజ్ఞానుల దురభిమానములను పురిగొల్పుటకు మారుగ వారియందు జ్ఞానతేజమును పురిగొల్పి సహనమును బోధించి ఘోషమును పారద్రోలుట ధర్మము. నేడు కాంగ్రెసుసాసము, హిందూసభ, మహమ్మదీయసభ, సిక్కుసభ మున్నగు ప్రత్యేక సాంఘికసభ లాక్రమించు సితిలో నున్నవి. ఇందువలన కలహములు ప్రబలుట దప్ప స్వాతంత్ర్యము లభించుట దుర్లభము. స్వపరిపాలనా ప్రతిపక్షుల కిట్టి ప్రయత్నములు సంతనమును పురిగొల్పుట సహజము. ఆకారణముచే కాంగ్రెసుప్రతిష్ఠను పునరుద్ధరించుట యత్యవసరము. సాంఘిక సభాపోషకులు జాత్యైక్యత నడ్డ

గించినను అధికార వర్గముతో నెటులనయినను సరిపెట్టు కొనుటకు సంసిద్ధులగుట మరింత విచిత్రము. వీరికి స్వరాజ్యము లభించినను లభింపకున్నను, స్వల్ప ప్రయోజనములు చేకూరిన జాలును. రెండవ సంఘ మేమయినను తమ సంఘము సౌఖ్యముగనున్న జాలును. జాతీయభావము వీరి హృదయములను ప్రజ్వలించ జేయుటలేదు. మీదు మిక్కిలి జాతీయభావ సమన్వితులై స్వరాజ్యమే ప్రధానమని భావించి కృషిసలుపు నాయకులు వీరిదృష్టిలో నిందార్హు లగుచున్నారు. ఇట్టి దురవస్థనుండి దేశమును దప్పించుటకు దేశభక్తిని పురిగొల్పుటయే పరమసాధనము. స్వసంఘభిమానము దేశభక్తి కనుగుణముగ నుండవలయును గాని అందుకు ప్రతిబంధకముగ నుండగూడదు.

సాంఘికకల్లోలముచే సంక్షుభితమయిన పంజాబురాష్ట్రమునందు మరల కాంగ్రెసు పతాకము స్వేచ్ఛగ నెగురుట శుభచిహ్నము. కాంగ్రెసు ప్రచారము దీక్షతో నారంభమయినందులకు సంతసింపవలయును. డాక్టరు సత్యపాల్, షేకు సరజుడినుగార్లు కాంగ్రెసు ప్రాముఖ్యమును చక్కగ తేటపరచిరి. ప్రభుత్వమువారి యెద్దనుండి ఎట్టి రిస్పాంసు రాకముండే, రిస్పాంసీపు సహకారమునవలంబింపగోరుట నిష్ఫలమని సత్యపాలుగారు స్పష్టముగావించిరి. ఉద్యోగ స్వీకారము బాత్తుగ బనికి రాదనిరి. చింతామణి, జగత్ నారాయణ్, హరికి ష్లాల్ గార్ల యనుభవములే ఇందుకు ముఖ్యధారములు. శాసనసభలలో కాంగ్రెసుసభ ప్రవేశింపగోరుటకు కారణము, సంస్కరణముల భ్రమను తొలగించుటయే. సత్యపాలుగారు దెలిపినటుల ప్రస్తుతస్థితిలో దేశమునందు రెండుపక్షములే యుండగలవు. ఒకటి ప్రజాపక్షము. రెండవది ప్రభుత్వపక్షము. ఇతరపక్షములు తమకుగాని యెరులకు గాని మేలొనర్పజాలవు. స్వరాజ్యము లభించువరకు కాంగ్రెసునందుచేరి, కాంగ్రెసు జెప్పిన చొప్పున నడుచుటకన్న వేరొక మార్గముండజాలదు. కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠను ప్రజలనుమడింపజేసిన కొలదియు, ప్రజాశక్తి బలపడి స్వరాజ్యము చేరువకు వచ్చుననుటకు సందియములేదు. అందుకు మారుగ కాంగ్రెసును మూలద్రోసి అంతర్వేదములతో కాలముగడుపుకొలదియు, దేశము అధోగతి పాలగును. వివిధసంఘముల హక్కులను కాంగ్రెసు భంగపరచెనని, ప్రత్యేకసాంఘికవాదులు నిందమోపుచుదురు. ఈవిషయమై ఒక్కవిదర్శనమునయినను కనుబటుపవలెనని, సత్యపాలుగారు గోరిరి. కాంగ్రెసు ననుసరించుచో అన్ని సంఘముల హక్కులను సురక్షితముగ నుండగలవు. అన్నిటికన్నను ముఖ్యమగు స్వాతంత్ర్యపు హక్కు లభింపగలదు.

అందుచే, బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణేతర, హిందూ, మహమ్మదీయ విభేదములను మనస్సునం దుంచుకొనక, స్వరాజ్యసంపాదనకై కంకణము గట్టుకొనిన కాంగ్రెసు అభ్యర్థులనే శాసనసభలకు ప్రతినిధులుగ బాపుట యవసరము. కాంగ్రెసు ఉద్యమమును చేపట్టుటవలన తాత్కాలిక లాభములు కొన్ని లభింపకబోవచ్చును. స్వార్థమునకు కొంతభంగము కలుగవచ్చును. కాని దేశలాభమును గమనించుచో కాంగ్రెసు ననుసరించుటకన్న వేరుమార్గము గనుపింపదు. ప్రస్తుతసాంఘిక కల్లోలము, కాంగ్రెసు

ననుసరింపవలసిన. యవసరమును మరింత చక్కగ నిరూపించుచున్నది. నాయకుల యభిప్రాయము తెలులున్నను, ప్రజల హృదయ మింకను చెడలేదని, ప్రాజ్ఞులు దెలుపుచున్నారు. అందుచే కాంగ్రెసు పతాకముక్రింద జాతీయసంయోగమును గుదుర్చుటకు ప్రయత్నించుచో, విజయము గలుగక మానదు. జనసామాన్యము కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల నభిమానించుట నిశ్చయము. ఇతరు లేన్ని యార్హుటముల జేసినను, ప్రయోజన ముండదు. మధుర తిరుచనాపల్లి మహమ్మదీయ స్థానమున కిటీవల ఎన్నికలు జరుగగ, స్వరాజ్యపక్ష ప్రతినిధియగు మహమ్మద్ మీర్జాసాహేబుగారు విజయ మొందిరి. వీరికి 702 వోట్లరాగ, ప్రత్యర్థికి 323 వోట్లు మాత్రమే లభించెను. ఇందునుబట్టి ప్రజ లెవరి నభిమానించెదరో యూహింపవచ్చును. బీ హారుకి లా ఫల్ సంఘము వారు రాబోవు ఎన్నికలలో స్వరాజ్యపక్షపు టిక్కెట్టుమీదనే శాసనసభలలో ప్రవేశింప దలచిరని దెలియుచున్నది. ఇటులనే మతసంఘము లన్నియు సాంఘిక మతవిషయములను మాత్రము పరిష్కరించుకొన ప్రయత్నించుచు రాబోవు ఎన్నికలను కాంగ్రెసుసభకే విడచుచో దేశమునకు మేలొచ్చినవారగుదురు. కులకక్షలు మతకక్షలు, దేశభక్తి యందు లీనము గావలయును. ఈమధ్య పరిస్థితులెంత ప్రతికూలముగ నున్నటుల గన్పట్టినను తుదకు దేశభక్తియే ప్రధానస్థాన మాక్రమించునని నమ్మెదము. కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠ యినుమడించుట కేవలము సంకల్ప మాత్రమున నెరవేరదు. అందుకొరకై దేశభక్తి పూరితులగు నాయకులు నడుముగట్టి పనిజేయవలెను. వికమత్యమును చెడగొట్టు బీజములను పెకలించవలయును. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును నిరాటంకముగ కొనసాగింప వలయును. కాంగ్రెసు సంఘములందు సభ్యుల నధికముగజేర్చి కాంగ్రెసు సంఘములను పునరుద్ధరించి తగినప్రచారము నలుపుచో ప్రస్తుతపు నిరాశయు అలసత్వమును అంతరింపకమానవు. కాంగ్రెసు సంఘములు పనిజేయక నిర్లబ్ధముగ నుండుటచేతనే ప్రస్తుత సమయమున దేశ మడుగునబడి యున్నది. స్వరాజ్య సమస్య ప్రజలకు మధుగై నిరర్థక సమస్యలు బైకివచ్చియున్నవి. మరల కాంగ్రెసు సంఘములు వికాసస్ఫూర్తిగాంచి తొంటిపానము వాక్రమించుచో కారు మేఘములు తొలగక మానవు. కాంగ్రెసుపై తలయొకరాయి వినరుటకు ప్రయత్నింపక కాంగ్రెసు ప్రామాణ్యమును నిలుపుటకు దేశభక్తులు కృషిసలుపుచో స్వరాజ్యభానుడు మరల సహజ దీప్తితో వెలుంగకమానదు.

పండిత మాలవ్యాగారు: మహమ్మదీయులు

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారిని ఉపన్యసింపుడని, బీహారు మహమ్మదీయులు గోరుట, సూతనశకారంభ సూచకమని ఎంచెదము. ఒకరి యభిప్రాయముల నొకరు వినుటకు సంసిద్ధత జూపుచో, త్వరలో నైకమత్యము గుదురు ననుటకు సందియములేదు. హేతుజ్ఞానముబెరిగిన యిక్కాలమున, దుడ్డుకత్తివాదము బనికిరాదు. చెవులలో నీనము

గాచి పోయియున్న గుర్రుల కృత్యములు ప్రాచీన కాలమున ప్రబలెనని యందురుగాని, అట్టి రోజులు మరల రాజాలవు. ఒకరినొకరు గ్రహింప నెంచుట వలన ఎట్టి యిబ్బందియు గలుగదు. మాలవ్యాగారి యభిప్రాయములను మహమ్మదీయులు సావధానముగ వినినటులనే, మహమ్మదీయ నాయకుల దృక్పథమును హిందువులుగూడ గ్రహింపవచ్చును. ఉభయసంఘముల మధ్య తిరరాని విభేదము లేమియులేవు. కొంచెము సహనము సద్భావముల గనుపఱచిన అన్ని యిబ్బందులను తీరగలవు. మాలవ్యాగారు చెలిపినటుల, సాంఘిక కలహములు ఎల్లరకును అవమానకరములే. భగవంతునికి ద్రోహకరములే. ఒకరి దుష్కృత్యముల నొకరు మరచి, శాంతి సఖ్యములను జూపవలయు నని మాలవ్యాగారు గోరిన కోర్కెను మహమ్మదీయులు చెల్లించుట న్యాయము. అల్లరులవలన హిందూమత గౌరవముగాని, మహమ్మదీయమత గౌరవముగాని ఖిన్నరింపలేదని మాలవ్యాగారు చెలిపిన సంగతి వాస్తవము. వలసన నిరపరాధులు పలువురు బలియగుట తటస్థించెను. ప్రస్తుత సమయమున పరస్పరానుమానములను ద్వేషమును పెంచెడి యుద్ధమములను స్థాపించి ప్రయోజనములేదు. బీహారునందు నూతనముగ నెలకొల్పబడిన అజమాన్ సంఘము సదుద్దేశ్యముతో మొదలిడినను, సభ్యుల యుద్దేశ్యమును తిన్నగ గ్రహింపలేదని వార్తలబట్టి గ్రహింపవచ్చును. హిందువులు మరల పానిపట్టుయొద్దకు రావలసినదని యొకసభ్యుడు పంచెముచైచెనట. సర్ ఆలీ ఇమాంగారి ప్రసంగము తుదకు సభ్యులను శాంతిపరచెను. హిందువులును మహమ్మదీయులును గూడ నిర్విరుద్ధతై నిస్సహాయతై యున్నారని విషయమును యీ సభ్యుడు మరచియుండును. ప్రస్తుత సమయమున హిందువులనుండి మహమ్మదీయులును, మహమ్మదీయులనుండి హిందువులును రక్షించుకొనుటకు ప్రయత్నముల నలుపుటకుమారుగ, సంయుక్త పౌర రక్షణసంఘములను నెలకొల్పుట లాభకరముగ నుండును. దుండగిండు ఏసంఘమునకు జేదినను, అట్టివారి దాడినుండి ప్రజలను రక్షించుటకు సంయుక్తసంఘములు కృషి నలుపును. ఇట్టిసంఘములను స్థాపించుచో తాము ప్రోత్సాహపరచెదమని మాలవ్యాగారు చెప్పిరి. కాని, మరియొక రెవరో నెలకొల్పదరని తలంచి యూరకుండుటకన్న, మాలవ్యా ప్రభృతులును సర్ ఆలీ ఇమాం ప్రభృతులును కలసి కృషి నలుపుచో అచిరకాలములో నివి ఏర్పడకమానవు. పండితమోతీలాల్ నెహ్రూగారు, సాంఘిక వైషమ్యమునందరింపజేయుటకు పంచాయతులను నెలకొల్పుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇటు అనే హిందువులును మహమ్మదీయులును కలసి కృషి నలుపుట కెన్ని పీఠ్యులలో అన్నిటిని ఆవలంబించుచో, ప్రస్తుత దుస్సంఘటనము మటుమాయము గాగలదు.

తిరువాన్కూరు: నూతన నిర్బంధచట్టము

మైసూరునందు పత్రికా చట్టమును పూర్తిగా తొలగించి స్వపరిపాలనమును నెలకొల్ప వలయునని అభివృద్ధిపక్షమువారిటీవల గోరియుండిరి. స్వదేశ సంస్థానములందు ప్రజలు స్వాతంత్ర్యావశ్యకత నెటుల కనుగొనుచున్నారో యూహింప వచ్చును.

కేవల సంస్థానాధీశులుగల నరేంద్ర మండలి సరిపోదనియు స్వదేశ సంస్థాన ప్రజా సమావేశము వేరుగ నుండవలయుననియు అభయంకరుగా రిటీవల సూచించియుండిరి. సంస్థాన ప్రజల యభిప్రాయము తిన్నగ వినవచ్చుటలేదు. ఇందుకు సరియగు నవకాశములు లేకుండుటయే కారణము. తిరువాన్కూరునందు నూతన నిర్బంధచట్టమును ప్రవేశ పెట్టినటుల చెలియుచున్నది. ఇది వార్తాపత్రికలకు సంబంధించినది. స్వదేశ సంస్థానములందు ప్రజాభిప్రాయమును వ్యక్తపరుపగల వార్తాపత్రికల సంఖ్య అత్యల్పము. ఇవియైనను తగిన ప్రాముఖ్యము బడయకున్నవి. ఇట్టిస్థితిలో పత్రికాచట్టమును అమలులో పెట్టుచో ప్రజాభిప్రాయము బయల్పడుట కనలే మార్గముండదు. సంస్థానమున కిది షేమకరమని దలచుటకన్న పౌరబాటు వేరొకటుండదు. దీనివలన అశాంతి యడుగుకుపోవుటకు మాత్రము మార్గ మేర్పడును. వార్తాపత్రికలద్వారా దేశవాంఛలు వెల్లడి యగుటయే శ్రేయస్కరమని ప్రజా లంగ్ కర్షింపకమానరు. నూతన చట్టము యూరపియును దివానుగారి ప్రేరేపకు ఫలిత మేమో తెలియదు, పత్రికను మొదట ప్రచురింపకముందు, అప్పుడు వందలరూపాయలకు మించని లైసెన్సు ఫీజు గట్టవలయునట. పత్రికాప్రచురణమే దోషమగుచున్నది. లైసెన్సు డీసీకొనుట, ఎంత యవమానకరమో తెలుప నక్కరలేదు. తిరువాన్కూరు సంస్థానమువారిని గాని బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారినిగాని ఏషుక్రికయైనను అవమానించి నటుల దోచుచో, లైసెన్సుఫీజును ప్రభుత్వమువారు వశపరచుకుందురు. తిరిగి పత్రికను ప్రచురింపదలచినయడల, 2500 రూపాయలకు మించని లైసెన్సు ఫీజుగట్టవలయును. ఆపిమ్మట లైసెన్సుకు రద్దజేసి, ఫీజును ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనపరుచుకొనవచ్చును. ఇట్టి చట్టములవలన, తిరువాన్కూరు ప్రజలు సంతృప్తహృదయులగుదురని తలంచుట, ప్రమాదము. తిరువాన్కూరు సంస్థానము విద్యయందు నత్వరాభివృద్ధి గాంచుచున్నది. వివేక వంతులగు ప్రజలు స్వాతంత్ర్య నిరోధమునకు నమ్మింపజాలరు. ఈకారణముచేతనే, మైసూరు సంస్కరణముల రిపోర్టునందు జన్మస్వాతంత్ర్య రక్షణముగూర్చి ప్రకటన గావించవలయునని కోరియుండిరి.

ఆస్ట్రేలియా భారతీయులు

ఇతర వలసరాజ్యములలో భారతీయులస్థితి ఎటులున్నను ఆస్ట్రేలియా భారతీయులు మాత్రము సర్వ సౌఖ్యముల ననుభవించు చున్నారని శ్రీనివాస శాస్త్రిగారేమి మరికొందరేమి వెల్లడిజేసియుండిరి. కాని వీరియూహలు పట్టిభమలని గాంధీ మజ్జాత్మునకు ఆస్ట్రేలియా భారతీయులొకరు వ్రాసినలేఖబట్టి గ్రహింపవచ్చును. భారతీయ కార్మికులకు ఆస్ట్రేలియాలో పని దొరకుటలేదట. నల్లవారిలో పనిలేదని స్పష్టముగ చెలుపుచున్నారు. తెల్లవారికి మాత్రమే పనులిచ్చు చున్నారు. ఎంత తెలివి గలిగినను నల్లవారగుచో పనిలోనికి దీసికొనరట. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారికి పైపై విషయములను మాత్రము జూపించిరినియు నిజసందర్భములను వారికి చెలుపలేదనియు విలేఖకుడు వ్రాసెను.

ఏమార్గము లభింపక కూరగాయల బెంచి భారతీయులు ప్రాణములను బిగబట్టుకొనుచున్నారని తెలియుచున్నది. తెల్లవారిటుల రహస్యముగ ప్రవర్తించుటలేదు. భారతీయులకు గనులలో బనిచేయు హక్కుల నొసగ వీలులేదని, రిజర్వేరుగారు లిఖితపూర్వముగ వ్రాసిరి. అందుచే ఆస్ట్రేలియాలో భారతీయ సమస్య లేదని దలచుట కేమాత్రము వీలు గనుపింపదు.

బొగ్గుగనుల స్థితి

బొగ్గుగనుల వ్యవహారము స్తంభించియున్నది. పనివారల కన్న యజమానులు బిర్రబిగిసిరి. యజమానులకు పునర్నిర్మాణ మక్కరలేదు. జాతీయ వేతన నిర్ణయసంఘమును ఏర్పరుచుట వారి కిష్టములేదు. కార్మికుల వేతనములను తగ్గించిన వారికి జాలును. బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారు తమ కండగ నున్నారని వారికి గర్వము గలదు. అందుచేత బాల్కవినుగారు బోధించినను, వారు సమాధానమునకు రారయిరి. బాల్కవినుగారికి సయితము ప్రాణము విసువెత్తెను. యజమానుల అసమరతవలననే, యిట్టి దుస్థితి ప్రాప్తించెననియు, మాధ్యస్థపు ఏర్పాటులకు వీరంగీకరించుట ధర్మమనియు, బాల్కవినుగారు కఠినముగ మందలించిరి. కార్మికులకుగూడ మందలింపు లేఖను వ్రాయుచు. ప్రభుత్వమువారు మేనెలకు బిమ్మట బొగ్గు గనులకు గ్రాంటుల నీయ జాలరని సూచించిరి. బాల్కవినుగారు భయలపట్ల సమానముగ ప్రవర్తించుట యుక్తమే యయినను, సహస్యాపరిష్కారమును వీ రిరువుర చేతులలో వదలి తా మూరకుండుటమాత్రము భావ్యముగ దోషదు. బాల్కవినుగారి బలహీనతవలననే, ఇటీవలి సమ్మె జరిగెను. మరల నటులనే మెలగుచో, యనధము వాటిల్లుట సహజము.

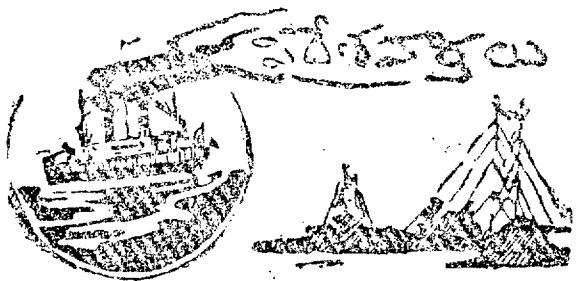
జగ్గుల్ పక్షవిజయము

ఈజిప్టు ఛేంబరుకు జరిగెడి ఎన్నికలలో జగ్గుల్ పక్షమువారికి విజయము చేకూరుచున్నటుల వార్తలు చెలుపుచున్నవి. యుక్తవయస్సు వచ్చినవారందరకును వోటిచ్చుటకు వీలుండుటచే, జగ్గుల్ పక్ష విజయము ప్రజలవిజయమని నిస్సందేహముగ చెప్పవచ్చును. వెనుకటిమారు జగ్గుల్ పక్షమువారిని బైకిరాకుండజేసిరి. ఎన్నికలఫలితమునకు విరుద్ధముగ జగ్గుల్ పక్షమువారికి పరిపాలనాధికారము నొసగనియడల, ఈజిప్టునందు అశాంతి దొలగనేరదు.

అ. తి. గౌడసరస్వతి ప్రావృణ పరిషత్తు

మే 29, 30 తేదీలందు కయంకులంలో సమావేశ మగును

కొబ్బి, మే 28:— అఖిల తిరువాన్కూరు గౌడసరస్వతి బ్రాహ్మణపరిషత్తు వార్షికసమావేశము యీనెల 29, 30 తేదీలందు, మంగళూరు వాస్తవ్యులు, సైకోజ్ఞవక్తలు నగు అమెచాల్ శ్రీనివాసపాయగారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగును. కేవల టికి అధ్యక్షులు ఎర్ణాకులము రావచ్చును. అచ్చట అధ్యక్షుని ఆహ్వానసంఘసభ్యులు సహానించెదరు. గౌడసరస్వతి బ్రాహ్మణులు విస్తారముగ చుట్టుపట్ల నివసించుచున్న కయంకులమందు సమావేశము జరుగును. సన్యాససంఘాద్యక్షుడగు ధర్మలయిల్ రావపాయ మొదలగువారు సమావేశమును జయప్రదముగ జరుపుటకు భగీరథ ప్రయత్నములు నలుపుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

గనుల పనివారి సమ్మె

ప్రధానామాత్యునిచే సందేశము

లండను, మే 22:—ప్రభుత్వమువారి నూచనలను నిరాకరించినందున స్టేట్స్ బార్న్లనుగారి పక్షమున సర్ రోనాల్డు వాటర్హాపుసుగారు ప్రభుత్వమువారి తునిసందేశమును యజమానులయొక్కయు పనివారియొక్కయు సంఘములకు పంపిరి. బార్న్లనుగారి లేఖ సారాంశము ఈదిగువ ప్రకటించుచున్నాము:

గనుల యజమానులు కొన్ని విషయములందు సరసముగ నున్నను ముఖ్యముగ విషయములందు మార్గము వహించియున్నారు. గనులపనివారు కడచిన జూలై నెలలో ప్రకటించిన అభిప్రాయములనే ఇప్పుడుకూడ ప్రకటించుచున్నారు. బొగ్గు గనుల పరిశ్రమకు కలిగిన ఇబ్బందులు రాజకీయ నాయకుల జోక్యపు ఫలితమున యజమానులు చెప్పుచున్నారు. ఈ సిద్ధాంతమును అంగీకరించుటకు వీలులేదు. గనులయజమానులు ఆ పరిశ్రమను స్వయముగ నిర్వహింప అసమర్థులైయుండుట ఇతరులు జోక్యముచున్నకొనవలసిన అవసరమేర్పడినది. జాతి విశ్వరము తేమము నాశనమైపోవు దురవస్థ సంప్రాప్తించినప్పుడు ప్రభుత్వమువారు చేతులుకట్టుకొని యూరకుండజాలరు. వివాదముతో మాడిన ముఖ్యవిషయముల రాయబారుల పరిష్కారమునకు వదలివేయుట ఉచితము. ఈ సిద్ధాంతము అన్ని పరిశ్రమలకు అనువర్తించుచున్నది. గనుల యజమానులు పరిశీలనలెంత విషయముగనున్నవో గుర్తెగుగకుండుట శోచనీయము. యజమానుల వైఖరి ఇట్లుండుటచేతను తక్కువజీతములను కొంత కాలమువరకు అంగీకరింపవలయునను నూచనను పనివారు నిరాకరించుటచేతను ఇంకను రాయబారులు జరుపుటవలసిన లాభముండదని ప్రధానమంత్రిగారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. పరిశీలనల నడపరించి సహస్ర పరిష్కారమై యజమానులుగాని పనివారుగాని ప్రత్యేకముగ సలహా నొసగునంతవరకు ప్రభుత్వమువారు తమ రాజీ ప్రయత్నములను విరమించుకొనెదరు.

గనులయజమానులకును పనివారికిని రాజీ తుదురునను ఉద్దేశముతో ప్రభుత్వమువారు బొగ్గు కమిషనువారి నూచనలను కొన్నిటిని అంగీకరించిరి. ఇప్పుడు యజమానులు పనివారు ప్రభుత్వమువారి నూచనలను నిరాకరించుటచే బొగ్గు కమిషనువారి నూచనలను నిరాకరించుటకు ప్రభుత్వమువారికి స్వాతంత్ర్యము ఏర్పడినది. బొగ్గుపరిశ్రమకై ప్రభుత్వమువారి నిష్పలచిన ధనసహాయము పొందవలయుననిన మే నెల 31 వ తేదీలో గ ఈ సమస్య పరిష్కరింపబడవలయును.

రిప్పల సంకులము

అబ్దుల్ క్రింగారి అవజయము

ఫజ్ల్, మే 23:—ప్రాన్సు సైనికులు టార్నియెస్టు నగరమును ముట్టడించుటచే అబ్దుల్ క్రింగారు మెడిటరేనియను పర్వతములను సంరక్షించుచున్నారు. కాని క్రింగారి అనుచరుల సేకులు ప్రాన్సు సైన్యము సైనికులకు లొంగిపోవుచున్నారని బ్రిటిషుయునైటెడ్ ప్రెస్ తంజివూరు వల్ల తెలియుచున్నది.

చైనాపి కెట్టు బిటిషు

కాన్యలునా ఎదిరించుట

పెకింగు, మే 24:—స్వాలోనందలి బ్రిటిషు కాన్యలు తన భవనపుగోడల కంటింపబడిన కమ్యూనిస్టు పక్షపు ప్రచారణప్రయత్నముల తీసివేయుచుండ వై నాపి కెట్టు ఏడుగురు వారిని ఎదిరించిరి. ఎట్టి అపాయములేక వారు భవనములోనికిచేరి బ్రిటిషు సైనికులను పిలువనంపిరి. ప్రభుత్వమువారు తమ పరిశోధన, ఎట్టి చర్యలు ముందుజరుగనని పూచి ధిచ్యునంతవరకు సైనికులు భవనమును కాపాడుచుండెద రని కాన్యలుగారు ప్రభుత్వమువారికి తెలిపెను.

భోపాలు నూతన పరిపాలకుడు 28 వ తేదీ మాట్లాడెను.

సర్ హర్షర్దు సామ్యులుగారి నూచనలు

తత్పర్యచరిత్ర

లండను మే, 22:—ప్రేడు యూనియను కాంగ్రెసు వారి క్రిందిప్రకటనము గావించుచున్నారు:—

నేటి బార్న్లనుగారికిని సర్ హర్షర్దు సామ్యులుగారికిని ధీర్ఘ సంభాషణలు జరిగిన ఫిబ్రవరి నే సామ్యులుగారు రాయబారుమునకు గడంగిరిన మానమ్యము. సామ్యులుగారి నూచనలను బార్న్లనుగారు ప్రభుత్వమున అంగీకరించి ఇప్పుడు ఆచరణయందుంచవలసినపుడు వెనడించుచున్నారు. సామ్యులుగారి నూచనలను ఆధారముగ గైకొని రాయబారులు జరుపబడు సని సమ్మి ప్రేడు యూనియను కాంగ్రెసువారు సమ్మెను రద్దు జేసిరి. ఇట్టి పరిస్థితులలో సర్ హర్షర్దు సామ్యులుగారు నిజమును తెలుపుట అవసరము.

ప్రభుత్వమువారి ప్రత్యుత్తరము

సామ్యులుగారి ప్రయత్నములను ప్రభుత్వమువారు ఆమోదించియుండలేదు

లండను మే, 23:—ప్రభుత్వమువారి పక్షమున ఈక్రింది ప్రకటనము గావించబడినది:—సర్ హర్షర్దు సామ్యులుగారు గావించుచున్న రాజీనాచనలను శ్రద్ధతో పరిశీలించుట ప్రభుత్వమువారి ధర్మమైయున్నను రాజీనాచనమై సామ్యులుగారు గావించుప్రయత్నములు ప్రభుత్వమువారి ఆమోదము నెంతమాత్రము బడయజాలవను విషయమును మే నెల 21 వ తేదీన సర్ అల్ఫ్రెడు మేటులాండువారు సర్ హర్షర్దు సామ్యులుగారికి ఒక లేఖద్వారా తెలిపిరి.

సర్ సామ్యులుగారి సమాధానము

లండను మే, 23:—సర్ హర్షర్దు సామ్యులుగారు రూటరు ప్రతినిధికి ఈక్రిందివివరములను తెలిపిరి:—

నేను ప్రకటించిన నూచనల విషయమై నాకును ప్రధానామాత్యుకును ఎట్టి సంభాషణలు జరిగియుండలేదు. ప్రేడు యూనియను ప్రతినిధులతో నేనీవిషయమై మాట్లాడినప్పుడు ప్రభుత్వమువారిపక్షమున నేను మాట్లాడుచుండ లేదనియు సమ్మె అంతమొందువరకు ప్రభుత్వమువారు రాయబారుమునకు గడంగరియు అందుచే ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయములను తెలిసికొనుటకు వీలులేకున్నదనియు స్పష్టపరచితిని. నానూచనలెట్టివో ప్రభుత్వసభ్యులకు 12 వ తేదీనవరకు తెలియదు. ప్రేడు యూనియను కాంగ్రెసువారు సమ్మెను రద్దుచేయుటకు తీర్మానించుకొనిన దినము అనగా మే 12 వ తేదీన నేను నూచనలను ప్రధానామాత్యునకు తెలిపితిని. కాని ఈనూచనలను ప్రభుత్వమువారు ఆమోదించునట్లు కృషిసలిపెదనని వాగ్దాన మొసరితిని. నేను గావించినముఖ్యనూచనల నన్నిటిని ప్రభుత్వమువారు ఆమోదించియే యున్నారు.

అంతర్జాతీయ వాణిజ్యమహాసభ

రాబోవు వారము లండనులో సమావేశమగును

రగ్జీ, మే 22:—రాబోవువారము లండను నగరమున అంతర్జాతీయ (పార్లమెంటరీ) వాణిజ్యమహాసభ జరుగును. అంతర్జాతీయ విఖ్యాతిగాంచిన రాజకీయవైఖ్యలు 180 మంది 80 దేశములనుండి ప్రతినిధులుగ వచ్చెదరు. వాణిజ్యవిషయములకు సంబంధించిన అంతర్జాతీయ కాసనములను గురించియు, షిప్పింగు కాసనముల గురించియు ఈసమావేశమునందు చర్చ జరుగును. 12 సంవత్సరముల క్రింద ఆదేశముల ప్రతినిధులతో ఈసమావేశము ప్రథమమున బ్రూసిల్స్ నగరమున జరిగెను. గురువారము మహాసభకువచ్చిన ప్రతినిధులకు జార్జి సార్వభౌముడు విందోసగును. కేల్సుయూరరాజుగారు విందుసందర్శమున మాట్లాడెదరు.

ఈజిప్టు ఎన్నికలు

జగ్గులుపక్షపు విజయము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

కైరో, మే 24:—ఇంతవరకు ప్రకటించబడిన ఫలితములనుబట్టి జగ్గులుపక్షమువారు 142 స్థానములందును, ఖిల్దరీలుపక్షమువారు 21 స్థానములందును నేపనుత్తి పక్షమువారు 4 స్థానములందును, ఇండిపెండెంటు పక్షమువారు 2 స్థానములందును ఇటీవలపక్షమువారు రొక్కస్థానమునందును విజయము గాంచిరి. ఇండిపెండెంటుపక్షమువారు జగ్గులుపక్షమున చేరుచున్నారు. ఇంకను 48 స్థానముల ఫలితములు ప్రకటించబడలేదు. విద్యకాఖుఖుత్రిగనున్న అలిపానమారుగారు ఎన్నికలయందు ధోడిపోయిరి.

జర్మని కమ్యూనిస్టు పక్షము

బర్లినులో సైనికుల రివ్యూజరుగుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

బర్లిను, మే 24:—స్ట్రాస్బుర్గు అని వ్యవహరింపబడు జర్మని కమ్యూనిస్టుపక్షపు 'సైనికుల' రివ్యూ నిన్నటిదినము బర్లినులో జరిగెను. డన్నుడారపు కమ్యూనిస్టుల సంఖ్య 30 వేలు. స్ట్రాస్బుర్గు కమ్యూనిస్టుల సంఖ్య 50 వేలుగ నుండెను. పోలీసు వారు ఆశ్చర్యములపై కాంతినిసంరక్షించు చుండిరి. కమ్యూనిస్టులు రేజ్ పార్కులో రివ్యూ కాంతముగ జరిపిరి. ప్రేక్షకుల సంఖ్య అధికముగ నుండెను. సైనికులవలె వారు మిగుల శేర్షుతో మెలింరి. అన్ని పక్షములను నిందించుచు ఉపన్యాసము లివ్వబడినది. కార్మికుల పట్ల ద్రోహ మొనర్చినందులకు బ్రిటిషు ప్రేడు యూనియను నాయకులను నిందించుచు ఉపన్యాసము లివ్వబడినది.

సమ్మె నిష్ఫల మగుట

నాయకులు నిర్దోషులు

రగ్జీ, మే 22:—పార్లమెంటునందు కార్మిక పక్షపు నాయకులలో నొకరగు జె. ఆర్. క్లైన్సుగారు బోరనుమతో సంధిపర్యవేంద్రుడు ఇట్లు చెప్పిరి:—సమ్మె నిష్ఫలమైనదని ప్రేడు యూనియను నాయకులను నిందించుట ఉచితముగ లేదు. ప్రేడు యూనియను నాయకుల తపనై యున్నను ఇట్టి ప్రయత్నములఫలితము లీ విధముననే యుండును. ఈవిధమున ఒక గొప్ప సమస్యను పరిష్కరింప యత్నించుట పొరపాటన గురై యుండును.

గనులపనివారి సంఘపు అధ్యక్షుని ప్రకటన

గనుల పనివారి సంఘపు అధ్యక్షులగు హర్షర్దు స్మిత్ గారు రాయబారును దుపర్యవేంద్రుడు ఇట్లు చెప్పిరి:—

నవ్వము వచ్చుచున్న గనులయందు పనులను నిలుపవలయును. పనివారికి తగుజీత మిచ్చుటకు వీలు. విధమాన బొగ్గు వెలను నిర్ణయించవలయును. గనుల యజమానులకును పనివారికి ని ప్రజాప్రతినిధులకును బొగ్గువెల నిర్ణయించు విషయమున జోక్యముండవలయును. అప్పుడు మాడ పనివారు తక్కువజీతములను అంగీకరింపవలసిన నేను అందులకు సిద్ధముగ నుండెదను.

వార్తాపత్రికల వ్యాఖ్యలు

రగ్జీ, మే 22:—బొగ్గుతగాదాయం దేర్పడిన ప్రతిష్టంభనమును గురించి వార్తాపత్రిక లన్నియు వ్యాఖ్యలు వ్రాయుచున్నవి.

ప్రేముపత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—మంత్రిగారు మరల రాయబారును జరుపబూనుకొనుట అసంభవము. తక్కువ జీతములను పనివారు అంగీకరించుట లేదు. పరిశ్రమపునర్నిరూప్రయత్నములను యజమానులు అంగీకరించుట లేదు. ఈవిధమున మంత్రిగారి ప్రధాననూచనల కొన్నిటిని ఒకపక్షమువారును ధీమా కొన్నిటిని రెండవపక్షమువారును అంగీకరింపజాలకున్నారు. ఏ పక్షమువారైతే ప్రభుత్వమున మార్గమును వదలెదరో వారు ప్రజాసానుభూతిని పొందగలరు.

డెయిలీ టెలిగ్రాఫుపత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—బొగ్గుపరిశ్రమయందు ఇతరులు జోక్యము చున్నకొనడదని యజమానులు కోరుచున్నారు. దేశమును సంఘమును సంరక్షించు బాధ్యత ప్రభుత్వమువారి కున్నంతకాలము ప్రభుత్వముపక్ష తప్పక జోక్యము చున్నకొనవలసియుండును.

డెయిలీ న్యూస్ (లిబరలు)పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. ప్రధానామాత్యుని ఉన్నతికిలమును నమ్ముకొనియుండువలయును. గత్యంతరములేదు. వారిప్రతిష్ట వలకుబడి అన్నిటియుము. యజమానులయొక్కయు పనివారియొక్కయు మార్గమునకు తగు ప్రతిక్రియ వారు సలిపెదరని నమ్ముచున్నాను. ఈప్రయత్నములందు మంత్రిగారు ప్రజలయొక్క సంపూర్ణ సానుభూతిని పొందగలరు.

క్రైస్తవ ఉపాధ్యాయురాలు హిందూమతము స్వీకరించుట

కలకత్తా, మార్చి 24:—చిటగాంగు బాలికాపాఠశాలయందు ఉపాధ్యాయురాలుగనున్న క్రైస్తవస్త్రీ కుసుంకుమా సర్కారు హిందూమతము స్వీకరించి, ఆర్యసమాజ సాంప్రదాయ ప్రకారముగ గంగాదీక్షపరియనువానిని వివాహమాడెను. (ఆ. ప్రె.)

మధ్యాహ్నం వార్తలు

అన్ని చోట్లను మూడవశనివారమే సెలవు:--

ఇకముందు పూర్వమువలె గాక మధ్యాహ్నమునందలి ప్రభుత్వపు కచేరీలకు గూడ రాష్ట్రమునందలి ఇతరస్థలములందువలెనే మూడవశనివారమే సెలవుగా పరిగణింపబడునని తెలియచున్నది. ఇది జూన్ 1 వ తేదీనుండి అమలులోనికి రాగలదు.

ఉద్యోగమార్పులు:—హైకోర్టువారీమార్పుల గా వింటిరి:—తెనాలిలో హైకోర్టువారీమార్పుల గా వింటిరి. తులసి దాసునాయుడు బి. ఎ. డి. యల్. గారు రాజీలు డిస్మిస్ చేయబడినవి. మినిస్ట్రీ గా నియమింపబడిరి. కోర్టుతరపులలో ఉద్యోగమును 1926 జూన్ 14 వ తేదీన స్వీకరింతురు.

త్రాగుడు వలన మరణము:—65 ఏండ్లవయస్సుగల కన్నయ్యనాయుడు అను గోడపెట్టువాడు చాకలపేట యందు పడియుండ. ఆస్పత్రికి తీసికొనిపోయిరి. అప్పటి మరణించెను. (త్రాగినందున బ్రాంకైటిసు అధికమై మరణించి యుండును. (అ. ప్రె.)

దొంగదొంగ

23-5-26 తేదీన ఉదయం 9 గంటల 10 నిమిషములకు తెనాలినుండి బయలుదేరి రేపల్లెకు బోవుబండిలో ఒక క్రొత్త కుంభకోణం చెంబు దొంగదొంగ. రేపల్లెకు బోవు బండిలో నున్నది. హక్కుదార్లు రుజువుచేసి, తీసికొని వెళ్లవచ్చును.

గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి.

రాకపోకలు:—గౌ. పానుగల్ రాజాగారు నేడు మునుప మద్రాసుకు వచ్చిరి.

ఎ. రామస్వామి మొదలియార్ గారు నేడుదయమున వచ్చిరి.

ప్రభుత్వపు లోకల్ ఫండు లెక్కలపరిశోధకుడు జె. ఎం. హనుమంతగారు గడచినరాత్రి మెట్టుపాళెం మెయిలులో పోయిరి.

ఏ. రంగస్వామిఅయ్యంగార్ గారు నేడుదయమునవచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

తుపాను

మద్రాసు హార్బరునందు విచారించగా 32 వ తేదీరాత్రి బంగాళాఖాతము మధ్య తుపాను మొదలుపెట్టి ఈశాన్యము లగాపాయి అక్వావెట్టు వెల్లవల్లు సమాచారము తెలిసెను. పక్కవాగుపొయ్యనకు గతవారంతమున వచ్చిన కొద్దిన్న ము తప్ప వ్యత్యాసమైన సూచనయు కలుగలేదు. ఆతరుణమున తుపాను గొట్టుప్రదేశము మదరాసునకు 400 మయిళ్లు తూర్పుదిశయందుండెను. మద్రాసుకు 150 మైళ్ల దూరముండి 13 వలూటిట్యూడు, 88 వ లాంజుట్యూడులో ప్రస్తుతము వచ్చుచున్న స్త్రీమరు నుండి నేడుదయమున వచ్చినవార్తవలన ఆభాగమున సముద్రము కొంత కళవళపడియున్నట్లు తెలియచున్నది. రంగూన్ నుండి మెయిలు ను, ప్రయాణికుల ను తెచ్చు ఓడనిన్న సాయంకాలము చాల ప్రాద్దు పోయివచ్చినది. (అ. ప్రె.)

రాజీవు ఎన్నికలు

బీహారు రాష్ట్రీయఖిలాఫత్తు కమిటీ తీర్మానము

స్వరాజ్యపక్షమున శాసనసభాభ్యర్థులుగ మహమ్మదీయులు నిలచెదరు

పాట్నా, మే 24:—స్వరాజ్యపక్షము తరపున రాజీవుల శాసనసభలో ఎన్నికలకు మహమ్మదీయులు పోటీపల్లనయిన నన్ని బీహారు రాష్ట్రీయ ఖిలాఫత్తు కమిటీ తీర్మానించినట్లు తెలియచున్నది. (అ. ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1926 నం. మే 25-వ తేదీ మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	అత్యధిక ఉష్ణము గల 24 గంటలలో	అత్యల్ప ఉష్ణము గల 24 గంటలలో	గరిష్ఠ వర్షపాతము గల 24 గంటలలో	గరిష్ఠ తేలికపాటి వర్షము	మరియు సుమారుగా సమస్తమునకు
గోపాల్ పూర్	93.4	85.2	...	3.78	+ 1.42
విశాఖపట్టణం	96.4	86.2	...	2.22	— 00.9
కాకినాడము	106.8	84.5	...	8.19	+ 1.49
మచిలీపట్టణము	108.5	80.3	...	2.34	+ 0.68
కర్నూలు	105.4	84.6	...	1.72	+ 0.86
బళ్లారి	102.6	79.6	...	4.56	+ 2.35
అనంతపురము	...	...	...	1.63	— 0.55
కడప	107.0	86.8	...	1.24	— 0.88
నెల్లూరు	109.9	84.5	...	1.87	+ 0.86
మద్రాసు	101.2	83.7	...	0.20	— 1.15
కడపూరు	100.8	82.8	...	2.09	+ 0.90
సేలము	101.1	78.0	...	4.87	— 1.44
కోయంబుత్తూరు	98.8	76.1	...	2.78	— 0.57
తిరుచనాపల్లి	106.4	83.8	...	0.06	— 4.14
నాగపట్టణము	98.1	83.9	...	0.08	— 1.90
మధుర	100.5	81.0	...	5.04	+ 05.6
పాంబక్	91.3	83.3	...	2.06	— 0.27
తిరునల్వేలి	...	...	...	5.22	+ 1.34
తిరువేండ్రము	87.3	81.4	0.29	19.51	+ 95.2
కొచ్చిక్	89.5	78.1	1.81	12.52	— 0.41
కాలికట్టు	93.1	82.8	...	6.68	— 2.47
మంగళూరు	92.9	82.8	...	1.21	— 3.62
రెంగళూరు	87.3	71.7	0.05	5.11	+ 0.58
మర్కాస	82.6	68.0	...	3.40	— 2.95
కొడైకానల్	68.8	57.1	...	12.75	+ 3.55

సర్కారులలో ఆకాశము శుభ్రముగనున్నది. బందరులో ఆర్ద్రగ్రత తక్కువగనున్నది.

డక్కనులో ఆకాశము శుభ్రముగనున్నది. నెల్లూరులో తీవ్రోష్ణస్థితి రి డిగ్రీలు అధికముగనున్నది.

పశ్చిమతీరమున వర్షము కురియవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. యు. సాపూరు.

వాతావరణాస్త్రజ్ఞుడు.

మోసము నేరము

జూరి తాను పోలీసుకోర్టు

సాల్వకోటార్లు సరకుల కొట్టునుంచి రు. 3,800 ల కల గల ఓడను తోలుసంపులను దొంగిలించిరను నేరముపై పోలీసువారిచే ఛార్జి చేయబడిన కంట్లాక్టరు రాజేశ్వర శెట్టి, సాల్వకోటార్లు సరకుల కొట్టు నుమాస్తా నారాయణసామిముదలి గార్లు కేసులో కేటగిరినను 2 వ రాజధాని మ్యజిస్ట్రేటు లోడిగూస్ సాపేటుగారు ఉత్తర్వులు లొంగిరి.

జైలులోనుండి తొలగివ్రతపడగు సయ్యదు ఉమర్ సాపేటుగారికి సికందరాబాదునుండి పంపబడిన 94 సంయల తొలగి సరకులనుంచి ఫిబ్రవరి 24 వ తేదీ ముద్దయి 4 సంయలను తీసి అనుమానమును లేకుండజేయుటకై వానికి బదులు తక్కువవెలగల మరి నాలుగుతొలగిసంయలను వాని సానమునం దుంచిరి. ప్రోసిక్యూటర్ తరపున 32 సాక్షులు విచారించబడిరి. మ్యజిస్ట్రేటుగారు ముద్దయితరపు వాదనలను వినిపిడవ నేరము జరిగిన స్థలమును పరీక్షించి నేడు కోర్టులో 1 వ ముద్దయి రాజేశ్వరశెట్టిపై ఇండియన్ పిన్ లో కోడ్డు 380 వ కేక్సును క్రింద నేరమాకోపించిరి. సరియగు సాక్ష్యము లేదనుకారమున పై రెండవ ముద్దయి నారాయణసామిముదలిని వదలివేసిరి. వి. యన్. కున్యరావుగారు 1 వ ముద్దయితరపునను, కొయిలో గారు 2 వ ముద్దయితరపున నాపించిరి.

యథోచితసహకారపక్షము

నూతనసభ్యులపేర్లు

విశాఖపట్టణము, మే 23:—దివానుబహదూరు మోవర్ల రామచంద్రరావుపంతులు, బి. వెంకటపతిరాజు, సర్ హరిసింగు గవరు, కె. సి. నియోగి, బి. దాసు, ఎస్. సి. ఘోష, కె. రామ అయ్యంగారు యథోచిత సహకారపక్షమునందు జేరిరి ఇలి యుచున్నది. (అ. ప్రె.)

కలకత్తాలో మరికొన్ని అరెస్టులు

కలకత్తా, మే, 24:—క్రిందటివారము ఆఖరుకు కలకత్తాలో మరి 20 మంది అరెస్టుచేయబడిరి. వీరిలో పన్నా అను మహమ్మదీయుడు కలడు. పోలీసువారు బెడరింపగా తాను ఆర్యసామాజికమడ నని చెప్పెను. (అ. ప్రె.)

ఆంగ్లో-యిండియా జ్యూటుకంపెనీ నమ్మె

కలకత్తా, మే, 24:—17 తేదీన ఆంగ్లో-యిండియాజ్యూటు కంపెనీలో సమ్మెకట్టిన స్త్రీపనివాండ్లు నేడు తిరిగి పనిలో చేరిరి. నిన్న జరిగినసభలో శాసనసభలో కార్మికసభ్యుడైన కె. సి. రాయ చౌదరిగారు తక్కిన మిల్లులలోని పనివాండ్ల కూలి వలెనే తమకూలినిగూడ యజమానులు హెచ్చించెదననియు, కావున పనిలో చేరమనినదనియు చెప్పెను. అందువలన వారు చేరిరి. (అ. ప్రె.)

మెయిలు సీమర్లు

బొంబాయి, మే 24:—కెజరీ హిందు ఓడ లండను నుండి బ్రహ్మతో 20వ తేదీన బయలుదేరి మార్చేల్సు 22 వ తేదీ తెల్లవారుజామున 8/80 గంటలకు చేరెను.

రజ్యాకు ఓడ లండనునుండి బ్రహ్మతో 13 వ తేదీన బయలుదేరి ఏడెను. 28 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 9 గంటలకు చేరెను. శుక్రవారము ఉదయము 5 గంటలకు 28 వ తేదీన బొంబాయి చేరగలదు. (అ. ప్రె.)

(థిల్లి పత్రికాసంపాదకులపై కేసు)

ఢిల్లీ, మే 24:—తేజ్ పీష్వామిబల్లిగ్ అను దినపత్రికలకు సంపాదకులగు దేశబంధుగజ్డా అశీజ్ హుస్సేన్ సత్తుబంధిమ హమ్మద్ యదన్ గార్లపై కలకత్తాఅల్లరులమీద వ్యాసములువ్రాసి ననేరములకై ఢిల్లా మేజిస్ట్రేటు నోటీసుల పంపెను. ఒకకరవ త్రేమున వ్రాసినందులకు ఉపన్యాసము నిచ్చినందునను ప్రభుదయాళు, మార్క్విసు ప్రెగ్ గార్లపైగూడ నోటీసులుపంపబడెను. ఒక్కొక్కరు వేయిరూపాయలబాండ్ పంపి 500 రూపాయల రెండుపూర్తిరీతితో సత్తవర్రనకొరకై రి సెలల వరకు మిమ్ము సేలుబద్ధులచేయగూడదని వారినడిసిరి. కేసు మే 31 తేదీకి వాయిదా వేయబడెను. అ. ప్రె.

రైలు పట్టాను తప్పట

డోహరు, మే 25:—నిన్నరాత్రి డోహరు బిల్వాటిలకుద్దుగుడ్డు కై లొకటి పట్టాతప్పటవలన పానెంజరుబండ్లు అగనలినవచ్చెను. ఉదయమున 6/55 గంటలకు లైను బానుచేయబడెను. (అ. ప్రె.)

ఉద్యోగాపేక్షచే అనేకమంది రంగూనువచ్చి నిరాశ పడలై వెడలుచున్నారనియు, వచ్చి లాభములేదనియు ఒకరు సలహానిచ్చుచు మాకు వ్రాయుచున్నారు.

నందిగామ తాలూకా ఓటర్ల సభ

మద్రాసు శాసనసభకు ఎన్నికలు రానున్నవి. ఆవిషయమును గూర్చియు, మనతాలూకాబోడ్డులో జరుగుచున్న పరిపాలనా విధానముగూర్చియు, చర్చించి మనతాలూకాయొక్క అభిప్రాయము వెలువరింపుట మనవిధి. కనుక వానినిగూర్చి ఆలోచించుటకు జూన్ 2 తేదీన నందిగామలో తాలూకా ఓటర్ల సభ జరుపబడును.

సుంకర నరసింహం.

కాటూరు రామమూర్తి.

మోహినితైలము

5 తుల. నూనెగల నిసా 1-కి రూ. 0-12-0

స్త్రీపురుషులు వాడటకు యోగ్యమైనది.

అమృతాజనం డిపో, ఘడ్దరాసు - జొంబాయి.

మహాత్ముని ప్రపంచవిఖ్యాతి

ప్రపంచమునకు భారతదేశమే మోక్షద్యోతము

రెవరెండు హోమ్స్ అభిప్రాయములు

రెవరెండు బాస్ హాయిస్సు హోమ్స్ గారు యూనిటి

ఫ్రాన్సిస్ కిట్స్ వ్రాయుచున్నాడు:-

గాంధీ మహాత్ముని గూర్చి ఆమెరికాదేశములకు తెలియజేయుట నులభము. ఆమెరికాదేశములోని ప్రత్యేకములు భౌతిక వాదులే యొనర్చుచున్న వారి హృదయాంతరములందు ఆదర్శప్రియులగుటచే గాంధీమహాత్ముని మాటలలోను క్రియలలోను గల ఆదర్శములను వారు చక్కగా గ్రహింపగలరు. పోయిన కొన్ని సంవత్సరములలో నుండియు నేను యునైటెడ్ స్టేట్సునందు చాలాసార్లు మహాత్ముని కథను చెప్పియుంటిని. నాకథను విన్నవారిలో కొంతమంది చర్చలకు కల్లులను సంబంధించినవారు. మరికొంతమంది కార్మికసంఘములవారు. చాలమంది కాలేజీలకు సంబంధించిన యువకులు. అన్నిచోట్లను గూడ మహాత్ముని గూర్చిన కథలను ఆయన హిందూదేశములో చేయుచున్న పనియు ఆయన బోధించుచుండిన ఆదర్శములను నేను చెప్పినప్పుడు సభ్యులు చచ్చి పరుగులు పెట్టిన ను ఆశ్చర్యమిది. నీ మున్నెత్తడే కథానామతో వినుచుండిరి. కొన్ని సంవత్సరముల క్రిందట గాంధీ మహాత్ముని పేరు ఆమెరికాదేశములో నెవ్వరెందుగను. కాని నేడు లక్షలకొలదిజనుల మహామహాత్ముని పవిత్ర నామము సత్కారముతో కొనుచున్నారని. అట్టిగౌరవము వారికి హిందూదేశమునందు దెట్టి ఆభిలాషయు నుండినాడు. మహాత్ముడు సమకాలికుడై చరిత్రాత్మకమైన ఆధ్యాత్మికగురువుల బోలియుండుటచేతనే వీరు అట్టి మహానీయుని గౌరవించుచున్నారు.

కాని డాలున కిది యొక్క ప్రక్క మాత్రమే యొయున్నది. ఆమెరికాదేశము లాదర్శప్రియులై గాంధీయొక్క మానవత్వమును గుర్తించి ఆయన ప్రవర్తన కాశ్చర్యమునై యున్నను, గాంధీ మహాత్ముని రాజకీయ కేత్రమును బోధనకర్తగాను యెంచి చూచినట్లయిన ఆయన చెప్పిన కార్యక్రమముందు ఆమెరికాదేశముల కొకవిధమైన అపసమ్యక్తము కలదు. ఈదేశములోని ప్రత్యేకములు మహాత్ముని క్రీస్తు సమానునిగా నెంచి ఆయన ననుసరించుట యున్నప్పుడు తలంతురు. పరియైన క్రైస్తవునికి నాజరీసు (ఏను) పూజనీయుడైన దేవాంశసంభూతుడు గాని అనుసరింపదగిన నాయకుడుగాని విధేయత జూపవలసిన యజమానిగాని కాదు. అదేవిధముగా ఆమెరికాదేశము దేవునియని మాననమాత్రం కందరానివాడనియు నక్షత్రములపోలే ప్రకాశమానమైనవాడనియు ఆధ్యాత్మికముగా సంపూర్ణుడనియు భావించుచున్నారని. గాంధీ మహాత్ముని చరిత్రంతయు తెప్పి ఆయన తుడు బోధించిన ఆదర్శములను గ్రహించి అనుసరింపుడని చెప్పినప్పుడు ఆమెరికాదేశములలో గల తొందరపాటును జూచి నట్లయిన ఆశ్చర్యమును జాలియు గొలుపుచున్నది. "చెడు ను తిరస్కరింపవద్దు" "నీకేత్రపులను కేడించు" అను క్రీస్తువాక్యములను పట్టుదలతో అనుసరింపదగినవిగా వారల భావంపలే రో అట్లే దీనినివాడ వారు భావించలేరు.

ఇంకొకటి గాంధీని ఎక్కువగా ప్రేమించుకొందరు మహాత్ముడిచట్టకవచ్చి ఉపన్యసింపవలెనని నూచించుచున్నారు. గాంధీమహాత్ముడి చట్టకవచ్చి వచ్చినట్లయిన రెండవసారి క్రీస్తు చచ్చినట్లయిండును. గాంధీ మహాత్ముడు స్వయముగా ఆమెరికాదేశమునకు వచ్చినట్లయిన ఆధ్యాత్మికముగా బాటియంతయు మారిపోయి దేశచరిత్రలో నొకకళ మేర్పడును. కాని దీని నే చాలమంది గొప్పగారడీవానియొక్క దొమ్మరవానియొక్కగాని రాకవలె భావింపవచ్చును. మనుజులందరును నోరుదెరుచుకొని ఆశ్చర్యమిచ్చునై చూచి ఒకవేళ యిట్లుమైన చచ్చట్లు చరపవచ్చును. అంతయే. ఆయనయొక్క పవిత్రాత్మనుగూర్చియుజీ వితకార్యక్రమమునుగూర్చియు మనకంటియే తెలుగును.

ఆమెరికాయొక్క ఆదర్శత్వము

జీవితములో ఆయనయొక్క ఆదర్శములను గ్రహించుటకు వీలైనంతగా గాంధీమహాత్మునివాక్యములను పరమార్థముగా గ్రహింపకపోవుటయు గ్రహించుటకు నిరాకరించుటయు ఆమెరికాదేశముల ఆదర్శత్వములో గల లోప మని చెప్పవచ్చును. ఇట్టినిండిన ఆమెరికాదేశములపైమాపుట అన్యాయమేకావచ్చును. వారి ఆదర్శత్వమునందు ఆమెరికనులు పరిపూర్ణులే. ఇప్పుడు వారు యుద్ధములో కలిగిన ఘోరానుభవములను మితిగ్రహమునుపోయి సంధినిములలో కలిగిన విశ్వశాంతిదేశములను ముట్టెయియున్నారు. ప్రస్తుతము వర్తించుచున్న తొలగుట నీతి దూగులగుట ప్రతిపాతమే యిప్పుడు జరుగుచున్నది. కానివీటి యన్నింటికంటే వారిఆదర్శత్వమునకు వివాదకరమైనది. మరి యొకటిగలదు. అదేదేదగా వారియంతరాత్మలందు గల నైతిక

దోషములకును సంఘములో నున్న పరిస్థితులకునుగల విశేషతారతమ్యము. పరియైన ఆమెరికాదేశమునందు ప్రతివారినే నేడుగూడ జీవితాదర్శములనే (క్రిస్టియన్) వాటిని ప్రత్యక్షముగాదిన ఆదర్శములో అనుభవమునకు దేవతలని ప్రయత్నించు చున్నాడు. కాని తనయొక్క సాగరికతను రాజకీయార్థకపరిస్థితులను దేశములో వివిధ వస్తువులెట్లుదృఢముగనున్న దీదానియొక్కలాభము లెవరెవరికి బోవుచున్నదియు ఆయనయంత్రమునతా నెట్లుచిక్క కొన్నదియు డబ్బు పరిస్థితులు కార్మికులు రోజుకూలిమీదపట్టు పనిచేయుచున్నదియు యజమానులు వారి నెట్లు బాధించుచున్నదియు, భాగ్యవంతులు నిరుపేదలు కాలమెట్లు గడపుచున్నదియు నైనట్లుము, నాకాదేశములు నిరంతరము సంభవించు మహాసంక్రామము—వీటి నన్నింటిని గాంచినంతనే తన యాదర్శము లాచరణలోని కట్టు తేనగునా యని విస్మయపడుచున్నాడు. మన పాశ్చాత్య దేశములలో మన సంఘాచారక్రమమే మన మతాచారమునకు భేదముగా నున్నది. అది మనమీద కేరిగి మనయాశల నన్నింటిని అడుగంటుతొక్కివేయుచున్నది. భౌతిక విషయము సాధ్యాత్మికములను జయించు చున్నది. నీజగత్క్రీస్తును బడ్రోయించుచున్నాడు. డబ్బుదయ్యముభగవంతుని రాధాతుల్యతయు చున్నది. మనక్రీస్తు నేను తనన్ను మన మేర్పాటుచేసిన యంత్రములో మనమేదలగూర్చి యున్నాము. మన సాత్యమును మనమే కన్నులారాచూచు మనలను రక్షించుకొనుటకు మార్గములేక యూరకయుండవలసిన నిస్సహాయస్థితిలో నున్నాము. ఈవిషయమునకు మహాసంక్రామమే యొకతార్కాణము. అది రాకముందు నెట్లు కీటకములను, పారిశు, వీరున్నా, బెల్లెను నగరములలోని ఏకొలదిమంది కుట్రదారులతో తప్ప దానినెవ్వరును కోరియుండలేదు. యుద్ధము ప్రారంభ మైనతరువాత కూడ కీరికాములెయున్న ఏకొలదిమంది సోలదలతోతప్ప కీక్రినవారందరును యిట్లుమెయిడల దాని నాకీవేసియే యుండిరి. వారు అయినప్పటికి మహాత్ముడు ప్రారంభమై దాని యిచ్చనచ్చినట్లు చాలరేగి యిచ్చనచ్చినంతకాలముండి ననునీ పోయెను. ఇప్పుడప్పుడో బహు. క్రూరమైన విశ్లేషణమున మరయొక మహాసంక్రామముగూర్చు మనము సంసిద్ధులగుచున్నట్లుగా కనపడుచున్నది. ఆధ్యాత్మికము స్వభావముచేతనే ప్రాణాధారమెట్లగునో భౌతిక మట్లే స్వభావము చేతనే ప్రాణ వివాద మగుచున్నది. ఇప్పుడు భౌతికవిషయములే మనలను విశేషముగా నావరించి యుండుటచేత మనము పైకింత కప్పిపెట్టుకొని తిరుగుచున్నను మరణ పీకాచము మన శరీరముపై దాండున మాడుచునే యున్నది.

హిందూదేశ రక్షణ

ఈమహాత్ములయొక్కనుండియే హిందూదేశమును హిందూదేశము ద్వారా ప్రపంచమును గాంధీమహాత్ముడు సంరక్షింప నున్నాడని నేనెంచెదను. పాశ్చాత్యుల సావరించిన విధిక్రమముగా ప్రాచ్యుల సాత్యమునకై వారినిగూడ సమాపించు చున్నాడని ఆతడు గుఱిరింగెను. సమయము మించిపోకముందే విదేశీజీవనము విదేశీ ద్రవ్యము విదేశీరక్షణము నుండి సగము విదేశీయులైన తనదేశజనులను రక్షించి యావీర్యము నాప జూచుచున్నాడు. ఇంతవరకు హిందూదేశము రాజకీయముగా బానిసయై యున్నను తన యంతరాత్మకు తానే నాయకులగా నున్నది. తన యొక్క పవిత్రాత్మకు గాంధీమహాత్ముని నొక విడగినా నెంచి భారతదేశము తన పాపములను పోగొట్టువాడు గావున ఆయనానీయుని స్వీకరింపగలడు. కాని నేడు గూడ హిందూదేశములో ఆయనానించి కేంకలగలవారును అనుచరణయొగ్యమైన పద్ధతులని మాట్లాడు వారును పాశ్చాత్యులే విక్రీలీ పట్టుత్వముగలవారును సమగ్రులని చెప్పవారును ఉన్నారనుట భారతదేశ నాశములలోభౌతిక కార్యక్రమైన విషయ మెట్లెక్కియున్నదో తెలియనగును. పూర్వము నాజరతులలోని క్రీస్తు ఎట్లు నేడుగాంధీగూడ మార్గముసత్యము జీవనమే యున్నాడు. సర్వేస్వరుని ఆత్మ నెరిగినవాడగుటచే వ్యక్తి సాంఘికము క్రికి ఒక్కటేమార్గమును జూపుచున్నాడు. కాలము మించిపోకమును పే భారతదేశములను ప్రాచ్యదేశముల నాతడు రక్షింపగలడు. ఈ మహాత్సర్యమున ఆ మహా మహానకు కలగనున్న జయాపజయములమీదనే ఆమెరికాయొక్కయు పాశ్చాత్యదేశముల యొక్కయు భావిదశ కొన్ని శతాబ్దముల వరకు ఆధారపడియున్నది.

ఆయన స్వీయచరిత్ర

గాంధీమహాత్మునకును ఆయన యుద్ధమునకును నిది మహాక్షిప్తపథము. తిరిగి పని ప్రారంభించుటపూర్వ మొక సంవత్సరకాలము తన ఆత్మకును శరీరమునకును విశ్రాంతినిచ్చుటకై ఆతడూరకుండుటవల్లనే ఆతడిసంగతిని గుర్తించినట్లు తెలియుచున్నది. అటువంటి సమయమున తనయొక్క అనుభవము, ఆదర్శము, పద్ధతులు, కార్యక్రమము ప్రశంసలగురించి తనంతట తానే మహాత్ముడు ప్రకటించుట తప్ప ముఖ్యమైన దెద్దియునులేదు. దీనికొకక అతడు నా సత్యాగ్రహమునపేరుతో తనయొక్క సత్యాగ్రహమునుగూర్చియు దానికొరకు తానెట్లు ప్రయత్నించినదియు ప్రజల కాకర్షణీయముగనుండునట్లు స్వీ

యచరిత్రగో వ్రాయుచున్నాడు. తండ్రికింటే ఎక్కువవట్టుదలతో ఎక్కువ ధైర్యసాహసములతో ఎక్కువ ఓర్పుతో నీ మహనీయుడు తన సత్యపరిశోధనలను గావించియున్నాడు. విచిత్రములును తపాదుకరములు నగు నీపరిశోధనలందు మానవుని అనుభవములం దెచ్చుటనే జయము నీ మహాత్ముడు గాంచియున్నాడు. నమ్మకమును, ధైర్యసాహసములును గలవారికి సాత్వికనిరోధము ఆచరణయొగ్య మని మనము తెలుపదలంచినయెడల మధ్యయుగములో మ తో ప్రేక ము గల వారి నుండియు క్రైస్తవలనుండియు, బాహ్యులనుండియు ఉపమానములు గైకొనవచ్చును. కాని భారతీయుడగు గాంధీజీవ మలోపలే ఉపమానము లితేత్రాద్రీయేనవి గావరావు. మూటకీ మహాత్ముడు భూమ్యాక్షరణ సిద్ధాంతమును ధార్మిక మహాత్ముడు పరిణామసిద్ధాంతమును ఎట్లు నిరూపింపగల్గిరో గాంధీమహాత్ముడును ప్రేమతత్వము నట్లే నిరూపించెను.

అట్టి విషయము మనుజుల అనుభవములో నొక సూత్రనే కేక మేర్పరచుచున్నది. ఇప్పుడు భారతదేశమున ప్రచురింపబడుచున్నట్టియు నీదేశమున యాపత్రికలలోనే ప్రకటనకు ప్రారంభించబడినట్టియు గాంధీమహాత్ముని స్వీయచరిత్ర స్వాపరాధ ప్రకటనమునందు అగ్రగణ్యమును సర్వమానవసంఘమున కసాధ్యమునై యున్నది.

కలకత్తా తుపాన

కలకత్తా, మే 25:— చాలనిండ్లకుండి నీవ్వేద్యవీర్యము తుపాన కలకత్తా ఎన్నడును ఎరుగదు. చాలవస్తువు గలిగెను. కిద్దగురువు దాసులలోని 8 ఓటలు కట్టుతాళ్లు తెనుకొని పట్టు పడులోపల నిండుసరకున్న 7 పడములు మునిగిపోయెను. హుగ్లీ నదిపై చాలవస్తువు గలిగెను. తుక్కుపట్టుకుండు తేండువేడవల మునీగెను. 4 గరు మరణించిరి. బ్రాహ్మణులు అగిపోయెను. దీపములు అగిపోయెను. టెలిఫోను పాడయ్యెను. 4 గంటలకు ప్రారంభమై 4/15 గంటలకు ఆఖరయ్యెను. వస్తుమంతయు 3 నిమిషములలో జరిగెను. (ఆ. ప్ర.)

మేడ విక్రయము

ఇదియు మూలముగా ఎల్లరకు తెలియజేయడం యేమనగా నాశ సర్వవిధముల హక్కుకలిగి ప్రస్తుతం ఆనుభవించుచున్న ప్రేకునుబడిచిన మేడ విక్రయమునకు సిద్ధముగాయున్నది. ఈ మేడ కుమారు 19 గ్రవుండల స్థలములో ముందు కొంత భారీ స్థలమున్ను, వెనుకవైపు, కోబ్బరి, నారింజ, పంపర్యపన, పొన్న, ఇత్యాది వృక్షములున్ను, ఇతర పుష్పవెట్లున్ను కలిగి యున్నది. ఈ దాబాకు సంబంధించిన గొట్టుము, పశువులు, జండ్లి, నేవకులు వీటికి తగుపాటి కట్టవములు కూడయున్నది. మంచిగాలి వసతికలిగినది. ఈ దాబా బ్రాహ్మ, క్షత్రీయ, వైశ్య, శూద్ర, మేచ్చ, ఇత్యాదివర్ణములవారు కొత్తరముండుటకు తగియుండును. ఈ గృహము, మదరాసు టీలుపాకలో మేడవాకం హోరోడ్డును అనుకొనియున్నది. కావలసినవారు ఆంధ్రప్రదేశ్ మేనేజరుగార్ని వ్రాసి ధరలు వగైరాలు యావత్తున్ను కనుక్కోవచ్చును.

ఓసూరు చెల్వరాజు,

C/o ఆంధ్రప్రదేశ్ సెం 7, తంబుకెటిపేడి, మద్రాసు

కాశీ పట్టు పీతాంబరములు

కొత్తనటకులు సరసమైనధరలు
జరి క్లావరులందు సాదాచీరలు 16 మూరల పొడవు 2 1/2 మూరల వెడల్పు రు 22 మొదలు 28, 24, 25, 28, 30, 35 వర్కు. పైమాదిరి చీరలు 18 మూ X 2 1/2 ఒకటికి రు 24 మొ. 25, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40 వర్కు. పైమాదిరి జరి అంచు ఖండువాలు 5 X 2 1/2 మూ. ఒకటికి రు 7 మొ. 8, 9, 10, 12 వర్కు. పైమాదిరి ఖండువాలు 6 X 2 1/2 మూ. ఒకటికి రు. 9 మొ. 10, 12, 18, 14, 15 వరకు. పై క్లావరు జరిఅంచు రవిక ఒకటికి రు 1/8 మొదలు 1/12, 2, 2/4, 2/8 వరకు. పైమాద్రు జరి లచ్చాఅంచు సాదాచీర 16 X 2 1/2 మూ. ఒకటికి రు 28 మొ. 30, 34, 36, 38, 40 వరకు. పై మాద్రు 18 X 2 1/2 మూ. చీర ఒకటికి రు 32 మొ. 35, 36, 37, 38, 40, 41, 42, 45 వరకు. ఇంకా అన్నిరకముల పట్టుదినులు, నే పా శ పు దుద్రాక్షములు, కస్తూరియు మావడ్ల దొరుకును. మ్యానేజరు, భవానీకంఠెని పట్టువర్తకము, కాశీ

మదరాసు స్వరాజ్యవాదుల పునః ప్రసంగము

అసోసియేటెడుప్రెసు కథ అసత్యమైనది

నాయకుల స్టేటుమెంటు

స్టేటు, మే 24- శ్రీమత్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, ఎస్. సత్యమూర్తిగారు దిగువ ప్రకటించిన స్టేటుమెంటు అసోసియేటెడుప్రెసు కంపెనీ:-

"మే 2-వ తేదీన పునఃసంగమంబలి ఆర్యభూషణ నాటకశాలలో మేము గావించిన ఉపన్యాసములగురించిన రిపోర్టుమిక్కిలి తప్పుఅభిప్రాయములను, అసత్యములను చదువరుల ముందుకు గలగ జేయుట ప్రకటించబడుట మేము చూచితిమి. మా ఉపన్యాసముల క్రద్ధగా సభ్యులు వినిరి. మా ప్రసంగముల మేము కట్టిపెట్టలేదు. సభ్యులు మా ప్రసంగముల చాలించునుటకు గూడ అవకాశము లేదు. కొన్ని ప్రశ్నలకు మేము సమాధానమిచ్చితిమి. మమ్ము నెవ్వరును చిరాకుపరచుటకు ప్రయత్నించలేదు. మే ముపన్యసింపకుండ జేయుట కెవ్వరును యత్నించలేదు. సభ్యులలో అధికసంఖ్యాకులు సానుభూతితో సహజముగ మా అభిప్రాయముల వినిరి."

శ్రీమత్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు ఉపన్యసించిన విషయ, తమ అభిప్రాయముల వివరింపవలసినదని అభ్యుత్తరము, అభయంగురూపు, యథోచిత సహకారపక్ష సహాయకార్యచర్యని గోరెను. తదనంతరము అభయంగురూపు తుది ప్రసంగముగా వినిరి. అభ్యుత్తర చిరాకుపరచి ప్రసంగముగా వింపకుండ జేయుటకు యత్నింపబడి, వారి ప్రయత్నముల ఓడించుటకు అభయంగురూపు చెప్పబడిన దంతయు జెప్పి యుపన్యాసమును పూర్తిజేసెను.

కొందరు సమావేశమును భగ్గుపరచుటయనగా పూనుకొనెనట్లు అప్పటికిని తోచెను. కాని వారి ప్రయత్నములు విఫలమయ్యెను. ఎస్. ఎమ్. పరంజిపాయిగారు ఉపన్యాసములకు అభ్యుత్తరము వందనము లర్పించెను. ఎల్లరును హర్షముజూపిరి. వారలను మూలాలంకృతులజేసిరి. ఎంత మాత్రమును అల్లరిలేకుండగనే సమావేశము జరిగెను. అల్లరిగాని, గంధగోళముగాని జరుగలేదు. సమావేశము భగ్గుము గాలేదు. రెస్పాన్సివుతక్ కార్యచర్యయగు డి. వి. గోళ్లగారు అసోసియేటెడుప్రెసు పునఃప్రతినిధియని మాకు తెలియుచున్నది. ఆయన సమావేశమునకు రాలేదు. శ్రీనివాస అయ్యంగారు మదరాసునందు లేకుండుట వలన యింతకుముందే అసోసియేటెడుప్రెసు రిపోర్టు సత్యమునకు దూరమైన దని ప్రకటించుటకు విలుకాకపోయెను.

(ఆ. ప్రె.)

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamp. 2876 Imperial Telegraph College, DELHI.

విద్యార్థులు కావలెను

తాడిపత్రిలో నున్న మునిసిపల్ హైస్కూలునందు 1-4-26 తేదీనందు మాతముగా తెలుగువారు 5 వర్గామునకు ఈదినవ తెలుపబడిన విచ్చిక విషయములు గా (Optionals) ౫౦ విద్యార్థులు కావలెను.

మేధమాటిక్కు & ఫీజిక్కు

ఫీజిక్కు & కెమిస్ట్రీ, మేధమాటిక్కు & కెమిస్ట్రీ, హిస్టరీ & వర్నాకులర్ (తెలుగు లేక ఉర్దూ)

భోజనసరికలము. ఉండుటకు చోటు సిబ్బందిఖర్చు ఉచితము. ప్రవేశమునకు, ఇతర విషయములకు హెచ్చార్చు, మునిసిపల్ హైస్కూలు, తాడిపత్రి విలాసమునకు దరఖాస్తులు పంపుకొనవలెను.

ఎం. బి. కొండప్ప చేర్మక,

మునిసిపల్ కౌన్సిలర్ తాడిపత్రి.

రోమహరి డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములు చెండు నిమిషములలో మొదలు రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలుపెక్కుదు. మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును. అన్యుతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

నవదిన నిరశనము

(హరదయాళ్ నాగ్ గారి స్వానుభవము)

నేను జాతీయవిద్యకొరకు ముఖ్యముగా ఛాంబ్ ఫురపు జాతీయపాఠశాలకొరకు నిరశనదీక్షను బూనితిని. పదునెనిమిది సంవత్సరములుగా నలునుండి, గోతులు పూడ్చుటకును కట్టుటకును చాలధనమును వెచ్చించిన పిమ్మట నాపాఠశాలను నిరంకుశ భూస్వామి లచ్చోటినుండి లేవదీసిరి. పాఠశాల నచ్చోటినుండి తీసివేయకల ఇదివరకు వారికి రావలసియుండిన బాడుగలను వదలుకొందుమనియు వేరొకచోట పాఠశాలను కట్టుఖర్చులను భరింతుమనియు భూస్వాములు ఒడంబడికను కుదుర్చుకొనిరి. దానివ్యయము 1000 రూప్యము లగునని నేనుచెప్పగా, వేరొకట కట్టుభారమును వారేవహించిరి. ఆ భూమిని వారిచ్చవచ్చిన వారి కమ్ముకొనిరి. అందు రి ఇండ్లను 4 మాసములనాడు వేరొకచోటకట్టుటకు ప్రారంభించి అసంపూర్తిగ నిలిపియుంచిరి. ఒడంబడిక చేసుకొనిననాడు పూర్తిచేయ నిష్ఠములేనివానివలె గనబడెను. అతడు మాట నిలుపుకొననివ్వములేక తప్పించుకొను యండగా పాఠశాల చెడిపోవునీతికవచ్చెను. దానిని నేను సహించబాలకపోతిని.

చోటిమూలయందు నాకెక్కువగొరవ మున్నందున నేను చేత వ్రాతమాలమున వాద్యత్రమును చేయించుకొనలేదు. విషయ లోలైన జనులలో మెలగనలసియున్నదనుటను మరచితిని. పాఠశాలకుస్థితికి నన్ను నేనే కష్టించుకొనవలసినవచ్చెను. స్వగత్యులన వాగానభంగమును వెల్లడింపదలచితిని. అట్టికత్త ఆత్మకృద్ధిని గలిగించు ఉపవాసము తప్ప వేరొకకట్టియుండజాలదు. సమర్థతయందు కడపటి యుపవాసము పుడు మహాత్ముడు పరిశీలనకప్పుట చాలోయ్యుకభాగము. నాకుపవాసములు లేకుండుటకంటె కన్నులులేకుండినను ప్రమాదముకాదు. బాహ్యప్రపంచమునకు కన్నులెట్లా అంతరాత్మకు ఉపవాసము లట్లు అనుపలుకులునామనమున వేరొకదానిని దూరనియ్యకుండ ను ఉపవాసముచేయవలెనను నాయంతరాత్మయాజ్ఞను జవబాట లేకపోతిని. కావున ఏప్రిలు 29 తేదీ మధ్యాహ్నమున వానిరశన దీక్షప్రారంభమయ్యెను. ఒడంబడిక జరుగునంతవరకుగాని, జరిపించుమని నమ్ముకము నియంతరితవరకుగాని, ఛాంబ్ ఫురపు జాతీయ పాఠశాలభద్రపడునంతవరకును ఉపవాసించదలచితిని. దీక్షనుబూను నపుడు మహాత్మునిదీక్షలను గోరుచునేకయు తరమునవ్రాసితిని నాయుపవాసదీక్షవృత్తాంతము తెలియగనే కొందరుజనులుచురుకుగా పనిచేసి అసంపూర్ణముగనున్న పాఠశాలను సంపూర్ణముగా గట్టివాస్తవమవుడపవాసమును చాలింతుమనిచెప్పిరి. చాలనిర్బంధపెట్టిరి. పాఠశాలయందలి అసక్తికన్న నాయుపవాసదీక్షిమెండుగానుండెను. అందులకు నాకంతయు సంతోషమాయెను. వారికి జాతీయవిద్యయందు, అందును ఛాంబ్ ఫురపు జాతీయపాఠశాల యందా సక్తి లేనందులకు నాకు చింత తోచెను. వారికి వృత్తాంతములను చెప్పి నేనభ్యుదయము కనుగొనవలెననియుచు దీక్షను నిర్వహించినగాని ఉపయోగ ముండదని చెప్పగా వారందుల కొప్పుకొనిరి. నాదీక్షకాలమున తోగేతండ్రునూ, అవంతచారకానీక, మహేంద్రచంద్ర కర్కర, శ్రీధం చంద్రదాస్, నరేంద్రదాస్, నరేంద్రకుమార్ (బహుచారి బాబుగార్లు) మరికొందరు వైద్యులును వచ్చియుండిరి. వారికి నావందనములు, మహాత్ముడవ్రాసిన నియమములన్నియు జరుగజడెను. రి, రి రోజులందు చాలయల సట వచ్చినట్లుండెను. ఉపవాసానంతర మొకవిధమగు అలసటయుండెను. కాని దానివలన కలిగిన వివేకజ్ఞాన మధికముగ నుండెను. నేనిప్పుడు 78 ఏండ్లవాడయినందున నాకు దానివలన తీరర పోషణ లేకుండెను. అయినను నిదానముననే దేహమున కది మేలుచేయవచ్చును. నాలత్యము అత్యుత్పత్తియు జాతీయవిద్యాభివృద్ధియు నైయుండెను. జనులకు జాతీయవిద్యయందలిలావత్సరమున బెంగాలులో జాతీయవిద్య అమగంటినది. దేశక్షేమము జాతీయవిద్యపై ఆధారపడియుండునని నాయభిప్రాయము. ఇదేయభిప్రాయమును గలవారున్నారగాని చాలకొద్దిమందియున్నారు. చాలకాలముగ పనిజేయుచున్న ఛాంబ్ ఫురమునందుగూడ జాతీయవిద్యను నెలకొల్పలేకపోతిని నేనుచాల వితర్కించుచితిని. నేను చేసినది చాల దనియు ఎక్కువ కృషిసంపదలముననియు కనుగొంటిని. ఆత్మత్యాగమునలన ఆత్మకృద్ధినిగణించుట యుత్తమమని చాచుచోచెను. ఒకవిషయమును జనులమునమున చక్కగా నాటునట్లు చేయవలయునన్న ఆత్మత్యాగమునలన ఆత్మకృద్ధియందుటే సరియగుతోన. ఇదియు మనస్సులయంద జేపైన కలుగునట్లు చేసితికో లేదో నాకుతే యుగగాని ఆయుషవాసము నాకపచాలమేలునచేసిన

తిరువాన్కూరు ప్రెస్ ఆక్టు

నిన్ను నే ఆమోదించబడెను

(తిరువంద్రము, మే 24:- ఒక క్రొత్తచట్టము పత్రికా ప్రచురణమును సరిహద్దు నుద్దేశముతో ఆమోదించబడెను. ఏపత్రికయు రు 500 లకు ఎక్కువగానిమొత్తమును చెల్లించి లైసెన్సును పొందకుండ ప్రచురింపకూడదు. వ్యక్తికరింపబడిన పరిసితులలోగాక ఇతరకారణములవలన పత్రికలు ఆపివేయబడినయెడల అద్యాప్తము మొత్తము తిరిగి ఇచ్చివేయవలెను. ప్రభుత్వమునకు లైసెన్సుపొందిన పత్రికనుగూర్చి మాటలవలనగాని నూచనలవలన గాని అలంకారములవలన గాని విందవలనగాని వ్యక్తికరింపబడినగాని ఉపాంపజనుటకు పీలగునట్లుగాని ఉదాహరణములకముగగాని (ఎ) తిరువాన్కూరు మహారాజువైగాని ప్రభుత్వమువైగాని (బిటిము) ప్రభుత్వమువైగాని సార్వభౌమనివైగాని ద్వేషముగల లాగ్జిలిషినయెడల, తిరువాన్కూరు రాజవంశమునందలి ఎవరినైనను నిరసించినగాని ద్వేషము రగుల్కొల్పబడినగాని (సి) రాజ్యమందలి వివిధజాతుల మతములవారికిని పరస్పరద్వేషము కలిగించినగాని (2) సాధారణముగా తిరువాన్కూరు పీస లోడు 508 వ నెక్కుకైనదకు వచ్చువాస్తవముల ప్రకటించినగాని, (3) అసత్యముల వ్రాసినగాని, ప్రభుత్వమువారు తెలిపిగాని తొందరగాని వ్రాతములకముగా లైసెన్సును రద్దుచేయుదురు. ఆ అద్యాప్తము మొత్తము తీసికొందురు. తరువాత లైసెన్సును ప్రభుత్వమువారు రు 2500 లకు మించనిమొత్తము చెల్లించినయెడల నీయవచ్చును, లేక మానవచ్చును.

ఒకసారి లైసెన్సు పరికిరేయబడిన పత్రికవిషయమై తిరిగి నేరము నొపబడినయెడల ప్రభుత్వమువారు లైసెన్సును మొత్తమును లాగికొని ఆపత్రిక కాగితముల నన్నింటిని లాగి కొనవచ్చును. ఏపోలీసు ఉద్యోగియైన అట్టికాగితములను పట్టుకొనవచ్చును. వ్యాయాధిపతి శారంటును ఇన్స్పెక్టరుకు తక్కువగాని హోదాగల ఉద్యోగిగనున కెవరికైన నచ్చి అనుమానింపదగుపలముల నెల్ల వెదకింపవచ్చును.

హైకోర్టుకు అప్పీలు

అట్టిఉత్తరువుపతన కన్యకదీక్షలనైనను ఉత్తరువు జారీయైన రెండు మాసములలో గా తిరిగి ఆలోచించుటకుగాను అప్పీలుచేయవచ్చును. ఉత్తరువును జొట్టికేయుటగాని లేక అట్టి అప్పీలు హైకోర్టుకుపంపుటగాని ప్రభుత్వము చేయగలదు. అట్టి అప్పీలేషనులన్నియు పుల్స్టించియుండుటచే విచారింపబడవలెను. ప్రభుత్వమునకు తీర్మానసహితముగ కాగితములను పంపవలెను. పుల్స్టించిఅభిప్రాయభేదము గలిగినయెడల ఉత్తరువును ప్రభుత్వము రద్దుచేయును. వ్రెస్టుఅట్టక్రింద ద్వికేషను నీయకుండిన ఏజెరమాచాకులొనగునో అట్టిదానికే లైసెన్సు లేక ప్రచురించినవాయకడ లోనగుదురు.

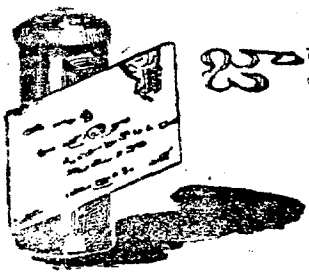
దివానుగారిఆజ్ఞ లేనిదే యేకేనును చేయబడి విచారింపబడదు. ఈ చర్యపై ఏకోర్టుగాని అధికారములేదు. కాని తగ్గులేదనుచట్టప్రకారముమాత్రము కొన్నిటికి హక్కుగలదు.

అనసరమైన నియమములును ఫారములునుతీర్మానింపబడి ఆమోదించబడి ప్రకటించబడినవి.

ఈ ఆక్టు తీర్మానే ఆమలులోనికవచ్చును.

డి. నాదీలిక మేనంకేనుచున్నదో తెలియకుండ పోవుచున్నానని తలచుచుంటిని. ఎట్లుపోవుచున్నదో తెలిపి కొనదలచితిని. చక్కగా తెలిసికొంటిని. నేను తప్పత్రోవను పోయియుండునుగాని సత్యమునే త్రొక్కవలయునను యభిలాష యున్నందున దేవుడు నన్నును నేను చేయుకార్యమును రక్షించుచున్నాడని తలచుచుంటిని. నాయుపవాస మితరులకు హానిలేకుండ నాకు తృప్తికలిగించినదినిజము. ఉపవాసకాలమున "ఎనిమా"వలన భోహమలోని మాలిన్యమును తీసివేసియుండవచ్చునగాని మనస్సునందలి మాలిన్యమును తొలగించుటెట్లు! మనస్సునందలి సాగ్రతిత్వము దేవునికి లోబడుటచే పోవును. అట్టిదానికి తూర్పుదేశములందెక్కువ యవకాశమున్నది.

భారతదేశపు జనులు అన్యదేశముల దురలవాటులచే చెడిపోవుచున్నారు. జాతీయవిద్యవలన నాదురలవాటులు తెలియను. శ్లోక పవాగములన నవి నశించును. (సర్వెంటు)

జాబులు.

తెనాలి తాలూకా ఉన్నత పాఠశాల పూర్వ విద్యార్థుల సమావేశము

తెనాలి తాలూకా ఉన్నత పాఠశాల పూర్వ విద్యార్థులు ఈ నెల 30 వ తేదీన ఉన్నత పాఠశాల భవనమునందు సమావేశమవుదురు. సభ్యులు ఆసోజ ఉదయం 8 గంటలకు సమావేశమకావలసినదని వేడుచున్నాను.

తెనాలి బి. శ్రీరాములు, యం. వి. వి. యన్., కార్యదర్శి. 23-5-26

ఏలూరు జాబుమిల్లు

ఈ నెల 29 వ తేదీన, ఏలూరులో పగలు 2 గంటలకు జనతలమీటింగు జరుగును. లాభము 42 వేల పయిల్లర వచ్చినది. షేకు 1 కి రు 9 తొమ్మిది రూపాయిలు లాభం తేలివది. దానటి ప్రకారమే షేకు 1 రు 12 పంచిపెట్టెదరో లేక రు 9 పంచిపెట్టెదరో ఆసోజనగాని తెలియదు. లాభంపంచిపెట్టిన యెడల షేకుధర తగ్గుట, జాబుమిల్లు గౌరవము సన్నగిందుట తటస్థించును. ఇందుకు శ్రీ మేతే జమీందారులు, షేకుధర తగ్గునందా వుండులాగుననున్నా, బీదలస్థి కనిపెట్టి లాభం పంచిపెట్టుటకు ప్రయత్నించెదరని తలచెదము. (ఒకవిలేఖరి.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద విద్యాపీఠము, గవర్నరు పేట, బెజవాడ పరీక్షలు

వై విద్యాపీఠమునకు సంబంధించిన ఆయుర్వేద పరీక్షలు ప్రతిసంవత్సరమునను జరుగునట్లుగానే ఈ వత్సరమునను ఆషాఢ మేన (జులై నెలయందు) జరుగును. పాఠ్యక్రమములను దరఖాస్తు ఫార్ములును కావలసినవారికి పంపబడును. దరఖాస్తులు త్రియశతర శ్రేష్ఠమనములోపల పంపవలయును. కాబట్టి నెలనే దరఖాస్తు ఫార్ములును పాఠ్యక్రమములను తెప్పించుకొని పరీక్షలకు దరఖాస్తులు పంపగోరుచున్నాము. నలయు వారు అన్ని విషయములకును ఈక్రిందివారికి వ్రాసి తెలుసుకొనవలయును.

శ్రీమాన్ కవిరాజు, ప్రతివాదిభయంకర, కృష్ణమాచార్యులు, మంత్రి. బెజవాడ

ఆంధ్రదేశ కళావంతుల సంస్కరణ ప్రచారక సంఘము

ఈ సంఘమువారు యీ నెల 20, 21 తేదీలను పితా పురములో కళావంతుల ప్రతిగృహమునకును బోయి సంస్కరణ ప్రచార మొనరించి ఇంతటినుండియు ఇతర బాలికలను పెంచుకొనవలయు తమగృహమునందు గల ప్రతి బాలికకు వివాహము జరుపుటయు నను నిబంధనలోబడిన ఇరువదియైదవసభ్యుల ఆహ్వానమును పొందిమొ త్రముమీద యిద్దరు ముగ్గురుతప్ప గ్రామస్థులెల్లరు సంస్కరణ దీక్షను గైకొనిరి. మరియు కళావంతుల విద్యాసంఘమునకు రు 32 ల విరాళముల నొసంగి తమ సంస్కరణ పాఠశాలయొక్కయును ప్రకటించిరి. ఈ కార్యమునందు మాకు ముఖ్యముగ తోడ్పడిన శ్రీమతి దువ్వ చింతామణమ్మగారును యీమె కుమారుడు వేంకటచలపతిగారును యువకులగు సందే నూకరాజుగారును ఎంతయు వందనీయులు.

భాస్కర్ల ఈశ్వరుడు.

ఆంధ్రదేశ కళావంతుల సంస్కరణ ప్రచారక సంఘము

ఈ సంఘమువారు యీ నెల 20, 21 తేదీలను పితా పురములో కళావంతుల ప్రతిగృహమునకును బోయి సంస్కరణ ప్రచార మొనరించి ఇంతటినుండియు ఇతర బాలికలను పెంచుకొనవలయు తమగృహమునందు గల ప్రతి బాలికకు వివాహము జరుపుటయు నను నిబంధనలలోబడిన ఇరువదియైదవసభ్యుల ఆహ్వానమును పొందిరి. మొ త్రముమీద నిద్దరు ముగ్గురు గ్రామస్థులెల్లరు సంస్కరణ దీక్షను గైకొనిరి. మరియు కళావంతుల విద్యాసంఘమునకు రు 32 లు విరాళముల నొసంగి తమ సంస్కరణ పాఠశాలయొక్కయును ప్రకటించిరి. ఈ కార్యమునందు మాకు ముఖ్యముగ తోడ్పడిన శ్రీమతి దువ్వ చింతామణమ్మగారును యీమె కుమారుడు వేంకటచలపతిగారును యువకులగు సందే నూకరాజుగారును ఎంతయు వందనీయులు.

భాస్కర్ల ఈశ్వరుడు.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునంగతి అటుంచుడు

గుంటూరులో శారదానికేతనమును పోషింపుడు

ఆంధ్రుల భాగ్యవశముచే విశ్వవిద్యాలయము లభించినందులకు ఆంధ్రులందరు సమన్వయితో చూచుచు ఉన్నతదశలోనికి తీసికొనిరావలసిన బాధ్యతయై యుండగా బెజవాడలో పనికిరాదనియు గుంటూరుజిల్లాలో ఏర్పరచుటచుండుననియు శ్రీయుతులు న్యాపతి నారాయణరావు పంతులుగారు విశేషశ్రమతో 4 వ్యాసములు వ్రాసియున్నారు. అందు ఒక వ్యాసములో బెజవాడ యెండకాలములో యెండ కెక్కులనియు చలికాలములో చలి యెక్కువ అనియు కొండ ప్రదేశమునియు నింక నేమేమో బెజవాడకు గల దుర్గుణములన్నియు వ్రాయుచు శీతానగరము మంచి ప్రదేశమని సలహాయచ్చియున్నారు. మాపాఠకులలో చాలమందికి బెజవాడకు శీతానగరమునకు ఉన్న వాతావరణపరిస్థితులు తెలియకపోవు. బెజవాడకు శీతానగరమునకు ఒక మైలుదూరము. బెజవాడ కెట్టికొండలన్నచో శీతానగరములో అట్టికొండలు లేకపోలేదు. మైలుదూరములోనున్న శీతానగరములో బెజవాడకున్న యెండలు చలి లేకపోయినవా? కేవలము పంతులుగారు గుంటూరువాస్తవ్యులవుటచే గుంటూరుజిల్లా యొక్క షభిమానముతో వ్రాసినవ్రాతలుగాని కేవలము సమన్వయితో వ్రాసినవికావని పంతులుగారు వ్రాసిన శీతానగరపరిస్థితులను తెల్లము కాగలదు. ఇంకను పంతులుగారి వ్యాసములలోని కొన్ని విషయములకు శ్రీమద్గ శ్రీరామ నృసింహంగారు జవాబులు వ్రాసియున్నారు గాన తిరిగి నేను వ్రాయుటవసరము. ఇంకొకమాట వ్రాసిముగించెదను. గుంటూరులో శ్రీయుతులు ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ చంపతులచే నిర్వహింపబడుచున్న శారదానికేతనము చాల నిష్పయశస్థిలో నున్నది. ఇట్టిస్థితిలో శ్రీమనగాల రాజుగారు రు 10000 ల ఖరీదుచేయు ఫలమును బిడ్డింకలు కట్టించుపద్ధతులతో ధర్మవిచ్చియున్నారు శ్రీకాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారు ఒక వెయ్యిరూపాయలుచ్చినారు. యింకాకొందరు కొన్ని వాగ్దానములుచేసియున్నారు. సదరుకట్టడములవయయు ధనమునకు గుంటూరు ప్రముఖులవద్దకు పోగా శీతకన్నువేసి వచ్చినందులకు చేయిబిడ్డిలించి పంపించినారు గాన శ్రీనారాయణరావు పంతులుగారు విశ్వవిద్యాలయగౌడవ కట్టిపెట్టి శ్రీ శారదానికేతనమునకు కృషిసలిపినచో వేమూరు విశ్వవిద్యాలయభవనములు మనగుంటూరుజిల్లాలో నున్నంతభృతమును బొందగలము. యీవిషయము యందులో వ్రాసినదేలనన శ్రీ నారాయణరావు పంతులుగారు ఒక వ్యాసములో గుంటూరునకు గల మంచులో శారదానికేతన మున్నదని వ్రాయుటవలసిన ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము విజయవాడనగరమునను, శారదానికేతనము గుంటూరునందును విజయ మొందుగాతమని సర్వేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నాను.

గుంటూరు. మల్లెల నాగేశ్వరరావు.

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా (స్వకీయవిలేఖరి)

జిల్లా ఖాదీబోర్డు-నిడదవోలు జిల్లా ఖాదీబోర్డు అఖిల భారత చరకా సంఘ ఆంధ్ర కాఖిలారు స్వాధీనపరచుకొన్నారు. ఇంతకుమించి అఖిల భారత చరకాసంఘము ఆంధ్ర కాఖితరపున నిడదవోలులో నొక ఖద్దర డిపో యిదివరకువలెనే యథావిధిగా జరుగుచుండును. నీడిపోకు మేనేజరుగా చెరుకుపల్లి దక్షిణాదమ్మారెడ్డిగారిని నియమించిరి.

జిల్లాలోని ఖాదీసంస్థలు ఈ జిల్లాలోని ఖాదీసంస్థలు సరిగ్గా లెక్కలను ఆంధ్ర కాఖిలారికి పంపుటలేదు. అందువలన శ్రీ శనివారపు నుబ్బారావుగారిని అఖిలభారత చరకాసంఘ ఆంధ్ర కాఖిలారు జిల్లాలో నొకసారి పర్యటనము చేసి లెక్కలను ఖద్దరు డిపోల సెక్రెటరీ తెలుపవలసినదిగోరిరి. అందువలన నుబ్బారావుగారు జిల్లాలో నిందునుగూర్చి జూను 15 వరకు పర్యటనము చేయుదురని తెలియుచున్నది.

స్థానిక సంఘములు-శాసనసభ తాలూకాబోర్డుల నామినేషను లింకును వెల్లడలేదు. ఇంద్రయ్యగారిని స్వరాజ్యపార్టీ తరపున నే యుండమని కొందరు, జిట్టి సువర్ణమున చేరమని కొందరు ప్రోత్సహించుచున్నారు. తుదకు పీఠెట్టునిలుతురో చూడవలసియున్నది.

వెంకటగిరి తాలూకా ప్రాథమికోపాధ్యాయ మహాసభ

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఈ నెల 19, 20 తేదీలలో వైమహాసభ, నాయుడు పేట గ్రామమునందు, శ్రీయుతులు బత్తెన పెరుమాళ్లు నాథుడుగారి యాధిపత్యమున జరిగినది. మహాసభకు శ్రీయుతులు ఆంధ్రవాల్మీకి వావిలికొలను సుబ్బారావుపంతులవారు, శ్రీమాన్ మాడభూషి నరసింహాచార్యులు, (వెంకటగిరి రాజాగారి కళాశాల కార్యదర్శి) కొమాండూరు పార్థసారథి అయ్యంగార్ మున్నగు ఇతరులును సభకు విచ్చేసియుండిరి. తొలుత సన్మాన సంఘాధ్యక్షుల ఉపన్యాసమైపిమ్మట అధ్యక్షకోపన్యాసము జరిగినది. అధ్యక్షులు ప్రస్తుత విద్యావిధానము మార్పుచెందవలయుననియు, జాతీయ విద్యావద్ధతులను విరివిగాతెలిపి చర్చించి ఆచరణలోకి తేవలసియున్నదనియు చెప్పినారు. రాజభక్తి యనుమాటను పట్టుకొని గ్రుడ్డివాడై, దేశభక్తి యుండకుండదనియు, దేశభక్తిని వెల్లడింపుట సరికాదని భావించుట తప్పనియు బాలరను, భావిదేశస్థి తిని ఆలోచింపగలిగినవారినిగా తయారు చేయుట ధర్మమునిన్ను నుడివినారు. మహమ్మదీయులకని, మరియొక జాతివారికనియో, ప్రత్యేక పాఠశాల లుండకుండదనియు అందువలన జాతిద్వేషము కలిగింపబడుననియు చెప్పిరి. ఆవెనుక అధ్యక్షుల వారి ప్రార్థన నంగీకరించి శ్రీ ఆంధ్రవాల్మీకులవారు ఉపన్యసించిరి. వారుదేశముయొక్క భావిదేశ విద్యార్థులకు విద్యాప్రధానముజేయు ఉపాధ్యాయులు యందున్నది. చిన్నిబాలు రీ కోవలపూదయములను ఉపాధ్యాయులు స్వాధీనమునకుంచుకొనినవాడై చక్కని బీజములనాటి దేశభక్తులను గాను, ఆర్యధర్మ నిర్వాహకులనుగాను చేయవలసియున్నది. ద్రవ్యమును ఆక్రమించి, ఉపాధ్యాయ వృత్తిని పూనరాదనియు, ఈలోకమున గడిచిబ్రతికినను, ఆవల లోకమున నను, భగవంతుని యెరుట, దేశమును నాశముచేసినందులకై ఉత్తరవాదులు కాకతప్పదు అనియు, ఈవిషయముగమనించి ఉపాధ్యాయులు వర్తింపవలెననియు, అట్టిది పునరుద్ధించి, బలగుడ్డు, బస్సీలు, కట్టెపని ఇత్యాది నేర్పింపవలయును అని చెప్పిరి. ఆవెనుక విషయనిర్ణయసభకూడినది. విషయనిర్ణయనకు గడంగుటకు ముందుశ్రీమాన్ కొమాండూరు పార్థసారథి అయ్యంగార్ వారు, ఉపాధ్యాయులకు ఇట్లుపదేశించిరి. ఎట్టి తీర్మానముగాని మీరు యోచించి మనస్సాక్ష్యమునకు విరుద్ధము కాకున్న నే తీర్మానింపవలెనేకాని, అధికారులు సభయందుండు రనివెరచి తలయూపవలదనిచెప్పిరి. ఉదాహరణముగా, బుచ్చిరెడ్డి పాశేలోజరిగిన ఒక ఉపాధ్యాయసభయందు, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము స్థాపించినందున కై పాత్రోమంత్రిగారికి కృతజ్ఞతానూచక నమస్కారము లొకరించి తీర్మానించినదియు- అది న్యాయముకాదనియుచెప్పిరి. ఆంధ్రమహాద్యమమును నెలకొల్పిన, ఆంధ్రమహానాయకుల ధీరప్రయత్నము, విశ్వవిద్యాలయ సాధనమునకు కారణముగాని, మంత్రిపుంగవుని అపారకరుణాని శేషము కాదు. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవిభజనమును గురించి ప్రథమమున ఆంధ్రదేశము ఆందోళనము సల్పుటయు, పిదప ఇతరులందరును అందలి సూత్రమును గ్రహించుటయు మున్నగువిషయములనుచెప్పిరి. ఆవల మహాసభ యందు మామూలుతీర్మానములు జరిగి సభముగింపునువచ్చినది. తీర్మానములలో, ఆర్యధర్మమునుగురించియు శ్రీవావిలికొలను సుబ్బారావుపంతులుగారి పరీక్షలకు విద్యార్థులను ప్రోత్సహింపవలెననియు, రాటములను నెలకొల్పవలెననియుకూడ తీర్మానించిరి. సభముగింపునువచ్చినది. అట్టితరీ సర్కారువారిచే తయారుచేయబడిన సీరాలను అమ్మ వచ్చి, ఉపన్యసించిరి. ఇట్టి సామాన్యవిషయములలో, దేశములోనివారు పరిశ్రమించుచుండగా సర్కారువారు ప్రవేశించి అట్టి పరిశ్రమలను అడ్డుతగులకూడదని పార్థసారథి అయ్యంగారు వారు చెప్పి ఈసీరాలను కొనరాదని చెప్పిరి.

రాజమండ్రి

మే 23:-అడయూరు వాస్తవ్యులు మల్లారావి. యన్. శర్మ బి. ఏ. వి. టి. గారు “శిశుపోషణమునుగూర్చి” మాజిక్కులాంతరు సహాయ్యముతో నిన్న సాయంకాలము 6-30 గంటలకు హిందూసమాజహాలులో ఉపన్యసించిరి. ఈ సభకు బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్రి లక్ష్మీనరసింహంగారధ్యక్షత వహించిరి. (స్వకీయవిలేఖరి)

తూర్పుగోదావరి విద్యాసంఘము

(మాన్యకీయవిలేఖరి)

ఒక శ్రీ అధ్యక్షురాలుగా నెన్నుకొనబడెను

కాకినాడ, మే 22:—గత నెల 8 వ తేదీతో తూర్పు గోదావరి ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ కాన్ఫరెన్సు గంటి వెంకట్రావుగారి అధ్యక్షతవది అంత్యమయ్యెను. అప్పటినుంచి నేటి వరకు ఉపాధ్యక్షురాలుగా నుండుచున్న శ్రీమతి కోకా కృష్ణ వేణుగారు అధ్యక్షవిధుల నెలవేర్చుచుండెను. నేటి కాన్ఫరెన్సు సభతో అధ్యక్షురాలు నెన్నుకొను నంతయు కలిగెను. కృష్ణ వేణుగారు అధ్యక్షురాలుగానుండుటకు తీర్మాన ముపబడినది ఆమోదింపబడెను.

ఈ కాన్ఫరెన్సును అధ్యక్షురాలు డిప్రీవా రుండవలసినదియు విశేషింపుచు ఇదివరకు గోదావరి జిల్లాలోని అధ్యక్షురాలుగా నుండినట్టియు ఇప్పుడే కాన్ఫరెన్సు సభ్యురాలుగానుండనట్టియు రావుసాహెబు మాదిరెడ్డి వెంకటరత్నంనాయుడుగారు అధ్యక్షురాలుగానుండుటకు తీర్మానము జిల్లా ఎడ్యుకేషన్ ఆఫీసరు చే పెట్టబడెను. సభ్యుడే కాకపోవుటచేత తీర్మానము నామోదింపవారు లేకపోయిరి. ఆ తీర్మానముపొగా, మోతే రంగయ్య నాయుడుగారు అధ్యక్షురాలుగానుండుటకు ఎడ్యుకేషన్ ఆఫీసరు తీర్మానము నుపపాదించెను. దానిని ఆమోదించువారు లేకపోయిరి. రంగయ్యనాయుడుగారే కృష్ణ వేణుగారు అధ్యక్షురాలుగానుండుట కోరిరి.

శ్రీ కృష్ణ వేణుగారు (ఈ కాన్ఫరెన్సు సభ్యురాలుగానున్న డాక్టరు కోకా జనార్దనరావునాయుడు బి. ఎ. ఎల్. ఎం. ఎస్. గారి భార్య) ఏకగ్రీవముగా నెన్నుకొనబడిరి.

తన మనవి ఉండి పరిపాలనావిధిక్యతలను జక్కగ నెరవేర్చి సమర్థతను ఋజువు చేయుచున్నప్పుడు ఒక శ్రీమతి ఎన్నుకొని మద్రాసు రాష్ట్రములో ముందంజవేసి అగ్రస్థాన ము లభించినందులకు కాన్ఫరెన్సు సభ్యురాలుగా నుండినట్టి శ్రీ దుర్గిరాల మార్కెట్ ప్రకాశరావుగారు ప్రశంసగావించిరి. ఇట్టి ఉన్నతపదవుల స్వీకరింప నుత్సాహపడుచున్న సమర్థత గల శ్రీమతి ఎన్నుకొని శ్రీమతికి ప్రోత్సాహము నివ్వవలసిన దని విక్సిన వెంకట రత్నం ఎం. ఎల్. సి. గారు తమ సంతోషమును వెల్లబెట్టిరి.

తాపేక్షరం స్కూలు గ్రాంటును గూర్చి

మరియుకీ తీరమైన విషయము కాన్ఫరెన్సు సభ్యులచేత తీర్మానింపబడెను. రామచంద్రపురం తాలూకాలో తాపేక్షరం అను గ్రామము కలదు. ఎయిడెడ్ హిందూ హైస్కూల్ ఎలిమెంటరీ స్కూలు అచ్చటకలదు. నూటికి 50, 60 చొప్పున ఇంక్రిమెంటు గ్రాంటు పొందుచుండెను. 1924-25 సంవత్సరములో అప్పుడుండే స్కూల్ షేడ్యూటి ఇన్స్పెక్టరు ఆ స్కూలును నూటికి నూరురూపాయలు అభివృద్ధిచేయుటకు సిఫార్సు చేసెను. అవి జరిగిన రె నెలలకు జిల్లా ఎడ్యుకేషన్ ఆఫీసరు ఆ స్కూలును మరల తనిఖీచేయవలసిన దని ఉత్తరువు చేసెను. అప్పుడు తనిఖీచేసిన ఆఫీసరు ఎట్లా ఆలోచించినప్పటికిని విద్యార్థివృద్ధి అంత తృప్తికరముగా లేదనియు అయినప్పటికిని హెచ్చుగ్రాంటు నిచ్చుటకు యితర పరిస్థితులకలదనియు తనిఖీచేసిన డిప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరు వ్రాసెను. ఇంక్రిమెంటు గ్రాంటును దీసికొనుట కాస్కూలు తగదని తన అభిప్రాయముగా జిల్లా ఎడ్యుకేషన్ ఆఫీసరు 26-3-25, 22-4-25 తేదీలను వ్రాసియుండెను. ఇది యీలాగున నుండుటగా కాన్ఫరెన్సుకు పరిశోధన ఉపసంఘము స్కేలు గ్రాంటు రూ 412 లు స్కూలును కిచ్చుటకు నిర్ణయింపబడు ఇంక్రిమెంటు నష్టి మెంటల్ బిల్డింగ్ యివ్వవచ్చుననియు తీర్మానించిరి. జిల్లా విద్యాధికారి ఉత్తరువు 1924-25 సంవత్సరం మంత్యమైన పిదప వచ్చియుండుటచేత దానిని కాన్ఫరెన్సువారియెదుట ఆమోదము నకయి బెట్టియుండవలసినది. అలాగుచేయకుండ, అసంగీకారము నొందిన గ్రాంటు తనకివ్వవలసినదని స్కూలు మేనేజరు మనివిచేసికొనగా, ఈవిషయ విడివరకే కాన్ఫరెన్సువారిచేత ప్రతిపూలముగా తీర్మానింపబడెననియు అపిలుచుకొన్న యెడల డిప్రీవర్ అఫ్ ఫబ్లిక్ ఇన్స్ట్రక్షన్ నుకు అపిలు చేసికొన వలసినదనియు కాన్ఫరెన్సు ప్రెసిడెంటు గంటి వెంకట్రావుగారు 1925 జూన్ నెలలో ప్రాసీడింగ్స్ జారీచేసెను. కాన్ఫరెన్సు సభ్యులు కొలదికాలమున కీ విషయము తెలియరాగా ఏవోవిధముగా పరిష్కరింప ప్రయత్నించిరి. కాన్ఫరెన్సు కలెక్టింగ్ అవకాశ మియకుండ చర్చింప నివ్వకుండ కాన్ఫరెన్సు ప్రెసిడెంటు గవర్న మెంటుకు తన యుక్తమువచ్చిన తీని వ్రాయుమ పంపెను. గవర్న మెంటు సాం

క్ష నునకు లోబరచి నూటికి 50 వంతున హెచ్చుగ్రాంటు నిచ్చుటకు 14-12-25 తేదీని కాన్ఫరెన్సు తీర్మానించెను. ఆ తీర్మానమును నవంబరు 15 నకు అనుబంధము, ఒకరు ప్రతిపూలము, ఈ తీర్మానమును గవర్న మెంటుకు పంపించుచు ప్రెసిడెంటు ఒక ఉత్తరువుకూడ వ్రాసెను. అందు సభ్యులపై నిందలు కొన్ని ఆరోపణములు చేయబడెనట. ఒక మొలబరు చెప్పినట్లు, సంపూర్ణ నిరంకుశత్వము ను పురికొల్పుచున్న ఉత్తరువులు పద్ధతులు తనకిచ్చునట్లు కోర బడెనట. మేనేజరు విటిమనును డిప్రీవర్ కొట్టివేసెను. దానిని దొరతనముగా రామోదించుచు, 14-12-25 తేదీ కాన్ఫరెన్సు తీర్మానము నంగీకరింపలేదుమను గవర్న మెంటు ఆర్డరు ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ ఆఫ్ 42 నెక్స్ ను అధికారము చొప్పున చేయబడెను. ఈ గ్రంథముమీద శ్రీ దుర్గిరాల మార్కెట్ ప్రకాశరావు గారు మేనేజరును ఆన్యాయము జరిగినది గనుక తిరుగ గవర్న మెంటును ఆలోచింపవలసినదని కోరుచు తీర్మానముపెట్టి గంటన్నర కాలము మాట్లాడెను. అందు కథయానత్తును ప్రెసిడెంటుయొక్క రిపోర్టులు, ప్రాసీడింగ్స్ వీనిలోని లోపములు తప్పులు మొదలైనవనిని తీవ్రముగా చెప్పి కాన్ఫరెన్సువారిని పరిశీలించజేసెను.

పిమ్మట ఈక్రింది తీర్మానము చొడే అప్పారావుగారి చే ఉపపాదించబడి కె. వి. స్వామిగారిచే (ఆది ఆంగ్లము) ఆమోదింపబడి అధిక సంఖ్యకులచే నంగీకరింపబడెను. ఒక్కరు మాత్రము ప్రతిపూలముగా నుండెను.

28-8-25 తేదీని తాపేక్షరం ఎయిడెడ్ ఎలిమెంటరీ స్కూలును హెచ్చుగ్రాంటును రద్దుచేయుచు సబ్ కమిటీ వారు తీర్మానముచేసినట్లు చెప్పబడే ఏకగ్రీవమైన తీర్మానము 7-8-25 తేదీ కాన్ఫరెన్సు తీర్మానము ఇట్టిస్వభావము గల కేసులకు అప్రకాశము. గనుక యంతవరకు కాన్ఫరెన్సుయొక్క అంగీకారమునకు కాన్ఫరెన్సు ఎదుట పెట్టబడియుండలేదనియు, గత ఆఫీషియల్ సంవత్సరములో కడపనాగి తీర్చిన విషయమును కాన్ఫరెన్సు పునః ఆలోచించెనని చెప్పుచున్న డి. డిన్. 98 ది 12-8-25 తేదీ ప్రెసిడెంటు ప్రాసీడింగ్స్, 30-9-25 22-12-25 తేదీల రిపోర్టులు, వీనిలో నే పెట్టెట్లు సరియైనవి కావనియు తప్పులను నిర్మించుచున్నవనియు ఈసంఘమువారు ప్రభుత్వమునకు మనవిచేయుటకు తీర్మానించుచున్నారు. కాన్ఫరెన్సు వారు మేనేజరుయొక్క క్లెయిమ్ న్యాయమనియు సమర్థమైనదనియు సంపూర్ణముగా తృప్తిపడెయే 14-12-25 తేదీని చేసిన 19 వ తీర్మానములో సిఫార్సుచేసిన ఇంక్రిమెంటును సాంక్షిక చేయుటకును తమ యుత్తరువును మరల ఆలోచించుటకును యాకాన్ఫరెన్సువారు తీర్మానించుచున్నారు.

శంకరజయంతి

కాకినాడలో శంకరజయంత్యుత్సవమును కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ స్టాఫ్ జయప్రదముగా జరిపిరి. బ్రహ్మానందమందిరములో పూజాదికముల జరిపించి భూతత్వ ప్రిగావించిరి. సాయం కాలము సభ గావింపబడెను. బ్రహ్మశ్రీ కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్య కాశ్రి గార్లును ఇతరులను ఉపన్యసించిరి.

భారతీయ విప్లవాద్యమచరిత్ర

గ్రంథకర్త:—సబ్బి వీను వెంకటసుబ్రహ్మ్య కృష్ణారావుగారు.

ప్రకాశకులు:—మద్రాస్ అన్నపూర్ణయ్యగారు, సంపాదకుడు “కాంగ్రెస్” పత్రిక.

భారత స్వరాజ్యసిద్ధికి విప్లవయోధు లవలంబించిన ఆద్యుత సాహసచర్యల వర్ణింపు పరిగ్రహచరిత్రను జదివినచో హింసాపద్ధతుల నిరర్థకత బోధపడును.

ఒక అజా విల్లెను పంపినయెడల పుస్తకమును బడయ గలరు.

వలయువారు:— మేనేజరు “కాంగ్రెసు”

సీతానగరం, (వయా) కొవ్వూరు అని వ్రాయవలెను.

ప్రమేహ హరి

గ్యారంటీ గణానుధికము

శుభారు 35 సంలనుండి మా ఆనభవములోనుండి ఎందు తీరిని నుఖావ్యాధిభాధితులను మృత్యుముఖమునుండి రక్షించిన డౌవర్ డాక్టరు. మేహ సంబంధములకు వ్యాధులను, కొరుకు, సవ్యాయి, పిటిక, భగంధరము, గనేరియా మొదలగు వాటిని పదునైదుదినములలో అత్యద్భుతముగా కుదుర్చుచున్నది. గుణముచేయలేదని రుజువుచేయువారికి వారిసొమ్ము తిరిగి యివ్వబడును. వి. పి. ప్రత్యేకముమందు ఖరీదు రూ 10.

శ్రీ కృష్ణ ఆయుర్వేద ఫార్మసీ

వలూరు (ప. గోదావరి.)

మూత్రసంబంధమైన వ్యాధిచే

గలిగిన అతినరముల బలహీనతకు మిక్కిలి గుణకరమైనట్టి

అద్భుత నివారిణి 2117

మూత్రసంబంధమైన వ్యాధిచే కలిగిన అతినరముల బలహీనతచే బాధపడుచుంటిని. నేను అనేక వైద్యులవద్ద చికిత్స చేసికొనియు కొంచముకూడ గుణముకాలేదు. కడపట శ్రీ ఐంకటగిరి కుమారరాజుగారి సిఫార్సుపైన కృష్ణాపురనివాసియును ప్రస్తుతము, చెన్నపురి, మైసూరు, శంఖోము, లిస్ పెరారి యా పీఠిలోనున్న “అల్పరూ లాజ్ఞియందు” కాపురమున్న పండిత స్వామి ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారివద్ద చికిత్స ప్రారంభించితిని. స్వల్పకాలములోనే అనగా 39 దినములలోనే నాకు గలిగిన అభివృద్ధికి, శ్రమనివారణమునకు నేను మిక్కిలి ఆశ్చర్యపడుచున్నాను.

చెలికాని మార్కారావు మూరమండ జమీందార్ శ్రీ వెంకటగిరిరాజుగారి బావమరది. 12.5-1926.

విజయనగరనివాసులగు బ్రహ్మశ్రీ మదబ్బా డాది భట్ట నారాయణదాసుగారు రచించిన

శ్రీ యథార్థ రామాయణము

పారికథారూపక పద్యగద్యగీతప్రబంధము. ఇందు శ్రీరామ జననము, శితాకళ్యాణము, పాదుకాపట్టాభిషేకము, సుగ్రీవపక్ష్యము, హనుమత్సందేశము, సామ్రాజ్యసిద్ధియను నాజ్ఞాప్రములు. పారికథాకాలక్షేపములకుం బరికించుచును. దీనివల పోస్తేజీగారు 2-8-0. గ్రంథకర్తగారికి వలసినవారు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను. 1188

మహాద్రాక్షిణి మార్గము

శ్రీలగర్భాశయ వ్యాధులకు సంజీవి. హేమాను, ఋతుకుల, ఋతుబద్ధము, వంధ్యాబోగము, మొ॥ వ్యాధులను హరించి సంతానవతులనుగా జేయుటయంద దిది శ్రేష్ఠమయినది. 20 దినములమందుగల డబ్బీ 15 రు 1-0-0. వి. పి. ఆ 6. (కాల్లాటా కచితము) 8851 పి. పి. అండుకో, ఆయుర్వేదమజుం పెరిచేపి-నెల్లూరుజిల్లా.

మలయచందనము

నెగరోగమునకు కుతారము

చక్కము లేదు. పిచికారితో పనిలేదు. మాడుపులు లోలో తప్పక గుణము కనబడును. ఒకడబ్బాతో వ్యాధినిర్మూలమును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. నె॥ డబ్బా 2-4-0. దీనికనుపానము ఉండనలెలము కొమ్ము 8-0-0 రెండడు ప్యాకింగువగై రా ఖర్చుల 6-0-0. 2462 గంధర్వ సార్వసీ రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

జాతకసంఖ్య లేక ప్రశ్న వ్రాయు కాలము తెలుపవలెను. భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు రూ 1.0.0 ప్రతి ప్రశ్నకు 0-4-0. ఒక సంవత్సర మాస, వార్తలము వ్రాయు. రూ. 2-0-0 వి. పి. చార్జీ ప్రత్యేకము. ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి, 2599 (చిత్తూరుజిల్లా)

ప్రాచీన వైద్యగ్రంథములు

శరభరాజీయము:—బసవరాజీయము నంటి వైద్యగ్రంథము. శరభరాజప్రణీతము. సులభమైనది మంచి యోగములకలవు. పగముభరము అమ్ముచున్నాము. వెల 0-4-0

కూటముద్గరము:—మాఖనపండిత రచితమైన వైద్యగ్రంథము. తెలుగుటికతో వెల 0-4-0

చారుచర్య:—భోజరాజకృతచారుచర్యము తెలుగు సంగ్రహము. తిక్కన కాలమునాటిది. ఆరోగ్యవిధులను వెలుపును. వెల 0-4-0

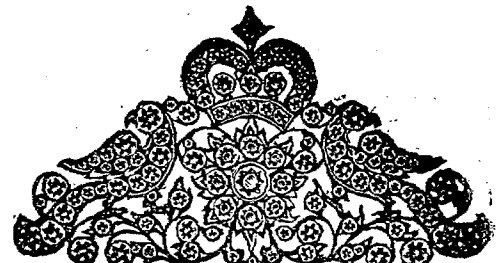
మేనేజరు, ఆర్డరసాయనశాల, ముక్కాల్, కృష్ణాజిల్లా.

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా-1-కి రూ 0-10-0; డజన్ 1-కి రూ 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

మాకాతాదారులకు అనేక సదుపాయములుగలవు
చూపద్ద సవరణగారు సీమవెండి, మేలైన పువ్వరాగములు, మొదటితరము పట్టెకెంపులు, కుమ్మకెంపులు
మొదలగువాటితో తయారుచేయబడిన కాశీమాలలు, పెడచెయ్యిలు, ఒడ్డాణములు వంకీలు, నాగవత్తులు, మల్లె
మొగ్గలు, జడబిళ్లలు, లోలాకులు, తోడులు, చంపనరలు, కెంపుఅడ్డీగలు, ఉంగరములు, అంటుపోగులు, శేసరలు,
బులాకులు, పట్టెగొలుగులు, చుట్టుగొలుగులు, మిరియాలగొలుగులు, కంచములు, గిన్నెలు, ఉద్దరిణ్ణిలు, పలువిధ వేడుక
సామానులు యివి, యివి యననేల ముక్కుపుడుక మొదలు చల్లద్రవీరమువరకు అన్నిరకముల సామానులు మావద్ద
సిద్ధముగా నున్నవి. లేనివి ఆర్డరిచ్చిన వెంటనే తయారుచేసి యిచ్చెదము ఒకసారి మా నమృతమును పరీక్షింపుడు.
ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, చక్కని డబ్బితో
చక్కని డబ్బితో

3 1842

ది ఆంధ్ర కర్తాగారము లిమిటెడ్, గుంటూరు

ఎలక్ట్రిక్కు లయిటింగు స్కీము స్థాపించుచున్నాము

50000 షేర్లు

షేరు వకటింటికి 10 రూపాయలు మాత్రము.

ఇప్పటికి కొన్ని షేర్లు అమ్మితిమి, షేర్లుగావలసినవారు త్వరలో దీనికొనవలెను. ఎలక్ట్రిక్కు లయిటింగు

స్కీము స్థాపించుటవలన షేర్లదారులకు, ఎక్కువ లాభము గలుగును.

క్రొత్తషేర్లు వేయించుటకు, అన్నిజిల్లాలలోను, స్వతంత్ర సంస్థానములలోను, రంగూను, సింగపూరు వగయి
రాలలోను ఏజంట్లుగావలయును. ఏజంట్లకు మంచికమిషను యివ్వబడును.

2852

షేర్లకుగాని, ఏజంట్లపదవికిగాని, నూకంపెనీ యింజనీయరు, యమ్. జి. రాజుగారికి వ్రాయవలయును,

హెడ్డ్ ఆఫీసు గుంటూరు,

నడింపల్లి మెంటులక్మీనరశింహారావు,

M. A. (Hons), L. L. B, Edin Bar-at-Law. మేనేజింగు డైరెక్టరు.

“రాజవైద్య” వెంట్రుకలురంగు

“రాజవైద్య హేర్ డై” తక్షణమే నెరిసిన తెల్ల వెంట్రుకలు
కలను మామూలు నలుపు వెంట్రుకలుగాను, నునుపుగాను నిగనిగలాడు
నట్లును, ఎప్పటికిని నలుపుగానుండునట్లును మార్చును.

బుడ్డి 1 కి ధర రూ 1-2-0 చిన్న బుడ్డి 1 కి ధర అ. 10

1-2 బుడ్డెనరకు వాస్తవిక రూ 0.6-0 అ. 4 పంపినవారికి తహాల్ ఖర్చులు లేక ఒక శాంపిల్ బుడ్డి ఇనాముగా పంపబడును.

తేలుకాటకు విషనివారిణి

ఈ బొంబము విషమును తక్షణమే పారదోలి బాధను తొలగించును.

ధర 1 కి రూ 0-8-0

1-3 బుడ్లవరకు తహాల్ ఖర్చు 0-3-0

రూ 4 లు పంపిన ఒకడజ్జాబుడ్లు తహాల్ ఖర్చు లేక ఇనాముగా పంపబడును.

లూకొడరా

“తెల్ల కుమ్మ” చిన్న మచ్చలుగలవారు మా కార్యాలయమునకు వచ్చిన యినాముగా
బొంబముచ్చి బాగుచేసెదము. రూ 0-4-0 పంపినవారికి శాంపిలు ఇనాముగా పంపబడును చిన్న
బుడ్డి 1 కి ధర రూ 2-0-0 పెద్దబుడ్డి 1 కి ధర రూ 3-0-0. 1-3 బుడ్లకు తహాల్ ఖర్చు 0-3-0
కుమ్మరోగములు గలవారు ఉత్తరములద్వారా కుదర్చబడుదురు.

Rajvaid Sri Bamandasji Kaviraj
152, Harrison Road, Bara Bazar, Calcutta.
Telegrams:—“RAJVAID”

హిందీ పుస్తకములు

హిందీ (బాలీయ) భాషను తెలుగుసహాయమువల్ల నేర్చు
కొనుటకు వీలయిన సులభ శైలిని వ్రాయబడినవి:—

1. హిందీ స్వభాషిని 0-12-0. 2. హిందీ నిఘంటువు. 5-0-0. 3. తెలుగు హిందీనిఘంటువు, 1-0-0.

హిందీ తెలుగు వ్యాకరణము

(లేఖకులు పం. శివన్న శాస్త్రిగారు)

క్రొత్తగ వెలువడినది. స్వయంసహాయమున కొలది లో
జాలలో శుద్ధముగా హిందీభాషను అభ్యసించుటకు వీలగునట్లు
ఈపుస్తకము వ్రాయబడినది. ఇది సర్వ హిందీ వ్యాకరణముల
యొక్క సారము. వల 0-14-0. హిందీప్రచారక:— మాన
పత్రిక సం|| చం|| 1-2-0. పుస్తకముల క్యాటలాగు ఉచితము

హిందీప్రచారకార్యాలయం,

ట్రెస్టిక్. మద్రాసు.

ప్రకృతి వైద్యశాల

రాజమహేంద్రవరం

ఇచ్చట లూయీకూ నేగారి తొటి స్నానములు,
జట్టు, నీవ్. మాక్ స్నానము మొదలగువాటి ప్రకృతి సాధన
ములు, రంగుల వైద్యము మొదలగు వైద్యములద్వారా
సమస్తవ్యాధులును సులభముగా కుదర్చబడును. గోదావరి
తీరమున లోగుల కనునైనచోడ యేర్పాటుచేయబడినది.
లోగులకు కానలసిన సమస్త సమపాదములును చేగు
బడును. రాజమహేంద్రవరమున పండ్లు మొదలగు ఆహార
పదార్థములు విరివిగా దొరకగలవు. సలహాసహాయము నశే
షించువారు యీ దిగువవారికి న్రాసికొనిన జవాబు బడ
యగలరు. ఉత్తరముతో ఒక ఆణాబిళ్ల పంపవలెను.

గరిమెళ్ల కోదండరామయ్య

అనంతవేతనం రాజమహేంద్రవరం

ఇల్లాలు (మొదటిభాగము)

ఇల్లాండ్విధుల బోధించుకథ

మారు నవలలు చదువుటకంటె నిది యువకుల కత్యంత
కీర్తిదాయక మని యొకరును, గృహిణులు ప్రతిదినమును చదివి
మనముచేయకగిన గీతావాక్యములందీని నేర్కొనును, యు
వతీజనులకు మహాపకారక మని యింకొకరును, ఇంకో పండిత
మహర్షిశిష్యులనేకవిధములం బద్యగద్యముల వేర్కొనియున్నారు.
విద్యార్థిభాధికారుల అంగీకారము వడసినది. 170 పుటలు వెల
రూ. 1-0-0. వలయువారు.

దంటు లక్ష్మీకాంతకవిగారు

కుద్దపల్లి, శ్రీబోలుపాడు, గుంటూరు.